

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
Departament Prawa Unii Europejskiej

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

PEŁNOMOCNIKA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
I TRYBUNAŁEM EFTA

w 2012 roku

Warszawa, dnia 18 listopada 2013 r.

1. Podstawy prawne i cel działania Pełnomocnika Polski

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Komitecie do Spraw Europejskich ustanowiła zasadę jednolitej reprezentacji Polski przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Trybunałem EFTA. Zgodnie z nadanym tą ustawą nowym brzmieniem art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o działach administracji rządowej, dział „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej” obejmuje m.in. sprawy ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej i Trybunałem EFTA.

Ochronę tych interesów zapewnia Pełnomocnik Polski, powoływany przez Ministra Spraw Zagranicznych. Pełnomocnik wykonuje swoją funkcję przy wsparciu prawników zatrudnionych w Departamencie Prawa Unii Europejskiej MSZ, wyspecjalizowanych w poszczególnych obszarach prawa Unii Europejskiej, którzy przygotowują projekty pism procesowych, współpracują z ministerstwami i urzędami merytorycznie właściwymi w poszczególnych sprawach oraz w razie potrzeby z upoważnienia Pełnomocnika reprezentują Polskę podczas rozpraw przed sądami unijnymi.

Nieco upraszczając można powiedzieć, że Pełnomocnik Polski chroni interesy Polski w sposób bezpośredni i pośredni. W sposób bezpośredni wówczas, gdy Polska jest stroną postępowania przed sądami unijnymi (skarżącą lub pozwaną) albo gdy pytanie prejudycjalne sądu krajowego dotyczy zgodności polskich przepisów z prawem Unii Europejskiej. Są to więc sprawy, w których wyrok sądu unijnego będzie rozstrzygać o odpowiedzialności Polski za naruszenie zobowiązań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej, może powodować konieczność zmiany polskiego prawa, wywoływać skutki budżetowe lub w inny sposób kształtować prawa i zobowiązania Polski jako członka Unii.

Jednak Pełnomocnik Polski chroni interesy Polski również w sposób pośredni, starając się wpływać na interpretację prawa Unii Europejskiej w kierunku pożądanym i korzystnym dla Polski. Próba aktywnego, pozytywnego oddziaływania na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, przede wszystkim poprzez udział w postępowaniach prejudycjalnych, stanowi zasadniczą część działalności Pełnomocnika.

2. Liczba spraw przed sądami unijnymi w 2012 r.

W 2012 r. nieznacznie (o 8% w stosunku do roku poprzedniego) spadła liczba nowych spraw w Trybunale Sprawiedliwości. Do Trybunału wpłynęły 632 nowe sprawy (w porównaniu do 688 nowych spraw w 2011 r. i 631 nowych spraw w 2010 r.). Większość nowych spraw stanowiły wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Ich liczba wyniosła 404 i była nieco niższa niż w 2011 r. (423). Podobny spadek odnotowano w przypadku skarg bezpośrednich (73 w 2012 r. przy 81 w 2011 r.) oraz odwołań (136 w 2012 r. przy 162 w 2011 r.). Skróceniu uległ czas trwania postępowań. W przypadku spraw prejudycjalnych czas ten wynosił w 2012 r. średnio 15,7 miesiąca (w porównaniu z 16,4 miesiąca w 2011 r.) i był najkrótszy w historii.

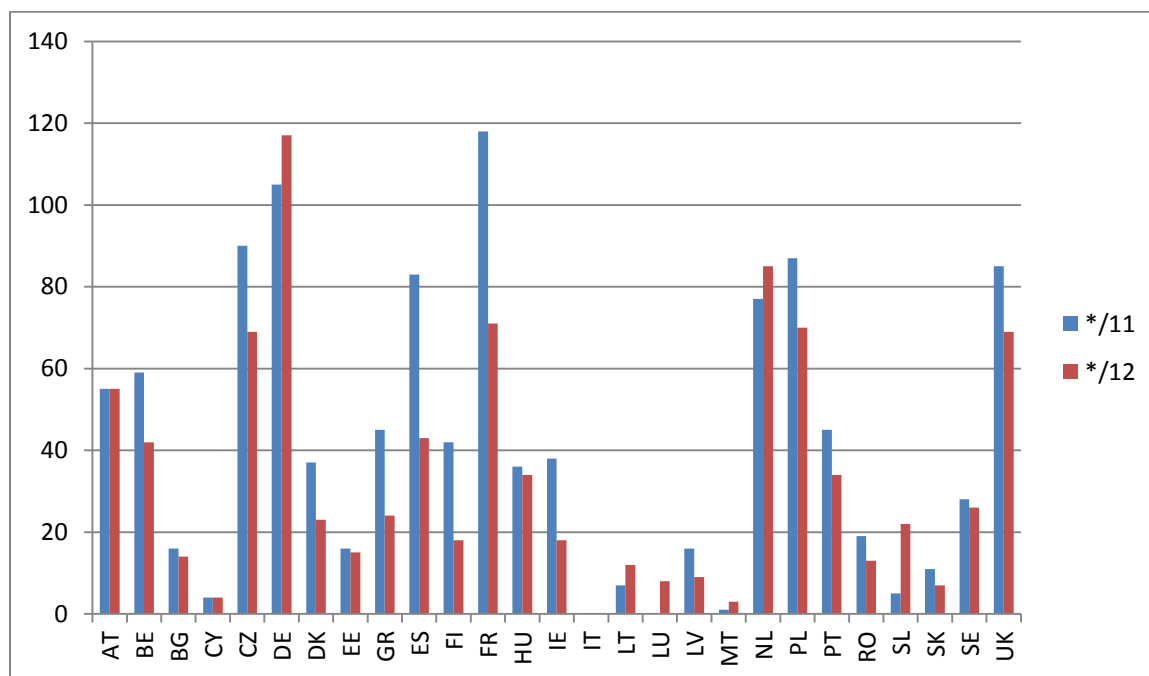
Bardziej znacząco spadła liczba nowych spraw w Sądzie UE. W 2012 r. do Sądu wpłynęło 617 nowych spraw, co oznacza spadek o 15% w porównaniu z 2011 r. (722 sprawy). Średni czas trwania postępowań w Sądzie wynosił w 2012 r. 24,8 miesiąca i był krótszy o 1,9 miesiąca w porównaniu z 2011 r.¹

Warto też zauważyć, że w dniu 1 listopada 2012 r. wszedł w życie nowy regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości. Wydaje się, że zmiana ta umożliwi dalsze skrócenie czasu trwania postępowań przed Trybunałem, choć ocena skutków stosowania nowego regulaminu wydaje się jeszcze przedwczesna. Obecnie w ramach Trybunału Sprawiedliwości trwają również prace nad nowym regulaminem Sądu, którego projekt zostanie przedstawiony Radzie Unii Europejskiej prawdopodobnie na początku 2014 r.

3. Liczba spraw z udziałem Polski²

Rok 2012 był kolejnym rokiem znacznej aktywności Polski w postępowaniach przed sądami unijnymi. Polska wzięła udział w 76 nowych sprawach. Oznacza to tym niemniej niewielki spadek w porównaniu z rokiem 2011 (87 spraw). W 2012 r. Polska była czwartym najbardziej aktywnym państwem członkowskim uczestniczącym w postępowaniach przed sądami unijnymi (po Niemczech, Niderlandach i Francji, statystyki nie uwzględniają Włoch).

Aktywność państw członkowskich przed sądami UE (sprawy */11 i */12)³

¹ Dane na podstawie „Sprawozdania rocznego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 2012”.

² Sprawozdanie nie obejmuje spraw z udziałem polskich organów regulacyjnych, które w postępowaniach przed sądami unijnymi działają w imieniu Polski (UOKiK) lub w imieniu własnym (UKE).

³ Dane przygotowane przez Prezydencję irlandzką na spotkanie pełnomocników państw członkowskich, zorganizowane w Dublinie w maju 2013 r.

Na wspomnianą liczbę 76 nowych spraw z udziałem Polski składa się:

- 1) 51 spraw o wydanie orzeczenia prejudycjalnego (w tym 5 pochodzących od sądów polskich),
- 2) 1 skarga o stwierdzenie nieważności aktu prawa UE wniesiona przez Polskę,
- 3) 12 skarg o stwierdzenie naruszenia zobowiązań wynikających z członkostwa w UE wniesionych przez Komisję Europejską przeciwko Polsce,
- 4) 12 uwag interwenienta złożonych przez Polskę.

W 2012 r. Polska nie wzięła udziału w żadnej nowej sprawie przed Trybunałem EFTA. Jedyną nową sprawą przed Sądem UE była wspomniana sprawa skargowa o stwierdzenie nieważności aktu prawa UE (chodzi o sprawę T-290/12). Wszystkie pozostałe nowe sprawy z udziałem Polski rozpoznawane były lub wciąż są przez Trybunał Sprawiedliwości.

W 2012 r. Pełnomocnik Polski wziął udział w 28 rozprawach przed sądami unijnymi. Pełnomocnik Polski bierze udział w rozprawach stosunkowo rzadko, gdy jest to uzasadnione wagą sprawy. Chodzi tu zwłaszcza o przypadki, kiedy rozstrzygnięcie sprawy dotyczyć będzie bezpośrednio Polski lub może istotnie wpłynąć na kierunek orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w danej dziedzinie. W pozostałych przypadkach Pełnomocnik przedstawia jedynie uwagi pisemne.

Na ogólną liczbę 28 rozpraw składa się:

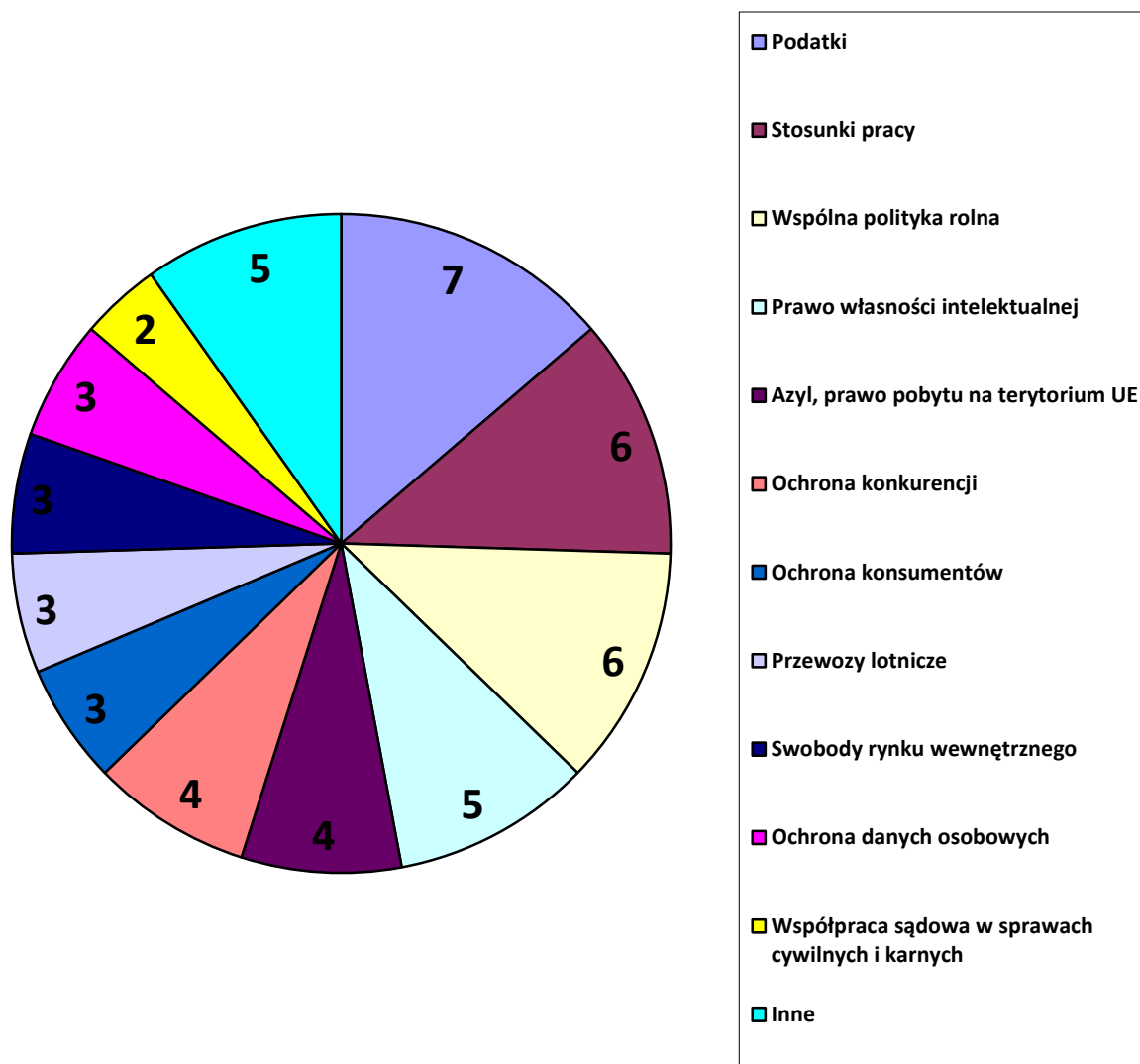
- 1) 25 rozpraw przed Trybunałem Sprawiedliwości, w tym:
  - 9 w sprawach prejudycjalnych zainicjowanych przez polskie sądy (C-589/10, C-115/11, C-116/11, C-160/11, C-213, 214 i 217/11, C-215/11, C-224/11, C-325/11 i C-465/11),
  - 10 w innych sprawach prejudycjalnych (C-581/10, C-619/10, C-42/11, C-159/11, C-147 i 148/11, C-186 i 209/11, C-212/11, C-317/11, C-335 i 337/11, C-521/11),
  - 3 w sprawach spornych ze skarg Komisji przeciwko Polsce o stwierdzenie naruszenia zobowiązań wynikających z członkostwa w UE (C-512/10, C-569/10 i C-46/11),
  - 2 w sprawach spornych w charakterze interwenienta (C-473/10, C-274 i 295/11)
  - 1 w postępowaniu odwoławczym (C-423/11 P),
- 2) 3 rozprawy przed Sądem UE, w sprawach spornych ze skarg Polski przeciwko Komisji o stwierdzenie nieważności aktów prawa UE (T-333/09, T-240/10 i T-370/11).

4. Sprawy prejudycjalne

Jak już wspomniano, udział w sprawach prejudycjalnych stanowi zasadniczą część działalności Pełnomocnika Polski i jest instrumentem wpływania na rozwój orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.

Podobnie jak w poprzednich latach, materia spraw prejudycjalnych, w których uczestniczył Pełnomocnik Polski w 2012 r. była bardzo zróżnicowana. Była ona wypadkową liczby i wagi spraw wpływających do Trybunału Sprawiedliwości oraz zaangażowania i aktywności poszczególnych ministerstw i urzędów współpracujących z Pełnomocnikiem. Oznacza to, że obecnie trudno byłoby wskazać obszary priorytetowego zainteresowania Polski w postępowaniach prejudycjalnych. Wydaje się też, że nie ma potrzeby wyznaczania takich obszarów priorytetowych. Polska jako duże państwo członkowskie jest w stanie zajmować stanowiska we wszystkich rodzajach spraw prejudycjalnych, w zależności od potrzeby.

Przedmiot spraw prejudycjalnych z udziałem Polski w 2012 r.

Sprawy podatkowe, w których Polska wzięła udział w 2012 r., dotyczyły najczęściej interpretacji przepisów o podatku VAT. Była to przy tym jedyna grupa spraw, w której dużą część stanowiły sprawy zainicjowane przez sądy polskie, a równocześnie dotyczące zgodności polskich przepisów z prawem unijnym. Pełnomocnik przedstawiał w tych sprawach argumenty, które pozwoliłyby uznać zgodność polskich przepisów z tym prawem.

Sprawy z zakresu prawa pracy dotyczyły zazwyczaj stosowania zasady równego traktowania, zarówno w odniesieniu do kobiet i mężczyzn, jak i w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę na czas określony i nieokreślony. W sprawach tych Pełnomocnik przedstawiał stanowisko, które uwzględniało rozwiązania funkcjonujące w prawie polskim, często proponując pozytywną odpowiedź na pytania dotyczące zgodności mechanizmów prawa pracy z zasadą równego traktowania.

Sprawy z zakresu wspólnej polityki rolnej dotyczyły różnorodnych kwestii związanych z finansowaniem i kontrolą beneficjentów, mechanizmów rynkowych i identyfikacji zwierząt. Udział w tych sprawach miał na celu przede wszystkim ochronę interesów polskich rolników, a także zapewnienie prawidłowości wydatkowania środków finansowych.

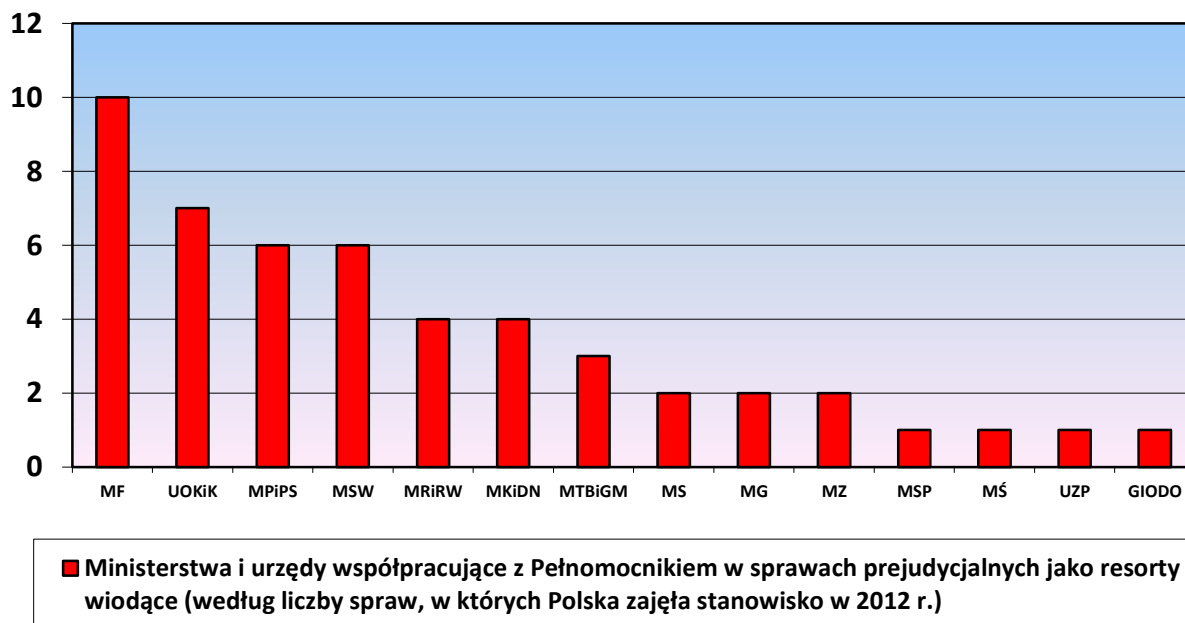
Sprawy z zakresu własności intelektualnej obejmowały dwie grupy zagadnień: prawo autorskie i prawo znaków towarowych. Przy przygotowaniu stanowisk w tych sprawach Pełnomocnik współpracował ściśle z MKiDN oraz UPRP.

W sprawach dotyczących cudzoziemców Pełnomocnik opowiadał się przeciwko nazbyt liberalnej wykładni przepisów określających warunki nabycia prawa pobytu na terytorium UE.

W 2012 r. zwraca uwagę mniejsza niż w poprzednich latach liczba spraw z udziałem Polski z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych (tylko 2 sprawy) oraz zamówień publicznych (1 sprawa). Zmniejszyła się również liczba spraw dotyczących ochrony pasażerów w przewozach lotniczych. Z drugiej strony Polska wzięła udział w kilku ważnych sprawach dotyczących problematyki ochrony danych osobowych.

Tak jak różnorodna była materia spraw prejudycjalnych, w których Polska wzięła udział w 2012 r., podobnie zróżnicowany był stopień współpracy poszczególnych ministerstw i urzędów z Pełnomocnikiem Polski.

Przy wypracowywaniu stanowisk w sprawach prejudycjalnych Pełnomocnik Polski współpracował w 2012 r. najczęściej z trzema ministerstwami: MF, MPiPS i MSW, a także z UOKiK. Z drugiej strony niektóre ministerstwa, tj. MAiC, MEN, MON, MRR, MNiSW i MSiT, ani razu nie były w 2012 r. głównym współpracownikiem Pełnomocnika przy przygotowywaniu stanowisk w sprawach prejudycjalnych.

5. Sprawy prejudycjalne inicjowane przez polskie sądy

Liczba pytań prejudycjalnych kierowanych do Trybunału Sprawiedliwości przez polskie sądy, która była i tak bardzo niewielka w poprzednich latach, w 2012 r. jeszcze bardziej się zmniejszyła.

W 2012 r. do Trybunału Sprawiedliwości wpłynęło zaledwie 6 wniosków złożonych przez polskie sądy (sprawy oznaczone sygnaturą */12).

Jest to poziom zbliżony do liczby spraw wniesionych przez sądy estońskie (5) irlandzkie (6), czeskie (7) lub słowackie (9), a więc państw wielokrotnie mniejszych od Polski. Dla porównania w tym samym roku sądy hiszpańskie skierowały do Trybunału Sprawiedliwości 28 wniosków prejudycjalnych, sądy belgijskie – 16 wniosków, sądy holenderskie – 44 wnioski, zaś sądy niemieckie – 68 wniosków.⁴

Można zatem po raz kolejny powtórzyć, że niechęć polskich sądów do kierowania pytań prejudycjalnych jest tendencją trwałą. Jest to co do zasady zjawisko niekorzystne, oznacza bowiem, że polscy obywatele w stopniu bardziej ograniczonym niż obywatele innych państw członkowskich korzystają z uprawnień wynikających z prawa unijnego.

Spośród 6 spraw skierowanych do Trybunału Sprawiedliwości przez polskie sądy w 2012 r. (C-31/12, C-155/12, C-169/12, C-190/12, C-319/12 i C-605/12):

- 1) 3 sprawy zostały wniesione przez NSA (C-155/12, C-169/12 i C-319/12),
- 2) 2 sprawy zostały wniesione przez wojewódzkie sądy administracyjne (WSA w Bydgoszczy i Gdańsku) (C-190/12 i C-605/12),
- 3) 1 sprawa została wniesiona przez sąd powszechny (Sąd Rejonowy w Zakopanem) (C-31/12).

⁴ Dane na podstawie „Sprawozdania rocznego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 2012”.

Wspomniane sprawy dotyczyły następujących dziedzin prawa Unii Europejskiej:

- 1) 4 sprawy – podatku VAT (C155/12, C-169/12, C-319/12 i C-605/12),
- 2) 1 sprawa – podatku dochodowego (C-190/12),
- 3) 1 sprawa – notyfikacji przepisów technicznych zawartych w ustawie o grach hazardowych (C-31/12).

Wniosek w sprawie C-31/12 Trybunał Sprawiedliwości uznał za niedopuszczalny. W pozostałych sprawach, które zostały rozpoznane merytorycznie, Pełnomocnik Polski zajął stanowisko.

6. Sprawy sporne

W 2012 r. Komisja Europejska skierowała przeciwko Polsce 12 skarg w związku z zarzutem braku lub niewłaściwego wdrożenia prawa Unii Europejskiej.

Fundamentalną zmianą, jaka nastąpiła w tym zakresie, jest praktyczne uruchomienie mechanizmu przewidzianego w art. 260 ust. 3 TFUE, umożliwiającego Komisji żądanie nałożenia na państwo kary pieniężnej już w pierwszym wyroku Trybunału Sprawiedliwości, w przypadku uchybienia obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy przyjętej zgodnie z procedurą ustawodawczą.

Komisja korzystała z tej możliwości w szerokim zakresie. W rezultacie 9 spośród 12 skarg połączonych było z żądaniem nałożenia na Polskę okresowej kary pieniężnej.

Większość skarg wniesionych przez Komisję w 2012 r. dotyczyła zarzutów braku transpozycji dyrektyw z obszarów transportu i ochrony środowiska. Spośród 12 spraw skargowych, cztery dotyczyły przepisów pozostających w zakresie odpowiedzialności MTBiGM, po trzy – w zakresie odpowiedzialności MŚ i MAiC, zaś po jednej – w zakresie odpowiedzialności MRiRW i MG.

Do chwili sporządzenia niniejszego sprawozdania zakończone zostały wszystkie ww. sprawy skargowe, z wyjątkiem sprawy C-500/12. W sprawie C-90/12 zapadł niekorzystny dla Polski wyrok. W pozostałych dziesięciu sprawach Trybunał Sprawiedliwości umorzył postępowanie w związku z cofnięciem skarg przez Komisję, w następstwie wdrożenia przez Polskę dyrektyw w toku postępowania. Liczba ta obejmuje wszystkie sprawy, w których Komisja żądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej.

W 2012 r. Pełnomocnik Polski skierował przeciwko Komisji Europejskiej jedną skargę – o stwierdzenie nieważności niektórych przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 302/2012, które ograniczyły unijne współfinansowanie grup producentów owoców i warzyw w Polsce. Sprawa ta nie została do tej pory rozstrzygnięta.

Polska złożyła w 2012 r. uwagi interwenienta w 12 sprawach. Spośród nich na czoło wysuwają się sprawy dotyczące sporów kompetencyjnych pomiędzy Komisją Europejską (niekiedy również Parlamentem Europejskim) a Radą UE, związane w szczególności z wejściem w życie nowych postanowień Traktatu z Lizbony. Chodzi to o sprawy C-28/12, C-43/12, C-103 i 165/12, C-114/12 i C-137/12,

w których Polska wzięła udział, konsekwentnie popierając stanowisko Rady i sprzeciwiając się próbom ograniczania kompetencji tej instytucji na rzecz Komisji i Parlamentu.

7. Sukcesy i porażki

Pod koniec roku 2012 oraz w roku 2013 zakończyły się niektóre ważne dla Polski postępowania przed sądami unijnymi.

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2013 r. w sprawie C-313/11 *Komisja p. Polsce* Trybunał Sprawiedliwości oddalił skargę Komisji o stwierdzenie, że wprowadzając zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt w Polsce pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy. Trybunał wskazał, że kwestionowany przez Komisję zakaz nie obowiązywał w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii.

Wyrokiem z dnia 26 września 2013 r. w sprawie C-193/11 *Komisja p. Polsce* Trybunał Sprawiedliwości oddalił skargę Komisji o stwierdzenie, że zezwalając biurom podróży na zastosowanie, na podstawie art. 119 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług, procedury szczególnej dla biur podróży do usług turystycznych sprzedawanych osobom innym niż podróżni, Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na podstawie dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie C-569/10 *Komisja p. Polsce* Trybunał Sprawiedliwości oddalił lub uznał za niedopuszczalną większość zarzutów Komisji dotyczących uchybienia przez Polskę zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy dyrektywy 94/22/WE w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów.

Wyrokiem z dnia z dnia 30 maja 2013 r. w sprawie C-512/10 *Komisja p. Polsce* Trybunał Sprawiedliwości częściowo oddalił skargę Komisji o stwierdzenie naruszenia dyrektyw tzw. „pakietu kolejowego”. Trybunał orzekł jednak, że nie przyjmując środków zachęcających zarządcę infrastruktury kolejowej do zmniejszenia kosztów zapewnienia infrastruktury i wielkości opłat za dostęp do niej, a także umożliwiając, przy obliczaniu opłaty za minimalny pakiet dostępu i dostęp do urządzeń związanych z obsługą pociągów, uwzględnienie kosztów, które nie mogą być uznane za bezpośrednio ponoszone jako rezultat wykonywania przewozów pociągami, Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą dyrektywy 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz przyznawania świadectw bezpieczeństwa.

Sąd UE wyrokami z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie T-241/10, z dnia 16 września 2013 r. w sprawie T-486/09 oraz z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie T-370/11 oddalił trzy skargi wniesione przez Polskę o stwierdzenie nieważności: decyzji Komisji 2009/721/WE i 2010/152/UE wyłączających z finansowania wspólnotowego niektóre wydatki poniesione przez Polskę z tytułu funduszy rolnych, a także decyzji

Komisji 2011/278/UE w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii. W tym kontekście warto zauważyć, że ze względu na szeroki margines swobody, jaki sądy unijne przyznają Komisji Europejskiej w zarządzaniu politykami unijnymi, jedynie wykazanie rażących błędów po stronie Komisji może dawać nadzieję na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia. Dlatego szanse na skuteczne zaskarżenie tego typu środków należy oceniać niezwykle ostrożnie. Dotyczy to zwłaszcza zaskarżania decyzji Komisji wyłączających z finansowania wspólnotowego wydatki w dziedzinie rolnictwa. W 2013 r. Polska zaskarżyła kolejne dwie decyzje tego rodzaju, sprawy te nie zostały jednak dotychczas rozstrzygnięte.

Należy odnotować również dwa ważne wyroki Trybunału Sprawiedliwości w sprawach prejudycjalnych zainicjowanych przez polskie sądy, których wykonanie wymaga dokonania zmian w przepisach dotyczących zamówień publicznych i procedur sądowych.

W wyroku z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie C-465/11 *Forposta* Trybunał Sprawiedliwości orzekł m.in., że prawo unijne stoi na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowań krajowych stanowiących, że poważne wykroczenie zawodowe, powodujące automatyczne wykluczenie danego wykonawcy z trwającego postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, zachodzi, gdy z powodu okoliczności, za które wykonawca ten ponosi odpowiedzialność, instytucja zamawiająca rozwiązała albo wypowiedziała wcześniejszą umowę w sprawie zamówienia publicznego, albo odstąpiła od umowy w sprawie zamówienia publicznego z danym wykonawcą, jeżeli rozwiązanie albo wypowiedzenie umowy, albo odstąpienie od niej nastąpiło w okresie trzech lat przed wszczęciem postępowania w toku, a wartość niezrealizowanego zamówienia wyniosła co najmniej 5% wartości umowy.

Z kolei w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie C-325/11 *Alder i Alder* Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że prawo unijne sprzeciwia się uregulowaniu państwa członkowskiego, które przewiduje, że dokumenty sądowe przeznaczone dla strony, której miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu znajduje się w innym państwie członkowskim, są złożone do akt postępowania ze skutkiem doręczenia, gdy strona ta nie ustanowiła pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w państwie członkowskim, gdzie toczy się postępowanie sądowe.

Spis załączników

Załącznik nr 1: sprawy prejudycjalne przed Trybunałem Sprawiedliwości, w których Polska wzięła udział w 2012 r.	12
Załącznik nr 2: skargi o stwierdzenie nieważności aktów prawa UE wniesione przez Polskę w 2012 r.	67
Załącznik nr 3: skargi o stwierdzenie naruszenia zobowiązań wynikających z członkostwa w UE wniesione przez Komisję Europejską przeciwko Polsce w 2012 r.	68
Załącznik nr 4: uwagi interwenienta przedstawione przez Polskę w 2012 r.	72

ZAŁĄCZNIK nr 1:

sprawy prejudycjalne przed Trybunałem Sprawiedliwości, w których Polska wzięła udział w 2012 r.

1. C-521/11 Amazon.com International Sales e.a.

Przedmiot sprawy: prawo autorskie – dyrektywa 2001/29/WE – warunek „godziwej rekompensaty”

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy spełniony jest warunek „godziwej rekompensaty” w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) w rozumieniu dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, jeżeli:

a) uprawnionym, o których mowa w art. 2 dyrektywy 2001/29/WE, przysługuje wykonywane wyłącznie przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi prawo do godziwego wynagrodzenia wobec tego, kto jako pierwszy wprowadza w kraju odpłatnie w celach zarobkowych nośniki, które nadają się do zwielokrotniania ich utworów,

b) prawo to nie jest zależnie od tego, czy udostępnienie nośników w obrocie pośrednikom handlowym, osobom fizycznym lub prawnym następuje do użytku nie do celów prywatnych, czy też osobom fizycznym do użytku do celów prywatnych,

c) temu, kto korzysta z nośników na podstawie zgody uprawnionego lub ponownie je eksportuje przed zbyciem na rzecz ostatniego użytkownika końcowego, przysługuje jednak wobec organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi roszczenie o zwrot wynagrodzenia?

2) W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

2.1 Czy warunek „godziwej rekompensaty” w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE byłby spełniony, jeżeli prawo określone w pytaniu pierwszym lit. a) przysługuje tylko w razie udostępniania nośników w obrocie osobom fizycznym, które wykorzystują je do zwielokrotniania do celów prywatnych?

2.2 W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie pkt 1:

Czy w przypadku udostępnienia nośników w obrocie osobom fizycznym należy przyjmować do chwili potwierdzenia przeciwnego stanu rzeczy, że nośniki są wykorzystywane do zwielokrotniania do celów prywatnych?

3) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze lub drugie pkt 1:

Czy z art. 5 dyrektywy 2001/29/WE lub innych przepisów prawa Unii wynika, że prawo do otrzymania godziwej rekompensaty wykonywane przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie przysługuje, jeżeli organizacja ta jest na mocy ustawy zobowiązana do przekazania połowy dochodu instytucjom socjalnym i kulturalnym, a nie do wypłacenia go uprawnionym do otrzymania wynagrodzenia?

4) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze lub pytanie drugie pkt 2:

Czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE lub inny przepis prawa Unii stoją na przeszkodzie prawu do otrzymania godziwej rekompensaty wykonywanemu przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, jeżeli w innym państwie członkowskim – choćby ewentualnie na sprzecznej z prawem Unii podstawie – zostało już wypłacone godziwe wynagrodzenie z tytułu wprowadzenia nośników do obrotu?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie nr 1:

W sytuacji, gdy

a) uprawnionym, o których mowa w art. 2 dyrektywy 2001/29/WE, przysługuje wykonywane wyłącznie przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi prawo do godziwego wynagrodzenia wobec tego, kto jako pierwszy wprowadza w kraju odpłatnie w celach zarobkowych nośniki, które nadają się do zwielokrotniania ich utworów,

b) prawo to nie jest zależnie od tego, czy udostępnienie nośników w obrocie pośrednikom handlowym, osobom fizycznym lub prawnym następuje do użytku nie do celów prywatnych, czy też osobom fizycznym do użytku do celów prywatnych,

c) temu, kto korzysta z nośników na podstawie zgody uprawnionego lub ponownie je eksportuje przed zbyciem na rzecz ostatniego użytkownika końcowego, przysługuje jednak wobec organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi roszczenie o zwrot wynagrodzenia,

- spełniony jest warunek godziwej rekompensaty w rozumieniu dyrektywy 2001/29/WE.

Na pytanie nr 2 odpowiedź nie jest wymagana.

Na pytanie nr 3:

Ani z przepisów dyrektywy 2001/29/WE ani z innych przepisów prawa Unii Europejskiej nie wynika, że prawo do otrzymania godziwej rekompensaty wykonywane przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie przysługuje, jeżeli organizacja ta jest na mocy ustawy zobowiązana do przekazania części dochodu instytucjom socjalnym i kulturalnym, a nie do wypłacenia go w całości uprawnionym do otrzymania wynagrodzenia. Wysokość części dochodu przekazywanej instytucjom socjalnym i kulturalnym, choć pozostaje w gestii państw członkowskich, nie powinna jednak naruszać celu funkcjonowania systemu, którym jest wyrównanie strat podmiotom praw.

Na pytanie nr 4:

Ani art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE ani żaden inny przepis prawa Unii nie stoją na przeszkodzie prawu do otrzymania godziwej rekompensaty wykonywanemu przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, nawet jeżeli w innym państwie członkowskim zostało już wypłacone, zgodnie z prawem wewnętrznym tego państwa, godziwe wynagrodzenie z tytułu wprowadzenia nośników do obrotu.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 11 lipca 2013 r.):

1) Artykuł 5 ust. 2 lit. b) *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym* należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które stosuje w sposób niezróżnicowany opłatę za kopię na użytek prywatny przy okazji pierwszego wprowadzenia do obrotu w kraju, odpłatnie i do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, przewidując jednocześnie prawo do zwrotu uiszczonych opłat w sytuacji, gdy końcowe użycie tych nośników nie jest objęte hipotezą tego przepisu, jeżeli, przy uwzględnieniu okoliczności typowych dla każdego systemu krajowego – czego dokonanie należy do sądu odsyłającego – i ograniczeń nałożonych przez dyrektywę 2001/29, praktyczne trudności uzasadniają taki system finansowania godziwej rekompensaty i jeżeli prawo do zwrotu jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonych opłat.

2) Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że w ramach systemu finansowania godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, za pośrednictwem opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny obciążającej podmiot, który dokonuje odpłatnie pierwszego wprowadzenia do obrotu na terytorium odnośnego państwa członkowskiego, do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, przepis ten nie stoi na przeszkodzie ustanowieniu przez to państwo członkowskie wzruszalnego domniemania co do wykorzystywania tych nośników do celów prywatnych w przypadku wprowadzenia ich do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych, jeżeli praktyczne trudności związane z określeniem wykorzystywania przedmiotowych nośników zapisu do celów prywatnych uzasadniają ustanowienie takiego domniemania i jeżeli przewidziane domniemanie nie prowadzi do pobierania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w sytuacji, w której końcowe użycie tych nośników w sposób oczywisty nie jest objęte hipotezą tego przepisu.

3) Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że prawo do godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, bądź opłaty za kopię na użytek prywatny, przeznaczonej na finansowanie tej rekompensaty, nie może zostać wykluczone ze względu na to, iż połowa przychodu z tytułu tej rekompensaty bądź opłaty podlega wypłaceniu nie bezpośrednio podmiotom uprawnionym do tejże rekompensaty, lecz instytucjom społecznym i kulturalnym utworzonym w celu wspierania interesów tychże uprawnionych podmiotów, jeżeli te instytucje społeczne i kulturalne rzeczywiście wspierają owe uprawnione podmioty, a warunki funkcjonowania tych instytucji nie mają charakteru dyskryminującego, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

4) Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że ustanowiony przez państwo członkowskie obowiązek uiszczenia przy okazji odpłatnego wprowadzenia do obrotu do celów handlowych nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, opłaty za kopię na użytek prywatny przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, nie może zostać wykluczony ze względu na to, iż analogiczna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim.

2. C-557/11 Kozak

(sprawa wniesiona przez sąd polski: Naczelny Sąd Administracyjny)

Przedmiot sprawy: podatek VAT – klasyfikacja podatkowa usług własnych świadczonych przez biuro podróży

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF, MSiT

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy własna usługa przewozu wykonana przez biuro podróży w ramach ceny ryczałtowej pobranej od turysty z tytułu wykonanej na jego rzecz usługi turystycznej opodatkowanej na podstawie przepisów art. 306-310 dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej normujących szczególną procedurę opodatkowania VAT dla biur podróży, podlega – stanowiąc element konieczny dla jej wykonania – opodatkowaniu podstawową stawką podatku właściwą dla usługi turystycznej, czy obniżoną stawką podatku właściwą dla usługi przewozu osób na podstawie art. 98 w zw. z poz. 5 załącznika nr III ww. dyrektywy?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Usługa własna biura podróży, stanowiąca usługę pomocniczą do usługi turystycznej opodatkowanej na zasadach przewidzianych w art. 306-310 dyrektywy 2006/112/WE, podlega opodatkowaniu stawką właściwą dla tej usługi turystycznej. Jeżeli natomiast usługa własna nie ma charakteru pomocniczego do wykonywanej usługi turystycznej, podlega ona opodatkowaniu stawką właściwą dla tego rodzaju usług.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 25 października 2012 r.):

Artykuły 306–310 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że własne usługi przewozu stanowiące element składowy usługi turystycznej świadczonej podróżnym przez biuro podróży za cenę ryczałtową, opodatkowanej zgodnie ze wskazanymi przepisami, podlegają ogólnym zasadom opodatkowania podatkiem od wartości dodanej, w szczególności w odniesieniu do stawki podatku, a nie szczególnej procedurze opodatkowania transakcji dokonywanych przez biura podróży. Zgodnie z art. 98 tej dyrektywy, jeżeli państwo członkowskie wprowadziło obniżoną stawkę podatku od wartości dodanej dla usług przewozu, stawka ta znajduje zastosowanie do omawianych usług własnych biura podróży.

3. C-575/11 Nasiopoulos

Przedmiot sprawy: uznawanie kwalifikacji w zawodach medycznych – zawód masażysty-hydroterapeuty

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MZ, MNiSW

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy w rozumieniu Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i mając na względzie zasadę proporcjonalności, cel zapewnienia usług zdrowotnych na wysokim poziomie jest wystarczający, aby uzasadnić ograniczenie swobody przedsiębiorczości wynikające z systemu obowiązujących przepisów określonego państwa członkowskiego (przyjmującego państwa członkowskiego), które:

- zezwalają na wykonywanie pewnej działalności zawodowej jedynie osobom mającym prawo wykonywania regulowanego zawodu fizjoterapeuty w tym państwie członkowskim;
- wyłączają możliwość częściowego dostępu do tego zawodu i
- oznaczają w konsekwencji dla obywatela przyjmującego państwa członkowskiego – który uzyskał w innym państwie członkowskim (państwie członkowskim pochodzenia) dokument umożliwiający mu wykonywanie w tymże państwie członkowskim zawodu regulowanego związanego ze świadczeniem usług zdrowotnych (który to dokument ze względu na brak wystąpienia przesłanek zawartych w *dyrektywie Rady 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania kształcenia i szkolenia zawodowego, uzupełniającej dyrektywę 89/48/EWG* nie pozwala mu na wykonywanie zawodu fizjoterapeuty w przyjmującym państwie członkowskim) – bezwzględną niemożność wykonywania w przyjmującym państwie członkowskim poprzez częściowy dostęp do zawodu fizjoterapeuty chociażby tylko pewnej części działalności wchodzącej w zakres tego zawodu, a mianowicie części, którą zainteresowany ma prawo wykonywać w państwie pochodzenia?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Z zastrzeżeniem zachowania zasady proporcjonalności, cel polegający na zapewnieniu usług zdrowotnych na wysokim poziomie może zostać uznany za wystarczający, aby uzasadnić ograniczenie swobody przedsiębiorczości wynikające z systemu obowiązujących przepisów określonego państwa członkowskiego (przyjmującego państwa członkowskiego), które:

- zezwalają na wykonywanie pewnej działalności zawodowej jedynie osobom mającym prawo wykonywania regulowanego zawodu fizjoterapeuty w tym państwie członkowskim;
- wyłączają możliwość częściowego dostępu do tego zawodu i
- oznaczają w konsekwencji dla obywatela przyjmującego państwa członkowskiego – który uzyskał w innym państwie członkowskim (państwie członkowskim pochodzenia) dokument umożliwiający mu wykonywanie w tymże państwie członkowskim zawodu regulowanego związanego ze świadczeniem usług zdrowotnych (który to dokument ze względu na brak wystąpienia przesłanek zawartych w *dyrektywie Rady 92/51/EWG* nie pozwala mu na wykonywanie zawodu fizjoterapeuty w przyjmującym państwie członkowskim) – bezwzględną niemożność wykonywania w przyjmującym państwie członkowskim poprzez częściowy dostęp do zawodu fizjoterapeuty chociażby tylko pewnej części działalności wchodzącej w zakres tego zawodu, a mianowicie części, którą zainteresowany ma prawo wykonywać w państwie pochodzenia.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 27 czerwca 2013 r.):

Artykuł 49 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które wyklucza częściowy dostęp do zawodu fizjoterapeuty, będącego zawodem regulowanym w przyjmującym państwie członkowskim, obywatelowi tego właśnie państwa, który uzyskał w innym państwie członkowskim tytuł taki jak tytuł masażysty – hydroterapeuty medycznego, upoważniający go do wykonywania w tym drugim państwie członkowskim niektórych z działalności składających się na zawód fizjoterapeuty, jeżeli różnice pomiędzy dziedzinami działalności są tak poważne, że w rzeczywistości należałoby odbyć pełne kształcenie, by uzyskać dostęp do zawodu fizjoterapeuty. Do sądu odsyłającego należy ustalenie, czy jest tak w tym wypadku.

4. C-604/11 Genil 48 S.L. et Comercial Hostelera de Grandes Vinos S.L.

Przedmiot sprawy: rynek instrumentów finansowych – doradztwo inwestycyjne – umowy swapowe

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: (uwagi przygotowane z własnej inicjatywy Pełnomocnika)

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy oferowanie klientowi umowy swapowej na stopy procentowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem wahań zmiennych stóp procentowych innych produktów finansowych należy uważać za usługę doradztwa inwestycyjnego zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG?
- 2) Czy w przypadku braku dokonania wobec inwestora detalicznego oceny adekwatności przewidzianej w art. 19 ust. 4 wspomnianej dyrektywy należy stwierdzić bezwzględną nieważność umowy zawartej pomiędzy inwestorem a przedsiębiorstwem inwestycyjnym?
- 3) Czy, w przypadku kiedy usługi świadczonej w opisanych okolicznościach nie można uznać za doradztwo inwestycyjne, z samego faktu nabycia kompleksowego instrumentu finansowego, jakim jest umowa swapowa na stopy procentowe, bez dokonania oceny przydatności przewidzianej w art. 19 ust. 5 dyrektywy 2004/39/WE z przyczyn leżących po stronie przedsiębiorstwa inwestycyjnego, wynika bezwzględna nieważność umowy?
- 4) Czy okoliczność, że instytucja kredytowa oferuje kompleksowy instrument finansowy w związku z innymi produktami finansowymi, jest wystarczającym powodem dla wyłączenia obowiązków dokonania oceny adekwatności i oceny przydatności, które przewiduje art. 19 ust. 9 dyrektywy 2004/39/WE, a które przedsiębiorstwo inwestycyjne powinno dokonać w odniesieniu do inwestora detalicznego?
- 5) Czy w celu wyłączenia obowiązków ustanowionych w art. 19 ust. 9 dyrektywy 2004/39/WE koniecznym jest, aby produkt finansowy, z którym związany jest oferowany instrument finansowy, podlegał standardom ochrony inwestora podobnym do zawartych we wspomnianej dyrektywie?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

- 1) Ponieważ przepisy prawa Unii Europejskiej nie określają cywilnoprawnej sankcji stosowanej wobec umowy swapowej na stopy procentowe zawartej z inwestorem przez firmę inwestycyjną (instytucję kredytową) bez dochowania obowiązków ustanowionych w art. 19 ust. 4 i 5 dyrektywy 2004/39/WE, państwa członkowskie mają swobodę co do określenia tej sankcji w prawie krajowym. Sankcja ta musi jednak spełniać wymogi efektywności i równoważności, tj. musi zapewniać efektywną ochronę praw inwestorów wynikających z ww. przepisów, a jej zastosowanie nie może skutkować mniej korzystnym traktowaniem inwestorów, niż w przypadku stosowania sankcji cywilnoprawnych wobec umów zawartych z naruszeniem podobnych wymogów informacyjnych wynikających z prawa krajowego.
- 2) Sam fakt, że instytucja kredytowa oferuje złożony instrument finansowy, nie stanowi wystarczającej przyczyny wyłączenia obowiązków przeprowadzenia ocen odpowiedniości lub adekwatności danego instrumentu finansowego dla inwestora w art. 19 dyrektywy 2004/39/WE. Wyłączenie tych obowiązków następuje na podstawie art. 19 ust. 9 dyrektywy 2004/39/WE tylko wtedy, gdy inne przepisy prawa Unii Europejskiej lub wspólne normy europejskie przewidują poziom ochrony inwestorów nie niższy niż poziom ochrony wynikający z art. 19 dyrektywy 2004/39/WE.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 30 maja 2013 r.):

- 1) Artykuł 19 ust. 9 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG powinien być interpretowany w ten sposób, że po pierwsze, usługa inwestycyjna jest oferowana jako część produktu finansowego jedynie wówczas, gdy w chwili oferowania omawianego produktu finansowego klientowi stanowi ona jego integralną część, i po drugie, przepisy prawodawstwa unijnego i wspólne europejskie normy, do których odwołuje się ów przepis, powinny pozwalać na ocenę ryzyka klientów lub zawierać wymogi w dziedzinie informacji, obejmujące również usługę inwestycyjną stanowiącą integralną część omawianego produktu finansowego, aby owa usługa nie podlegała już obowiązkowi określonym w art. 19 dyrektywy 2004/39.
- 2) Artykuł 4 ust. 1 pkt 4 dyrektywy 2004/39 powinien być interpretowany w ten sposób, że oferowanie klientowi umowy swapowej w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem wahań stóp procentowych produktu finansowego nabytego przez owego klienta stanowi usługę doradztwa inwestycyjnego zgodnie z definicją zawartą w tym przepisie, jeżeli polecenie odnoszące się do zawarcia tego rodzaju umowy swapowej jest skierowane do owego klienta jako inwestora, jest przedstawione jako

odpowiednie dla owego klienta lub oparte na analizie jego indywidualnej sytuacji i nie jest wydane wyłącznie poprzez kanały dystrybucyjne lub przeznaczone dla ogółu społeczeństwa.

3) Do wewnętrznego porządku prawnego każdego z państw członkowskich należy uregulowanie skutków umownych braku dochowania przez przedsiębiorstwo inwestycyjne oferujące usługę inwestycyjną wymogów związanych z oceną, przewidzianych w art. 19 ust. 4 i 5 dyrektywy 2004/39, z zastrzeżeniem poszanowania zasad równoważności i skuteczności.

5. C-607/11 ITV Broadcasting

Przedmiot sprawy: prawo autorskie – publiczne udostępnianie utworów

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy prawo do zezwalania lub zabrania „na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym* dotyczy przypadku, w którym:

i) autorzy zezwalają na zawarcie swoich utworów w niekodowanym przekazie telewizyjnym nadawanym w ramach sieci naziemnej, który jest przeznaczony do odbioru bądź to na całym terytorium państwa członkowskiego, bądź też na określonym obszarze geograficznym państwa członkowskiego;

ii) osoba trzecia (tj. organizacja niebędąca nadawcą pierwotnym) świadczy usługę polegającą na tym, że poszczególni abonenci w zamierzonym obszarze odbioru przekazu, którzy mogliby zgodnie z prawem odbierać przekaz za pomocą odbiornika telewizyjnego w swoich własnych domach, mogą logować się na serwerze osoby trzeciej oraz odbierać treść przekazu za pomocą sieci internetowej?

2) Czy odpowiedź na pytanie przedstawione powyżej byłaby inna, jeśli:

a) serwer osoby trzeciej umożliwia każdemu abonentowi jedynie połączenie „jeden na jeden”, za pomocą którego poszczególni abonenci nawiązują własne połączenie internetowe z serwerem, a każdy pakiet danych przesyłany przez serwer do internetu adresowany jest wyłącznie do indywidualnego abonenta?

b) usługa osoby trzeciej finansowana jest przez reklamy emitowane w trybie „pre-roll” (tzn. w okresie po załogowaniu się przez abonenta, jednakże przed rozpoczęciem odbierania przez niego treści przekazu) lub „in-skin” (tzn. w ramce oprogramowania umożliwiającego odtwarzanie odebranego programu na należącym do abonenta odtwarzaczu, ale poza obrazem programu), jednakże reklamy zawarte pierwotnie w przekazie przedstawiane są abonentowi w miejscu, w którym zostały zamieszczone w programie przez nadawcę?

c) organizacja biorąca udział [w przekazie]:

(i) świadczy usługę alternatywną względem usługi świadczonej przez pierwotnego nadawcę, bezpośrednio konkurując w ten sposób o widzów z pierwotnym nadawcą, lub

(ii) bezpośrednio konkuruje z pierwotnym nadawcą o dochody z reklam?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie nr 1:

Prawo do zezwalania lub zabrania „na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 *dyrektywy 2001/29/WE* dotyczy przypadku, w którym:

i) autorzy zezwalają na zawarcie swoich utworów w niekodowanym przekazie telewizyjnym nadawanym w ramach sieci naziemnej, który jest przeznaczony do odbioru bądź to na całym terytorium państwa członkowskiego, bądź też na określonym obszarze geograficznym państwa członkowskiego;

ii) osoba trzecia (tj. organizacja niebędąca nadawcą pierwotnym) świadczy usługę polegającą na tym, że poszczególni abonenci w zamierzonym obszarze odbioru przekazu, którzy mogliby zgodnie z prawem odbierać przekaz za pomocą odbiornika telewizyjnego w swoich własnych domach, mogą logować się na serwerze osoby trzeciej oraz odbierać treść przekazu za pomocą sieci internetowej.

Na pytanie nr 2:

Prawo do zezwalania lub zabrania „na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE dotyczy również przypadku, w którym:

a) serwer osoby trzeciej umożliwia każdemu abonentowi jedynie połączenie „jeden na jeden”, za pomocą którego poszczególni abonenci nawiązują własne połączenie internetowe z serwerem, a każdy pakiet danych przesyłany przez serwer do Internetu adresowany jest wyłącznie do indywidualnego abonenta;

b) usługa osoby trzeciej finansowana jest przez reklamy emitowane w trybie „pre-roll” (tzn. w okresie po zalogowaniu się przez abonenta, jednakże przed rozpoczęciem odbierania przez niego treści przekazu) lub „in-skin” (tzn. w ramce oprogramowania umożliwiającego odtwarzanie odebranego programu na należącym do abonenta odtwarzaczu, ale poza obrazem programu), jednakże reklamy zawarte pierwotnie w przekazie przedstawiane są abonentowi w miejscu, w którym zostały zamieszczone w programie przez nadawcę;

c) organizacja biorąca udział [w przekazie]:

(i) świadczy usługę alternatywną względem usługi świadczonej przez pierwotnego nadawcę, bezpośrednio konkurując w ten sposób o widzów z pierwotnym nadawcą, lub

(ii) bezpośrednio konkuruje z pierwotnym nadawcą o dochody z reklam.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 7 marca 2013 r.):

1) Pojęcie publicznego udostępniania w rozumieniu art. 3 ust. 1 *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym* należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono retransmisję utworów zawartych w naziemnym przekazie telewizyjnym:

- dokonywaną przez podmiot inny niż pierwotny nadawca,

- za pomocą przekazu internetowego udostępnionego abonentom tego podmiotu, którzy mogą odbierać tę retransmisję poprzez połączenie się z jego serwerem,

- pomimo że owi abonenci znajdują się w obszarze odbioru tego naziemnego przekazu telewizyjnego i mogą zgodnie z prawem odbierać ten przekaz w swoich odbiornikach telewizyjnych.

2) Na odpowiedź na pytanie pierwsze nie ma wpływu okoliczność, że retransmisja taka jak retransmisja sporna w postępowaniu głównym jest finansowana z reklam, a zatem ma charakter zarobkowy.

3) Na odpowiedź na pytanie pierwsze nie ma wpływu okoliczność, że retransmisja taka jak retransmisja sporna w postępowaniu głównym jest dokonywana przez podmiot bezpośrednio konkurujący z pierwotnym nadawcą.

6. C-628/11 International Jet Management

Przedmiot sprawy: przewozy lotnicze – rozporządzenie nr 1008/2008 – zezwolenie na wlot lotów okazjonalnych – zasada niedyskryminacji

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM, ULC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy unormowana w art. 18 TFUE (dawniej art. 12 TWE) zasada niedyskryminacji znajduje zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie (Republika Federalna Niemiec) wymaga od przewoźnika lotniczego posiadającego wydaną w innym państwie członkowskim (Republika Austrii), ważną koncesję w rozumieniu art. 3 i 8 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty, zezwolenia na wlot dla lotów okazjonalnych (loty handlowe w nieregularnym przewozie lotniczym), które są wykonywane z państw trzecich na terytorium tego państwa członkowskiego?*

2) Czy – w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze – naruszenie art. 18 TFUE (dawniej art. 12 TWE) stanowi już sam wymóg posiadania koncesji nawet wtedy, gdy zezwolenie na wlot, którego przedstawienie można wyegzekwować za pomocą grzywny, jest wymagane dla

przewozów lotniczych wykonywanych przez przewoźników lotniczych, którzy w innych państwach członkowskich otrzymali zezwolenie na organizowanie przewozów (koncesję), ale nie przez przewoźników lotniczych posiadających zezwolenie na organizowanie przewozów w Niemczech?

3) Czy – jeżeli art. 18 (dawniej art. 12 TWE) znajduje zastosowanie (pytanie pierwsze), jednakże sam wymóg posiadania koncesji nie zostanie oceniony jako dyskryminujący (pytanie drugie) – wydanie zezwolenia na wlot dla przewozów lotniczych wykonywanych przez zainteresowanych z państw trzecich do Niemiec może zostać uzależnione pod groźbą grzywny bez naruszenia zasady niedyskryminacji od tego, czy przewoźnik lotniczy państwa członkowskiego wykaże przed organem wydającym koncesję, że przewoźnicy lotniczy posiadający w Niemczech zezwolenie na organizowanie przewozów lotniczych nie są w stanie zrealizować lotów (oświadczenie o braku dostępności)?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Zasada niedyskryminacji statuowana w art. 18 TFUE znajduje zastosowanie w zakresie regulacji dostępu przewoźników lotniczych, którzy posiadają koncesję wydaną zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty, do wykonywania lotów nieregularnych z państw trzecich do państwa członkowskiego, innego niż państwo wydające koncesję. Ocena zgodności z zasadą niedyskryminacji przepisów krajowych regulujących ten dostęp musi uwzględniać przepisy szczególne prawa Unii Europejskiej dotyczące transportu lotniczego.

2) Sam wymóg posiadania zezwolenia na wlot do przestrzeni powietrznej nad terytorium państwa członkowskiego przez przewoźnika, który w innym państwie członkowskim otrzymał koncesję wydaną zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty, nie jest niezgodny z zasadą niedyskryminacji określoną w art. 18 TFUE, nawet jeśli wymóg ten nie dotyczy jednocześnie przewoźnika, który posiada koncesję wydaną przez to pierwsze państwo członkowskie. Ocena zgodności takiego wymogu z zasadą niedyskryminacji powinna uwzględniać w szczególności przepisy rozporządzenia (WE) nr 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi. Państwo członkowskie może uzależnić to, czy przewoźnik unijny może wykonywać loty nieregularne z państw trzecich do tego państwa członkowskiego na takich samych zasadach, jak przewoźnicy posiadający koncesję wydaną przez to państwo członkowskie, w szczególności od spełnienia przez tego przewoźnika warunku skutecznego i rzeczywistego wykonywania na terytorium tego państwa członkowskiego działalności w dziedzinie transportu lotniczego w ramach trwałych porozumień.

3) Wymóg polegający na tym, aby – przed uzyskaniem zezwolenia na wlot lotu okazjonalnego do państwa członkowskiego – przewoźnik posiadający koncesję wydaną przez inne państwo członkowskie zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty, wykazał przed właściwym organem, że przewoźnicy posiadający koncesję wydaną przez to pierwsze państwo członkowskie nie są w stanie zrealizować lotów nie może być uznany a priori za niezgodny z art. 18 TFUE. Wymóg ten podlega ocenie co do zgodności z zasadą niedyskryminacji, przy uwzględnieniu przepisów prawa wtórnego Unii Europejskiej, a w szczególności przy uwzględnieniu rozporządzenia (WE) nr 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi. Wymóg taki nie może zostać uznany za dyskryminujący, jeśli jest oparty na istotnych różnicach sytuacji faktycznej i prawnej przewoźnika, w szczególności na kryterium prowadzenia przez niego skutecznej i rzeczywistej działalności gospodarczej w dziedzinie transportu lotniczego na terytorium danego państwa członkowskiego.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 30 kwietnia 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Artykuł 18 TFUE należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie wymagało od wspólnotowych przewoźników lotniczych posiadających koncesję wydaną w innym państwie członkowskim zezwolenia na wlot w celu odbycia lotów okazjonalnych na wniosek, wykonywanych z państwa trzeciego do tego państwa członkowskiego.

7. C-657/11 Belgian Electronic Sorting Technology

Przedmiot sprawy: dyrektywa 2006/114/WE dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej – definicja „reklamy” – rejestracja domen internetowych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UOKiK, MAiC, MG, MS

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy pojęcie reklama zawarte w art. 2 dyrektywy Rady 84/450/EWG z dnia 10 września 1984 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących reklamy wprowadzającej w błąd oraz art. 2 dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono rejestrację i używanie nazwy domeny a także używanie metatagów w metadanych strony internetowej?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Pojęcie reklama zawarte w art. 2 dyrektywy Rady 84/450/EWG oraz w art. 2 dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady:

- nie może być interpretowane w taki sposób, że obejmuje ono rejestrację nazwy domeny internetowej;
- może być interpretowane w ten sposób, że obejmuje używanie nazwy domeny internetowej, w szczególności w sytuacji, gdy elementy składowe nazwy domeny są oznaczeniami wyróżniającymi, charakterystycznymi dla danego przedsiębiorcy;
- nie może być interpretowane w ten sposób, że obejmuje używanie metatagów w metadanych strony internetowej.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 11 lipca 2013 r.):

Artykuł 2 pkt 1 *dyrektywy Rady 84/450/EWG z dnia 10 września 1984 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej*, zmienionej dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r., oraz art. 2 lit. a) *dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej* należy interpretować w ten sposób, że pojęcie reklamy, tak jak zostało zdefiniowane w tych przepisach, w sytuacji takiej jak w postępowaniu głównym obejmuje używanie nazwy domeny oraz używanie metatagów w metadanych strony internetowej. Pojęcie to nie obejmuje natomiast rejestracji, jako takiej, nazwy domeny.

8. C-661/11 Martin y Paz Diffusion

Przedmiot sprawy: znaki towarowe – współużytkowanie znaku towarowego

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MG, UPRP

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1.1) Czy art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 1 *pierwszej dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych* należy interpretować w ten sposób, że właściciel znaku towarowego nie może w sposób ostateczny powoływać się wobec określonej osoby trzeciej na swoje wyłączne prawo wynikające z tego znaku w odniesieniu do ogółu towarów, objętych tym znakiem w czasie rejestracji, w sytuacji gdy:

- przed dłuższy czas właściciel znaku towarowego współużytkował ten znak z tą osobą trzecią na zasadzie współwłasności w odniesieniu do części towarów objętych tym znakiem;
- w związku ze wskazanym współużytkowaniem właściciel znaku towarowego udzielił tej osobie trzeciej nieodwołalnej zgody na posługiwanie się przez nią tym znakiem w odniesieniu do takich towarów?

1.2) Czy wskazane przepisy należy interpretować w ten sposób, że stosowanie przepisów krajowych, takich jak przepis wedle którego uprawniony nie może czynić ze swego prawa użytku w sposób

niewłaściwy ani nie może tego prawa nadużywać, mogą prowadzić do ostatecznego uniemożliwienia właścicielowi znaku towarowego korzystania z wyłącznego prawa w odniesieniu do części towarów objętych tym znakiem towarowym, czy też należy je interpretować w ten sposób, że stosowanie przepisów krajowych musi zostać ograniczone do zastosowania odmiennej sankcji w sytuacji nieodpowiedniego wykonywania prawa lub nadużywania go?

2.1) Czy art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 1 *pierwszej dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych* należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, gdy właściciel zarejestrowanego znaku towarowego wypowiada swoje zobowiązanie wobec osoby trzeciej, by nie korzystać ze znaku towarowego w odniesieniu do określonych towarów, a co za tym idzie, zamierza ponownie korzystać z tego znaku towarowego samemu, sąd krajowy mimo to może w sposób ostateczny zakazać temu właścicielowi ponownego korzystania ze znaku towarowego na tej podstawie, że stanowiłoby to czyn nieuczciwej konkurencji ze względu na korzyść, jaką właściciel uzyskałby z renomy zdobytej uprzednio dla znaku towarowego przez tę osobę trzecią oraz ze względu na możliwe wprowadzenie w błąd klientów, czy też przepisy te należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy powinien zastosować odmienną sankcję, która nie będzie polegać na ostatecznym zakazaniu właścicielowi powrotu do posługiwania się spornym znakiem towarowym?

2.2) Czy powyższe przepisy należy interpretować w ten sposób, że ostateczny zakaz posługiwania się przez właściciela znakiem towarowym jest uzasadniony w sytuacji, gdy osoba trzecia na przestrzeni wielu lat poczyniła nakłady mające na celu spowodowanie, by towary, w odniesieniu do których właściciel znaku towarowego zezwolił tej osobie trzeciej na posługiwanie się spornym znakiem towarowym, stały się znane klienteli?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1.1) Przepisy art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/104/EWG należy interpretować w ten sposób, że właściciel znaku towarowego nie może w sposób ostateczny powoływać się wobec określonej osoby trzeciej na swoje wyłączne prawo wynikające z tego znaku w odniesieniu do ogółu towarów, objętych tym znakiem w czasie rejestracji, przede wszystkim wtedy, gdy używanie tego znaku przez osoby trzecie nie wpływa negatywnie na pełnione przez znak funkcje. W szczególności wcześniejsze wspólne używanie znaku towarowego może powodować, że dalsze używanie przez osobę trzecią nie będzie negatywnie wpływać na funkcję zagwarantowania konsumentom wskazania pochodzenia towarów lub usług. Uprawniony ze znaku towarowego może jednak powołać się na każdą z uznanych funkcji znaku, przywołując okoliczności, które jego zdaniem pozwalają na stwierdzenie, że używanie znaku przez osobę trzecią negatywnie wpływa na tę funkcję. Przyjąć należy, że rozstrzygnięcie w przedmiocie umożliwienia używania znaku przez osobę trzecią może zostać zmienione w razie zmiany okoliczności, które przesądzały o stwierdzeniu braku naruszenia funkcji znaku.

1.2) Przepisy art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/104/EWG należy interpretować w ten sposób, że stosowanie przepisów krajowych, takich jak przepis wedle którego uprawniony nie może czynić ze swego prawa użytku w sposób niewłaściwy ani nie może tego prawa nadużywać, nie powinny prowadzić do ostatecznego uniemożliwienia właścicielowi znaku towarowego korzystania z jego prawa w odniesieniu do części towarów objętych tym znakiem towarowym, może natomiast prowadzić do zastosowania sankcji w postaci ograniczenia zakresu ochrony tego prawa. Możliwość zastosowania odpowiedniej sankcji w przypadku czynienia niewłaściwego użytku z prawa do znaku towarowego powinna być oceniana w świetle prawa Unii Europejskiej dotyczącego funkcji znaku towarowego. Stosowanie przepisów krajowych, takich jak przepis wedle którego uprawniony nie może swojego prawa nadużywać (innymi słowy: używać go niezgodnie z „dobrymi obyczajami” lub „zasadami współżycia społecznego”), jest dopuszczalne w wyjątkowych wypadkach i może prowadzić do zastosowania sankcji w postaci czasowego ograniczenia zakresu ochrony tego prawa.

2.1) i 2.2) Przepisy art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 89/104/EWG należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, gdy właściciel zarejestrowanego znaku towarowego wypowiada swoje zobowiązanie wobec osoby trzeciej, by nie korzystać ze znaku towarowego w odniesieniu do określonych towarów, a co za tym idzie, zamierza ponownie korzystać z tego znaku towarowego samemu, sąd krajowy nie powinien w sposób ostateczny zakazywać temu właścicielowi ponownego korzystania ze znaku towarowego na tej podstawie, że stanowiłoby to czyn nieuczciwej konkurencji w świetle prawa krajowego, ze względu na korzyść, jaką właściciel uzyskałby z renomy zdobytej uprzednio dla znaku towarowego przez tę osobę trzecią oraz ze względu na możliwe wprowadzenie w błąd klientów, chyba że wiązałoby się to ze zmianą w rejestrze znaków towarowych w odpowiednim trybie. Przepisy te należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, w opisanych okolicznościach, na podstawie krajowych przepisów o nieuczciwej konkurencji mógłby natomiast zastosować inne sankcje niż zakaz używania znaku towarowego przez właściciela znaku. Sankcje te mogłyby zwłaszcza przybrać postać

zwrotu wartości bezpodstawnego wzbogacenia lub zapłaty odszkodowania, przy uwzględnieniu korzyści, jaką właściciel uzyskałby z renomy zdobytej uprzednio dla znaku towarowego przez tę osobę trzecią, oraz przy uwzględnieniu łączących strony stosunków umownych. Wyjątkowo sankcje te mogłyby przybrać postać czasowego ograniczenia zakresu ochrony prawa do znaku towarowego w uwzględnieniu argumentacji dotyczącej wprowadzenia w błąd klientów.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 19 września 2013 r.):

Artykuł 5 pierwszej dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych, zmienionej Porozumieniem o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r., stoi na przeszkodzie temu, by właściciel znaków towarowych, który w ramach współkorzystania z osobą trzecią zgodził się na używanie przez tę osobę trzecią oznaczeń identycznych z jego znakami towarowymi w odniesieniu do określonych towarów należących do klas, dla których znaki te zostały zarejestrowane, i który nie zgadza się już na taką formę ich wykorzystania, był pozbawiony wszelkiej możliwości przeciwstawienia tej osobie trzeciej praw wyłącznych przysługujących mu z tytułu wspomnianych znaków oraz samodzielnego wykonywania tych praw wyłącznych w odniesieniu do towarów identycznych z tymi należącymi do rzeczony osoby trzeciej.

9. C-663/11 Scandic Distilleries

Przedmiot sprawy: podatek akcyzowy – warunki zwrotu podatku

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy stanowi naruszenie prawa europejskiego (art. 7 i art. 22 dyrektywy Rady 92/12/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania, a także motywów tej dyrektywy) odmowa ze strony rumuńskich organów podatkowych uwzględnienia wniosku o zwrot podatku akcyzowego zważywszy, że:

a) przedsiębiorca, który składa wniosek o zwrot podatku akcyzowego przedstawił dowód, że spełnione zostały wszystkie przesłanki techniczne przewidziane w rumuńskich przepisach w zakresie dopuszczalności wniosku o zwrot, a w szczególności przesłanki dotyczące: (i) dowodu zapłacenia podatku akcyzowego w Rumunii; (ii) dowodu wysłania produktów objętych podatkiem akcyzowym w innym państwie członkowskim;

b) zgodnie z wymogami rumuńskiego prawa podatkowego (art. 1926 kodeksu podatkowego, pkt 184 przepisów wykonawczych, przewidzianych w uchwale rządu nr 44/2004 i załączniku 11 do tytułu VII kodeksu podatkowego), niektóre dokumenty, które powinny być załączone do wniosku o zwrot mogą być przedstawione wyłącznie po dostarczeniu produktów objętych podatkiem akcyzowym w innym państwie członkowskim;

c) rumuńskie przepisy podatkowe (art. 184 przepisów wykonawczych w związku z art. 135 kodeksu postępowania podatkowego) przewidują ogólny 5-letni termin w odniesieniu do każdego wniosku o zwrot?

2) Czy art. 22 ust. 1 lit. a) dyrektywy 92/12/EWG należy interpretować w ten sposób, że niezłożenie przez przedsiębiorcę wniosku o zwrot podatku akcyzowego w państwie członkowskim, w którym zapłacono podatek akcyzowy przed dostarczeniem produktów objętych podatkiem akcyzowym w innym państwie członkowskim, w którym są one przeznaczone do konsumpcji, oznacza utratę przez przedsiębiorcę prawa uzyskania zwrotu podatku akcyzowego?

3) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na drugie pytanie, czy jest zgodna z zasadą neutralności podatkowej utrata przez przedsiębiorcę prawa uzyskania zwrotu podatku akcyzowego, oznaczająca podwójne opodatkowanie tych produktów objętych podatkiem akcyzowym (w państwie członkowskim, w którym produkty objęte podatkiem akcyzowym zostały początkowo dopuszczone do konsumpcji i w państwie członkowskim, w którym produkty są przeznaczone do konsumpcji)?

4) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na drugie pytanie, czy można uznać za zgodny z zasadami równoważności i skuteczności szczególnie krótki termin między dniem zapłacenia podatku akcyzowego

w odniesieniu do produktów dopuszczonych do konsumpcji w państwie członkowskim a dniem wysłania produktów objętych podatkiem akcyzowym do innego państwa członkowskiego, w którym są one przeznaczone do konsumpcji? Czy w tym względzie istotny jest fakt, że ogólny termin na złożenie wniosku o zwrot podatku, opłaty lub składki w danym państwie członkowskim jest zdecydowanie dłuższy?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Władze podatkowe państwa członkowskiego, w którym dopuszczono do konsumpcji wyroby akcyzowe, przeznaczone do konsumpcji w innym państwie członkowskim, mają prawo na gruncie przepisów dyrektywy 92/12/EWG odmówić zwrotu podatku akcyzowego zapłaconego w związku z dopuszczeniem do konsumpcji w przypadku, gdy wniosek o zwrot takiego podatku został złożony po dokonaniu wewnątrzwspólnotowej dostawy.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 30 maja 2013 r.):

Artykuł 22 ust. 1-3 *dyrektywy Rady 92/12/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania, zmienionej dyrektywą Rady 92/108/EWG z dnia 14 grudnia 1992 r.* należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy produkty objęte podatkiem akcyzowym i dopuszczone do konsumpcji w państwie członkowskim, w którym został zapłacony podatek akcyzowy, zostały wwiezione do innego państwa członkowskiego, w którym te produkty są objęte podatkiem akcyzowym i w którym podatek ten również został zapłacony, wniosek o zwrot podatku akcyzowego zapłaconego w państwie członkowskim wysyłki nie może być oddalony wyłącznie z uwagi na fakt, że wniosek ten nie został złożony przed wysłaniem rzeczonych produktów, lecz powinien być rozpatrzony na podstawie ust. 3 tego artykułu. Natomiast, jeżeli podatek akcyzowy nie został zapłacony w państwie członkowskim przeznaczenia, można nie uwzględnić takiego wniosku na podstawie ust. 1 i 2 wskazanego artykułu.

10.C-670/11 France AgriMer

Przedmiot sprawy: interwencja na rynkach rolnych – rynek wina – zbieg przepisów sektorowych i ogólnych przepisów o ochronie interesów finansowych UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW, MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) W sytuacji, w której okazuje się, że producent, który otrzymał pomoc wspólnotową przyznawaną w odniesieniu do składowania zagęszczonych moszczów gronowych w zamian za zawarcie z krajową agencją interwencyjną umowy składowania, nabył od fikcyjnej lub nieistniejącej spółki moszcze, których zagęszczenie zlecił przed składowaniem, czy podmiot ten może zostać uznany za będącego „właścicielem” tych zagęszczonych moszczów gronowych w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1059/83 z dnia 29 kwietnia 1983 r.? Czy art. 17 tego rozporządzenia ma zastosowanie w sytuacji, gdy ta zawarta z krajową agencją interwencyjną umowa składowania jest dotknięta szczególnie poważną nieprawidłowością, uwzględniając w szczególności okoliczność, że spółka, która zawarła umowę, nie może być uznana za właściciela składowanych produktów?

2) W sytuacji, gdy rozporządzenie sektorowe takie jak rozporządzenie Rady (EWG) nr 822/87 z dnia 16 marca 1987 r. ustanawia wspólnotowy program pomocy nie przewidując w jego ramach kar w przypadku uchybienia przewidzianym w nim przepisom, czy znajduje zastosowanie *rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich*, jeśli doszłoby do takiego uchybienia?

3) W sytuacji, gdy podmiot gospodarczy dopuścił się uchybienia obowiązkom określonym we wspólnotowym rozporządzeniu sektorowym takim jak rozporządzenie nr 1059/83 i nie spełnił określonych w nim warunków objęcia przewidzianą w nim pomocą wspólnotową, a to rozporządzenie sektorowe przewiduje, tak jak ma to miejsce w przypadku art. 17 ww. rozporządzenia, system środków i kar administracyjnych, czy system ten znajduje zastosowanie z wyłączeniem wszelkich innych przewidzianych przez prawo Unii Europejskiej systemów, nawet jeśli dane uchybienie narusza interesy finansowe Unii Europejskiej? Czy też, przeciwnie, przewidziany w rozporządzeniu nr 2988/95 system środków i kar administracyjnych jest jedynym, którym ma zastosowanie w przypadku takiego uchybienia? Czy też może znajdować zastosowanie oba te rozporządzenia?

4) Jeśli znajdują zastosowanie oba te rozporządzenia: sektorowe i rozporządzenie nr 2988/95, jak należy łącznie stosować ich przepisy w celu ustalenia, jakie środki i kary administracyjne należy zastosować?

5) W sytuacji, gdy podmiot gospodarczy dopuścił się wielokrotnych uchybień prawa Unii, a niektóre z nich wchodziły w zakres zastosowania przewidzianego w rozporządzeniu sektorowym systemu środków i kar administracyjnych, podczas gdy inne z nich stanowią nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia nr 2988/95, czy zastosowanie znajduje jedynie to ostatnie rozporządzenie?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na drugie pytanie:

W przypadku, gdy rozporządzenie sektorowe nie przewiduje kar za naruszenie warunków przyznania pomocy przez beneficjentów wspólnej polityki rolnej, powinny mieć zastosowanie kary przewidziane w przepisach ogólnych. Jednak rozporządzenie nr 2988/95 nie jest samoistną podstawą stosowania kar administracyjnych. Rozporządzenie to ogranicza się bowiem do wprowadzenia generalnych reguł kontroli oraz sankcji w celu ochrony finansowych interesów Unii, nie precyzując natomiast, którą z sankcji wymienionych w art. 5 należy stosować w przypadku nieprawidłowości naruszających interesy finansowe Unii ani kategorii podmiotów, których w takim przypadku miałyby dotyczyć sankcja. Wobec powyższego w przypadku, gdy sektorowe rozporządzenie Unii Europejskiej nie przewiduje kar, zastosowanie powinny mieć kary przewidziane w przepisach krajowych, przyjętych w celu ochrony interesów finansowych Unii

Na trzecie pytanie:

W sytuacji, gdy podmiot gospodarczy dopuścił się uchybienia obowiązkowi określonym w rozporządzeniu sektorowym, które przewiduje system środków i kar administracyjnych – jedynie ten system winien znaleźć zastosowanie, z wyłączeniem innych kar przewidzianych przez prawo Unii Europejskiej, nawet jeżeli dane uchybienie narusza interesy finansowe Unii Europejskiej

Na piąte pytanie:

Każde uchybienie prawa Unii Europejskiej powinno być co do zasady oceniane i kwalifikowane indywidualnie. Natomiast sam obowiązek zwrotu nienależnie uzyskanej korzyści nie stanowi kary administracyjnej. Wobec powyższego obowiązek zwrotu nienależnej pomocy, który w braku przepisów szczególnych znajduje oparcie w art. 4 rozporządzenia nr 2988/95, nie wyłącza możliwości nałożenia kary administracyjnej przewidzianej w rozporządzeniu sektorowym albo w przepisach krajowych, w szczególności jeżeli naruszenie zostało popełnione umyślnie lub przez niedbalstwo.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r.):

1) W sytuacji takiej jak będąca przedmiotem postępowania głównego, gdy nieistnienie spółki, co do której uważano, iż sprzedała moszcze gronowe, skutkuje tym, że nie może zostać ustalone wspólnotowe pochodzenie tych moszczów, producent, który nabył owe moszcze od tej spółki, nie może w każdym razie otrzymać pomocy w odniesieniu do składowania na podstawie *rozporządzenia Rady (EWG) nr 822/87 z dnia 16 marca 1987 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina, zmienionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2253/88 z dnia 19 lipca 1988 r.*

2) W okolicznościach takich jak będące przedmiotem postępowania głównego:

– art. 17 ust. 1 lit. b) *rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1059/83 z dnia 29 kwietnia 1983 r. w sprawie umów składowania wina stołowego, moszczu gronowego, zagęszczonego moszczu gronowego i rektyfikowanego zagęszczonego moszczu gronowego, zmienionego rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 2646/1999 z dnia 15 grudnia 1999 r.*, nie może stanowić podstawy prawnej w celu wymierzenia kary za naruszenie przez producenta obowiązku, przewidzianego w rozporządzeniu nr 822/87, zmienionego rozporządzeniem nr 2253/88, zgodnie z którym moszcze gronowe mogące uprawnić do otrzymania pomocy w odniesieniu do składowania powinny być pochodzenia wspólnotowego;

– w braku zarówno w przepisach sektorowych, jak i w przepisach krajowych przepisu przewidującego stosowanie kary, sporne nieprawidłowości nie mogą podlegać „karze” w rozumieniu art. 5 *rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich*; oraz

– władze krajowe są zobowiązane do stosowania środka administracyjnego w rozumieniu art. 4 ust. 1 tiret pierwsze rozporządzenia nr 2988/95, polegającego na żądaniu zwrotu tej nienależnie uzyskanej pomocy, pod warunkiem że zostanie ustalone, co podlega zbadaniu przez sąd odsyłający, iż obie umowy składowania będące przedmiotem postępowania głównego dotyczyły w części lub w całości moszczów gronowych, których nie można uznać za będące pochodzenia wspólnotowego i które zostały

zmieszane w ramach czynności zagęszczania i składowania z moszczami gronowymi pochodzenia wspólnotowego.

11.C-671/11 do C-676/11 Viniflor i in.

Przedmiot sprawy: finansowanie wspólnej polityki rolnej – kontrola przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez EFOiGR – okresy kontroli

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF, MRiRW

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Pytanie ogólne:

W jaki sposób możliwość, przewidziana w art. 2 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Sekcję Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i uchylającego dyrektywę 77/435/EWG, dotycząca rozszerzenia okresów objętych kontrolą „na okresy [...] poprzedzające lub następujące po okresie 12-miesięcznym”, może zostać wdrożona przez państwo członkowskie, biorąc pod uwagę, po pierwsze, potrzebę ochrony interesów finansowych Wspólnoty i, po drugie, zasadę pewności prawa i konieczność wykluczenia sytuacji, w której organy kontrolne dysponowałyby nieokreślonymi kompetencjami?

Pytania szczegółowe:

- 1) Czy okres objęty kontrolą musi, w każdym wypadku – pod rygorem wadliwości kontroli, na którą podmiot kontrolowany może się powołać przeciwko decyzji pokontrolnej – zakończyć się na dwunastomiesięcznym okresie poprzedzającym okres „kontroli”, w czasie którego wykonywane są czynności kontrolne?
- 2) W wypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie poprzedzające, w jaki sposób należy rozumieć wyraźnie przewidzianą w rozporządzeniu możliwość, by rozszerzyć okres objęty kontrolą na okresy „następujące po okresie 12-miesięcznym”?
- 3) W wypadku odpowiedzi przeczącej na pierwsze pytanie, czy okres objęty kontrolą musi jednakże – pod rygorem wadliwości kontroli, na którą podmiot kontrolowany może się powołać przeciwko decyzji pokontrolnej – obejmować dwunastomiesięczny okres, kończący się w okresie objętym kontrolą, poprzedzającym okres, w którym odbywa się kontrola, czy też kontrola może obejmować jedynie okres, który kończy się przed rozpoczęciem poprzedniego okresu kontroli?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie ogólne:

Przewidziana w rozporządzeniu nr 4045/89 możliwość przedłużania okresów objętych kontrolą ma na celu zapewnienie skuteczności kontroli, a tym samym skutecznej ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej. W przypadku, gdy przedłużenie okresu objętego kontrolą wynika z potrzeby wyjaśnienia wszystkich wątpliwości dotyczących prawidłowości transakcji finansowych, przedłużenie takie nie powinno być uznane za sprzeczne z zasadą pewności prawa. Przedłużenie takie może być natomiast uznane za sprzeczne z zasadą pewności prawa w przypadku objęcia kontrolą okresu, w odniesieniu do którego podmiot kontrolowany nie jest już obowiązany do przechowywania dokumentacji niezbędnej do potwierdzenia prawidłowości otrzymanych subwencji, a organ kontrolujący wymagałby przedstawienia takiej dokumentacji.

Na pytania szczegółowe:

- 1) Okres objęty kontrolą nie musi, w każdym przypadku, zakończyć się na dwunastomiesięcznym okresie poprzedzającym okres kontroli. Okres 12-miesięczny jest wyłącznie minimalnym okresem objętym kontrolą, zaś rozporządzenie nr 4045/89 wyraźnie umożliwia przedłużenie tego okresu na kolejne okresy, poprzedzające lub następujące po okresie 12-miesięcznym.
- 2) Okres objęty kontrolą powinien kończyć się w trakcie poprzedniego okresu kontroli, nie zaś wcześniej. Co do zasady kontrola nie powinna zatem obejmować jedynie okresu, który kończy się przed rozpoczęciem poprzedniego okresu kontroli. Tym niemniej w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach należałoby dopuścić możliwość objęcia kontrolą okresu kończącego się przed

rozpoczęciem poprzedniego okresu kontroli, mianowicie wówczas, gdy tylko w taki sposób można zapewnić należytą ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej i realizację celów rozporządzenia nr 4045/89. Przypadek taki może wystąpić zwłaszcza wówczas, gdy dany podmiot przestał być beneficjentem pomocy przed rozpoczęciem poprzedniego okresu kontroli, a na przykład w oparciu o informacje uzyskane z innych źródeł stwierdzono m.in., że kontrola przeprowadzona u jego kontrahentów lub podmiotów z nim powiązanych wykazała istnienie nieprawidłowości u tego podmiotu również w czasie, gdy był beneficjentem.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 13 czerwca 2013 r.):

Artykuł 2 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Sekcję Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i uchylającego dyrektywę 77/435/EWG, w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 3094/94 z dnia 12 grudnia 1994 r., należy interpretować w ten sposób, że w wypadku skorzystania przez państwo członkowskie z możliwości rozszerzenia okresu objętego kontrolą rzeczony okres niekoniecznie musi kończyć się w trakcie poprzedzającego go okresu kontroli, lecz może również kończyć się po tym okresie. Przepis ten należy jednak interpretować również w ten sposób, iż nie przyznaje on podmiotom gospodarczym prawa pozwalającego im sprzeciwiać się kontrolom innym lub mającym zakres szerszy aniżeli kontrole, o których jest w nim mowa. W konsekwencji sama okoliczność, iż kontrola dotyczy jedynie okresu kończącego się przed rozpoczęciem poprzedzającego go okresu kontroli, nie może spowodować wadliwości tejże kontroli w stosunku do kontrolowanych podmiotów.

12.C-681/11 Schenker e.a.

Przedmiot sprawy: konkurencja – art. 101 TFUE – kary pieniężne – usprawiedliwiony błąd co do zgodności z prawem

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UOKiK, MS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy naruszenia art. 101 TFUE przez przedsiębiorstwo mogą być zagrożone grzywną, jeżeli przedsiębiorstwo było w błędzie co do zgodności z prawem swojego działania, a nie można mu było zarzucić tego błędu?

W wypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

1a) Czy nie można zarzucić błędu co do zgodności z prawem zachowania, jeżeli przedsiębiorstwo postępowało zgodnie z poradą radcy prawnego mającego doświadczenie w prawie konkurencji, a nieprawidłowość porady nie była ani oczywista, ani rozpoznawalna na podstawie analizy, jakiej można wymagać od przedsiębiorstwa?

1b) Czy nie można zarzucić błędu co do zgodności z prawem zachowania, jeżeli przedsiębiorstwo zaufało prawidłowości rozstrzygnięcia krajowego organu ochrony konkurencji, który zbadał podlegające ocenie zachowanie wyłącznie na podstawie krajowego prawa konkurencji i uznał je za dopuszczalne?

2) Czy krajowe organy ochrony konkurencji są uprawnione do stwierdzenia, że przedsiębiorstwo uczestniczyło w kartelu naruszającym unijne prawo konkurencji, jeżeli przedsiębiorstwo nie podlega grzywnie, ponieważ złożyło wniosek o zwolnienie z grzywny?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego, gdy stwierdza naruszenie art. 101 TFUE, nakładając karę pieniężną, stosuje przepisy prawa krajowego, które mogą określać przesłanki nałożenia grzywny w inny sposób niż art. 23 ust. 2 rozporządzenia i orzecznictwo Trybunału dotyczące stosowania art. 101 TFUE, ale muszą być zgodne z zasadami ogólnymi prawa Unii Europejskiej i zapewniać skuteczne wyeliminowanie naruszeń art. 101 TFUE.

2) Sam fakt, że przedsiębiorstwo postępowało zgodnie z poradą radcy prawnego mającego doświadczenie w prawie konkurencji, nie może pozbawiać organu krajowego możliwości, aby nałożył na to przedsiębiorstwo karę pieniężną za naruszenie art. 101 TFUE.

3) Fakt, że przedsiębiorstwo postępowało zgodnie z rozstrzygnięciem krajowego organu ochrony konkurencji, który zbadał podlegające ocenie zachowanie wyłącznie na podstawie krajowego prawa konkurencji i uznał je za dopuszczalne, nie wyklucza możliwości nałożenia na to przedsiębiorstwo kary pieniężnej za naruszenie art. 101 TFUE.

4) Fakt, że przedsiębiorstwo jest zwolnione z kary pieniężnej zgodnie z przyjętym przez państwo członkowskie programem łagodzenia kar, nie stoi na przeszkodzie temu, aby organ ochrony konkurencji państwa członkowskiego wydał decyzję stwierdzającą, że przedsiębiorstwo to uczestniczyło w niedozwolonym porozumieniu, przez co naruszyło art. 101 TFUE.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 18 czerwca 2013 r.):

1) Wykładni art. 101 TFUE należy dokonywać w taki sposób, że przedsiębiorstwo, które dopuściło się jego naruszenia, nie może uniknąć obciążenia grzywną, jeśli naruszenie to wynika z błędu w ocenie zgodności z prawem danego zachowania popełnionego przez to przedsiębiorstwo ze względu na treść opinii prawnej sporządzonej przez adwokata lub też decyzji wydanej przez krajowy organ ochrony konkurencji.

2) Wykładni art. 101 TFUE oraz art. 5 i art. 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101 TFUE] i [102 TFUE] należy dokonywać w taki sposób, iż w przypadku ustalenia, że doszło do naruszenia art. 101 TFUE, krajowe organy ochrony konkurencji mogą wyjątkowo ograniczyć się do stwierdzenia naruszenia, nie nakładając jednocześnie grzywny, w przypadku gdy dane przedsiębiorstwo wzięło udział w krajowym programie współpracy.

13.C-1/12 Ordem des Técnicos Oficiais de Contas

Przedmiot sprawy: zastosowanie prawa konkurencji do działalności szkoleniowej samorządów zawodowych – swoboda świadczenia usług – biegli księgowi

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UOKiK, MS, MF, MG

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy taki podmiot jak Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (OTOC) [portugalski samorząd dyplomowanych księgowych] należy uznać, jako całość, za związek przedsiębiorstw do celów stosowania wspólnotowych reguł konkurencji (rynek szkoleń)? Czy w takim razie obecny art. 101 ust. 2 TFUE należy interpretować w ten sposób, że jego przepisom podlega również taki podmiot, jak OTOC, który przyjmuje powszechnie obowiązujące wiążące uregulowania będące aktami wykonawczymi spełniającymi wymogi ustawowe w zakresie obowiązkowego szkolenia dyplomowanych księgowych, w celu zapewnienia obywatelom wiarygodnych usług wysokiej jakości?

2) Jeżeli na taki podmiot, jak OTOC, nakłada się ustawowy obowiązek wprowadzenia systemu obowiązkowych szkoleń dla członków, to czy obecny art. 101 TFUE można interpretować w ten sposób, że pozwala on zakwestionować system szkoleń narzucony zgodnie z prawem przez OTOC i przez rozporządzenie, w którym system ten został uregulowany, w zakresie w jakim ogranicza się on do ścisłego wykonania wymogu ustawowego? Czy też przeciwnie, kwestia ta nie jest objęta zakresem przedmiotowym art. 101 i należy ją oceniać na podstawie obecnych art. 56 i nast. TFUE?

3) Zważywszy na fakt, że wyrok w sprawie *Wouters* oraz wyroki w podobnych sprawach dotyczyły uregulowań mających wpływ na działalność gospodarczą osób wykonujących określony zawód będących członkami danego samorządu zawodowego, czy art. 101 TFUE i 102 TFUE stoją na przeszkodzie istnieniu uregulowań w zakresie szkoleń dla TOC, które nie mają bezpośredniego wpływu na działalność zawodową tych osób?

4) W świetle prawa konkurencji (na rynku szkoleń) Unii, czy samorząd zawodowy może wymagać, do celów wykonywania danego zawodu, odbycia określonych szkoleń, które prowadzi tylko on sam?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Sam fakt, że podmiot, taki jak OTOC, realizując ustawowy obowiązek zapewnienia obywatelom wiarygodnych usług wysokiej jakości, przyjmuje akty wykonawcze, które dotyczą obowiązkowego szkolenia dyplomowanych księgowych, nie oznacza, że jego działalność w tej dziedzinie jest wyłączona

z zakresu zastosowania art. 101 TFUE. Ocena, czy podmiot, taki jak OTOC, podlega art. 101 TFUE w zakresie stanowienia przepisów wykonawczych, które dotyczą obowiązkowych szkoleń dla dyplomowanych księgowych, jest uzależniona od tego, czy ten podmiot może być uznany za związek przedsiębiorstw i czy jego działalność w tej dziedzinie stanowi decyzję związku przedsiębiorstw w rozumieniu art. 101 TFUE. Ocena taka powinna uwzględniać w szczególności kryteria, o których mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie C-309/99 *Wouters*.

2) System szkoleń, taki jak system obowiązkowych szkoleń dla dyplomowanych księgowych narzucony przez OTOC, który jest wprowadzany w drodze aktu wykonawczego, realizującego upoważnienie ustawowe, może podlegać ocenie w świetle art. 101 TFUE jako decyzja związku przedsiębiorstw i może zostać uznany za niezgodny z tym przepisem.

System taki jest wyłączony z zakresu zastosowania art. 101 TFUE, kiedy regulujące go przepisy mają charakter państwowy, w szczególności gdy państwo członkowskie, przekazując uprawnienia prawodawcze samorządowi zawodowemu, zdefiniowało szereg kryteriów uwzględniających interes ogólny i podstawowe zasady, z którymi mają być zgodne przepisy stanowione przez samorząd zawodowy.

System szkoleń, taki jak system obowiązkowych szkoleń dla dyplomowanych księgowych narzucony przez OTOC, stanowi ograniczenie swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług ustanowionych odpowiednio w art. 49 i 56 TFUE. Ograniczenie tego typu może jednak zostać uzasadnione względami ochrony konsumentów, o ile wykazana zostanie proporcjonalność przyjętych rozwiązań.

3) System szkoleń, taki jak system obowiązkowych szkoleń dla dyplomowanych księgowych narzucony przez OTOC, może zostać uznany za niezgodny z art. 101 TFUE na tej podstawie, że wpływa na zachowania członków samorządu w zakresie korzystania przez nich z określonych usług, które pozostają – chociażby pośrednio – w związku z działalnością gospodarczą, którą wykonują jako członkowie tego samorządu.

Zastosowanie do działań samorządu art. 102 TFUE jest możliwe wtedy, gdy samorząd może być uznany za przedsiębiorstwo w rozumieniu tego przepisu.

4) Zgodność z art. 101 TFUE wprowadzonego przez samorząd zawodowy wymogu, aby jego członkowie odbyli obowiązkowe szkolenia prowadzone tylko przez ten samorząd, należy oceniać, biorąc po uwagę treść obowiązku ustawowego, który jest realizowany przez samorząd w ramach systemu szkoleń, zakres tych szkoleń i możliwość zapewnienia realizacji obowiązku ustawowego z użyciem środków, które nie zakłócałyby lub w mniejszym stopniu wpływałyby na konkurencję.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 28 lutego 2013 r.):

1) Rozporządzenie takie jak Regulamento da Formação de Créditos (rozporządzenie w sprawie uzyskiwania punktów szkoleniowych) przyjęte przez samorząd zawodowy taki jak Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (samorząd zawodowy dyplomowanych księgowych) należy uważać za decyzję podjętą przez związek przedsiębiorstw w rozumieniu art. 101 ust. 1 TFUE.

Okoliczność, że samorząd zawodowy taki jak Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas jest prawnie zobowiązany do wprowadzenia systemu obowiązkowego szkolenia przeznaczonego dla swoich członków, nie może wykluczać z zakresu stosowania art. 101 TFUE unormowań przyjętych przez ten samorząd zawodowy, o ile unormowania te można przypisać wyłącznie jemu.

Okoliczność, że unormowania te nie mają bezpośredniego wpływu na działalność gospodarczą członków wspomnianego samorządu zawodowego, nie wpływa na stosowanie art. 101 TFUE, jako że naruszenie zarzucane temu samorządowi zawodowemu dotyczy rynku, na którym samorząd ten sam prowadzi działalność gospodarczą.

2) Rozporządzenie, które wprowadza system obowiązkowego szkolenia dyplomowanych księgowych, aby zagwarantować wysoką jakość usług przez nich oferowanych, takie jak Regulamento da Formação de Créditos przyjęte przez samorząd zawodowy taki jak Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas stanowi ograniczenie konkurencji zakazane przez art. 101 TFUE w zakresie, w jakim – czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego – eliminuje konkurencję na znacznej części rynku właściwego na korzyść tego samorządu zawodowego i nakłada na pozostałą część tego rynku warunki dyskryminujące na niekorzyść konkurentów wspomnianego samorządu zawodowego.

14.C-3/12 Syndicat OP 84

Przedmiot sprawy: finansowanie wspólnej polityki rolnej – kontrola przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez EFOiGR

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF, MRiRW

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy przez „okres kontroli” pomiędzy dniem 1 lipca danego roku i dniem 30 czerwca następnego roku, o którym mowa w art. 2 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Sekcję Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej należy rozumieć okres, w którym organ administracji odpowiedzialny za kontrolę musi poinformować organizację producentów o zamiarze kontroli, wszcząć i zakończyć wszystkie czynności kontrolne na miejscu i w stosunku do dokumentów oraz powiadomić o wynikach kontroli lub okres, w którym dokonać należy jedynie niektórych z tych czynności proceduralnych?
- 2) Czy w sytuacji, gdy zachowanie lub braki ze strony organizacji producentów uniemożliwiają skuteczne przeprowadzenie kontroli wszczętej podczas okresu kontroli organ administracji może – pomimo braku wyraźnych przepisów w tym względzie we wspomnianym wyżej rozporządzeniu – kontynuować czynności kontrolne podczas następnego okresu kontroli, nie wywołując nieprawidłowości proceduralnych, na które kontrolowany podmiot mógłby powołać się w stosunku do decyzji wydanej na podstawie wyników tej kontroli?
- 3) W przypadku udzielania odpowiedzi przeczącej na poprzednie pytanie, czy organ administracji może w sytuacji, gdy zachowanie lub braki ze strony organizacji producentów uniemożliwiają skuteczną kontrolę, wymagać zwrotu pobranej pomocy a w szczególności czy środek taki stanowi jedną z kar, jakie mogą być przewidziane na podstawie art. 6 rozporządzenia?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

- 1) Pojęcie „okresu kontroli” określone w art. 2 ust. 4 rozporządzenia nr 4045/89 należy rozumieć jako okres, w którym należy wszcząć czynności kontrolne. Jednak upływ okresu kontroli nie powinien być utożsamiany z koniecznością zakończenia wszystkich czynności kontrolnych, jeżeli okoliczności danej sprawy tego wymagają (np. utrudnianie kontroli przez przedsiębiorcę, stwierdzenie nieprawidłowości, oczekiwanie na wyniki kontroli krzyżowych krajowych lub zagranicznych). Uwzględniając cele tego rozporządzenia, organ kontrolny, o ile podejmie czynności kontrolne w danym okresie kontroli i ich nie zakończy, powinien kontynuować czynności także podczas następnego okresu kontrolnego.
- 2) Kontynuowanie czynności kontrolnych także podczas następnego okresu kontroli, jest szczególnie uzasadnione w przypadkach, gdy zachowanie lub braki ze strony podmiotu kontrolowanego uniemożliwiają skuteczne przeprowadzenie kontroli wszczętej podczas danego okresu kontroli. Odmienne stanowisko byłoby sprzeczne z celem rozporządzenia, jakim jest zapobieganie i eliminacja nieprawidłowości, a co za tym idzie ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej.
- 3) Jeżeli kontrolowany podmiot uniemożliwia skuteczną kontrolę, wówczas organ kontrolujący powinien dysponować środkami prawnymi umożliwiającymi nałożenie skutecznej kary administracyjnej. Tym niemniej kar nakładanych przez organy kontrolne w toku czynności kontrolnych nie należy utożsamiać z obowiązkiem zwrotu nienależnie otrzymanych kwot.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 13 czerwca 2013 r.):

Artykuł 2 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Sekcję Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i uchylającego dyrektywę 77/435/EWG, w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 3094/94 z dnia 12 grudnia 1994 r., należy interpretować w ten sposób, że organ administracji może w razie potrzeby kontynuować czynności kontrolne zapowiedziane w okresie kontroli biegnącym od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 czerwca następnego roku poza tym okresem, nie wywołując nieprawidłowości proceduralnych, na które kontrolowany podmiot mógłby powołać się w stosunku do decyzji wydanej na podstawie wyników tej kontroli.

15.C-5/12 Montull

Przedmiot sprawy: równe traktowanie kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu – zróżnicowanie uprawnień pracowniczych związanych z porodem lub przysposobieniem dziecka

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy dyrektywa Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy i dyrektywa Rady 96/34/WE z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC stoją na przeszkodzie przepisowi krajowemu, który kształtuje prawo do urlopu macierzyńskiego w razie porodu, po upływie sześciu tygodni następujących po porodzie, z wyjątkiem wypadków zagrożenia dla zdrowia matki, jako autonomiczne i pierwotne prawo matki będącej pracownicą i jako prawo pochodne ojca dziecka będącego pracownikiem najemnym, który może korzystać z rzeczzonego urlopu jedynie wtedy, gdy matka dziecka ma status pracownika i decyduje się na przyznanie ojcu określonej części tego urlopu?

2) Czy jest sprzeczny z zasadą równości traktowania, która zabrania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, przepis krajowy, który, w wypadku porodu, zawieszenie umowy o pracę z zachowaniem stanowiska pracy finansowane z zabezpieczenia społecznego traktuje jako prawo pierwotne matki, a nie ojca, nawet po upływie sześciu tygodni następujących po porodzie i z wyjątkiem przypadku zagrożenia dla zdrowia matki, wskutek czego urlop pracownika najemnego zależy od tego, czy matka jest również pracownikiem najemnym?

3) Czy jest sprzeczny z zasadą równości traktowania, która zabrania wszelkiej dyskryminacji, przepis krajowy, który uznaje pierwotne prawo do zawieszenia umowy o pracę z zachowaniem stanowiska pracy, finansowanego z zabezpieczenia społecznego, w przypadku ojców będących pracownikami najemnymi, kiedy przysposabiają dziecko, natomiast nie uznaje takiego prawa do zawieszenia umowy jako prawa własnego, autonomicznego i niezależnego od prawa matki w przypadku ojców biologicznych, gdy rodzi im się dziecko, lecz przyznaje im jedynie prawo pochodne od prawa matki?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Dyrektywa Rady 76/207/EWG, Porozumienie ramowe dotyczące urlopu rodzicielskiego ani zasada równego traktowania ze względu na płeć nie stoją na przeszkodzie przepisowi krajowemu, który kształtuje prawo do urlopu macierzyńskiego w razie porodu, po upływie sześciu tygodni następujących po porodzie, z wyjątkiem wypadków zagrożenia dla zdrowia matki, jako autonomiczne i pierwotne prawo matki będącej pracownicą i jako prawo pochodne ojca dziecka będącego pracownikiem najemnym, który może korzystać z rzeczzonego urlopu jedynie wtedy, gdy matka dziecka ma status pracownika i decyduje się na przyznanie ojcu określonej części tego urlopu.

Przepis krajowy, który uznaje pierwotne prawo do zawieszenia umowy o pracę z zachowaniem stanowiska pracy, finansowanego z zabezpieczenia społecznego, w przypadku ojców będących pracownikami najemnymi, kiedy przysposabiają dziecko, natomiast nie uznaje takiego prawa do zawieszenia umowy jako prawa własnego, autonomicznego i niezależnego od prawa matki w przypadku ojców biologicznych, gdy rodzi im się dziecko, lecz przyznaje im jedynie prawo pochodne od prawa matki, jako nieobjęty prawem unijnym, nie podlega ocenie z punktu widzenia ogólnej zasady równego traktowania, a w każdym razie nie jest sprzeczny z tą zasadą.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 19 września 2013 r.):

Dyrektywę Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) i dyrektywę Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisowi krajowemu takiemu jak przepis będący przedmiotem sprawy w postępowaniu głównym, który przewiduje, że posiadający status pracownika najemnego ojciec dziecka może za zgodą posiadającej również status pracownika najemnego matki skorzystać z urlopu macierzyńskiego w

okresie następującym po sześciotygodniowym okresie wypoczynku wykorzystywanego obligatoryjnie przez matkę po porodzie, z wyjątkiem wypadku istnienia zagrożenia dla zdrowia matki, podczas gdy posiadający status pracownika najemnego ojciec dziecka nie może skorzystać z takiego urlopu w sytuacji, gdy matka dziecka nie posiada statusu pracownika najemnego i nie należy do publicznego systemu zabezpieczenia społecznego.

16.C-7/12 Riežniece

Przedmiot sprawy: równe traktowanie kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu – ochrona stosunku pracy kobiet na urlopie rodzicielskim – redukcja zatrudnienia w administracji publicznej

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy wykładni przepisów *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/73/WE z dnia 23 września 2002 r. zmieniającej dyrektywę Rady 76/207/EWG w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy* oraz *Porozumienia ramowego w sprawie urlopu rodzicielskiego, stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 96/34/WE z dnia 3 czerwca 1996 roku w sprawie porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC* należy dokonywać w ten sposób, że pracodawca nie może przeprowadzać jakichkolwiek działań (w szczególności oceny pracownika podczas jego nieobecności), w których następstwie kobieta przebywająca na urlopie rodzicielskim może stracić swoje stanowisko z chwilą powrotu do pracy?
- 2) Czy odpowiedź na poprzednie pytanie byłaby odmienna, gdyby przyczyną takiego działania pracodawcy byłby fakt, że wskutek recesji gospodarczej w państwie w całej administracji państwa przeprowadzana jest optymalizacja liczby zatrudnienia i likwidacja stanowisk?
- 3) Czy należy uważać za dyskryminację pośrednią takie przeprowadzenie oceny pracy i osiągnięć skarżącej, które bierze pod uwagę jej ostatnią roczną ocenę wykonywania obowiązków urzędnika i wyniki sprzed urlopu rodzicielskiego, w porównaniu z przeprowadzoną według nowych kryteriów oceną pracy i osiągnięć innych urzędników, którzy nadal byli czynni w służbie (i mieli ponadto możliwość zwiększenia swoich osiągnięć)?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pierwsze pytanie:

Wykładni przepisów *dyrektywy 2006/54/WE z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja przededagowana)* oraz *Porozumienia ramowego w sprawie urlopu rodzicielskiego, stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 96/34/WE z dnia 3 czerwca 1996 roku w sprawie porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC* należy dokonywać w ten sposób, że pracodawca może przeprowadzać działania (w tym dokonać oceny pracownika podczas jego nieobecności w porównaniu z innymi pracownikami), w których następstwie kobieta przebywająca na urlopie rodzicielskim może stracić swoje stanowisko z chwilą powrotu do pracy, jeżeli powodem zwolnienia nie jest fakt korzystania z urlopu rodzicielskiego.

Ze względu na udzielenie na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej, nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie.

Na trzecie pytanie:

Przeprowadzenie oceny pracy i osiągnięć skarżącej, które bierze pod uwagę jej ostatnią roczną ocenę wykonywania obowiązków urzędnika i wyniki sprzed urlopu rodzicielskiego, w porównaniu z przeprowadzoną później, lecz według tych samych zasad i kryteriów, oceną pracy i osiągnięć innych urzędników, którzy nadal byli czynni w służbie, nie stanowi dyskryminacji pośredniej.

Do dyskryminacji pośredniej może prowadzić przeprowadzenie oceny pracy i osiągnięć skarżącej, które bierze pod uwagę jej ostatnią roczną ocenę wykonywania obowiązków urzędnika i wyniki sprzed urlopu rodzicielskiego, w porównaniu z przeprowadzoną według nowych kryteriów oceną pracy i osiągnięć innych urzędników, którzy nadal byli czynni w służbie.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 20 czerwca 2013 r.):

Dyrektywę Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy, zmienioną dyrektywą 2002/73/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r., przy założeniu, że znacznie większa liczba kobiet niż mężczyzn korzysta z urlopu rodzicielskiego, czego sprawdzenie jest zadaniem sądu krajowego, oraz porozumienie ramowe dotyczące urlopu rodzicielskiego zawarte w dniu 14 grudnia 1995 r., zawarte w załączniku do dyrektywy Rady 96/34/WE z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC, zmienionej dyrektywą Rady 97/75/WE z dnia 15 grudnia 1997 r., należy interpretować w ten sposób, że nie zezwalają one na to, by:

- w celu poddania pracowników ocenie w związku z likwidacją stanowisk urzędniczych ze względu na problemy gospodarcze kraju – pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim oceniano pod jego nieobecność na podstawie zasad i kryteriów oceny, które stawiają go w sytuacji mniej korzystnej niż pracowników nieprzebywających na takim urlopie; w celu sprawdzenia, że taka sytuacja nie ma miejsca, sąd krajowy powinien w szczególności upewnić się, że ocenie podlegają wszyscy pracownicy, których może dotyczyć likwidacja stanowiska, że ocena opiera się na kryteriach ściśle identycznych z kryteriami stosowanymi do pracowników czynnych zawodowo i że zastosowanie tych kryteriów nie wymaga fizycznej obecności pracowników przebywających na urlopie rodzicielskim oraz

- pracownica, która została przeniesiona na inne stanowisko po powrocie z urlopu rodzicielskiego, w następstwie opisanej oceny, została zwolniona z powodu likwidacji jej nowego stanowiska, jeżeli pracodawca był w stanie przywrócić ją na jej poprzednie stanowisko lub jeżeli praca, do jakiej ją przydzielono, nie była równoważna lub podobna i zgodna z jej umową o pracę lub stosunkiem zatrudnienia, w szczególności jeżeli w chwili przeniesienia pracodawca wiedział, iż to nowe stanowisko ma zostać zlikwidowane, czego sprawdzenie jest zadaniem sądu krajowego.

17.C-32/12 Duarte Hueros

Przedmiot sprawy: ochrona konsumentów – szczególne warunki sprzedaży konsumenckiej – art. 3 dyrektywy 1999/44/WE – orzeczenie przez sąd z urzędu obniżenia ceny towaru konsumpcyjnego

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MS, UOKiK

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy sąd może z urzędu przyznać odpowiednią obniżkę ceny konsumentowi w przypadku, gdy konsument nie uzyskując przywrócenia zgodności towaru z umową, pomimo że wielokrotnie występował o naprawę, która nie została skutecznie dokonana, dochodzi przed sądem wyłącznie unieważnienia umowy, a takie rozstrzygnięcie nie jest dopuszczalne ze względu na nikłe znaczenie braku zgodności?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji nie wymaga, aby prawo krajowe dawało sądowi możliwość przyznania konsumentowi, z urzędu, odpowiedniej obniżki ceny w przypadku, gdy konsument nie uzyskując przywrócenia zgodności towaru z umową, pomimo że wielokrotnie występował o naprawę, która nie została skutecznie dokonana, dochodzi przed sądem wyłącznie unieważnienia umowy, a takie rozstrzygnięcie nie jest dopuszczalne ze względu na nikłe znaczenie braku zgodności. Kwestia ta pozostawiona jest prawu krajowemu. Procedura przyjęta w prawie krajowym nie może jednak uniemożliwiać konsumentowi efektywnej realizacji roszczeń przewidzianych we wskazanej dyrektywie.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 3 października 2013 r.):

Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji należy interpretować w ten sposób, iż stoi ona na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego takich jak w postępowaniu głównym, które w wypadku gdy konsument uprawniony do stosownej obniżki ceny towaru określonej w umowie

kupna dochodzi przed sądem jedynie unieważnienia tej umowy, którego nie może uzyskać ze względu na nikłe znaczenie braku zgodności, nie pozwalają sądowi krajowemu rozpatrującemu sprawę na przyznanie z urzędu takiej obniżki, chociaż rzeczonemu konsument nie ma prawa doprecyzować swego pierwotnego żądania ani wnieść nowego pozwu w tym celu.

18.C-33/12 i C-38/12 Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság i in.

Przedmiot sprawy: rolnictwo – płatności bezpośrednie – system jednolitej płatności obszarowej – pojęcie „użytków rolnych” w rozumieniu art. 143b ust. 4 rozporządzenia nr 1782/2003

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy wały przeciwpowodziowe, w przypadku gdy są wykorzystywane w charakterze trwałych użytków zielonych, stanowią wykorzystywane użytki rolne w rozumieniu art. 143b ust. 4 *rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników*, mimo że nie są zasadniczo wykorzystywane do celów rolniczych i służą również do celów gospodarki wodnej lub ochrony przeciwpowodziowej?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

W przypadku, gdy użytkowany grunt służy jednocześnie kilku celom, za uznaniem tego gruntu za wykorzystywany użytek rolny przemawia fakt realizowania na nim przynajmniej jednego celu rolniczego, który nie musi być celem głównym. Cel rolniczy realizowany jest już wówczas, gdy grunt jest utrzymywany w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. W konsekwencji już samo utrzymywanie gruntu w dobrej kulturze rolnej stanowi użytkowanie rolnicze, które uzasadnia uznanie danego gruntu za wykorzystywany użytek rolny. Grunty, na których realizowanych jest kilka celów, w tym przynajmniej jeden cel rolniczy, zachowują charakter wykorzystywanego użytku rolnego. To zaś oznacza, iż możliwość objęcia płatnościami w ramach systemów wsparcia bezpośredniego wałów lub nasypów przeciwpowodziowych uzależniona jest od tego, czy tak zadeklarowany przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności grunt jest faktycznie wykorzystywanym użytkiem rolnym, na którym realizowany jest przynajmniej jeden cel rolniczy..

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 6 listopada 2012 r. sprawy zostały wykreślone z rejestru w związku z wycofaniem wniosku przez sąd krajowy.

19.C-44/12 Kulikauskas

Przedmiot sprawy: równe traktowanie kobiet i mężczyzn z dziedzinie zatrudnienia i pracy – mniej korzystne traktowanie pracownika ze względu na ciążę jego partnerki życiowej

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS, KPRM

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy w świetle *dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy* mniej korzystne traktowanie osoby A ze względu na ciążę osoby B stanowi niezgodną z prawem dyskryminację?
- 2) Czy w świetle *dyrektywy 2006/54/WE* mniej korzystne traktowanie osoby A, ze względu na ciążę osoby B, która (i) jest partnerem osoby A, albo (ii) w inny sposób jest związana z osobą A, stanowi niezgodną z prawem dyskryminację?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Wykładni dyrektywy 2006/54/WE należy dokonywać w ten sposób, że zakazuje ona dyskryminacji ze względu na ciążę wyłącznie wobec kobiety w ciąży.

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 16 listopada 2012 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem wniosku przez sąd krajowy.

20.C-68/12 Slovenská sporiteľňa

Przedmiot sprawy: ochrona konkurencji – art. 101 TFUE – porozumienia kartelowe

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UOKiK

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy art. 101 ust. 1 TFUE (dawny art. 81 ust. 1 WE) można interpretować w ten sposób, że okoliczność, iż konkurent (przedsiębiorca) poszkodowany w wyniku porozumienia kartelowego innych konkurentów (przedsiębiorców) w chwili zawarcia porozumienia kartelowego działał na właściwym rynku nielegalnie, ma znaczenie w świetle prawa?

2) Czy dla interpretacji art. 101 ust. 1 TFUE (dawnego art. 81 ust. 1 WE) ma znaczenie w świetle prawa okoliczność, że w chwili zawarcia porozumienia kartelowego legalność działania wspomnianego konkurenta (przedsiębiorcy) nie została zakwestionowana przez właściwe organy kontrolne na terytorium Republiki Słowackiej?

3) Czy art. 101 ust. 1 TFUE (dawny art. 81 ust. 1 WE) można interpretować w ten sposób, że aby stwierdzić istnienie porozumienia ograniczającego konkurencję należy udowodnić osobiste zachowanie przedstawiciela statutowego lub osobistą zgodę, wyrażoną w formie upoważnienia udzielonego przez przedstawiciela statutowego przedsiębiorstwa, które brało udział/mogło brać udział w porozumieniu ograniczającym konkurencję, na zachowanie jego podwładnego, jeżeli przedsiębiorstwo nie zdystansowało się od zachowania podwładnego i jednocześnie porozumienie zostało również wykonane?

4) Czy art. 101 ust. 3 TFUE (dawny art. 81 ust. 3 WE) można interpretować w ten sposób, że znajduje on zastosowanie także do porozumienia zakazanego na mocy art. 101 ust. 1 TFUE (dawnego art. 81 ust. 1 WE), które z samej natury wywołuje skutek w postaci wykluczenia z rynku indywidualnie określonego konkurenta (przedsiębiorcy), w odniesieniu do którego stwierdzono następnie, iż przeprowadzał transakcje w zagranicznej walucie na rynku płatności bezgotówkowych nie posiadając pozwolenia na taką działalność, wymaganego przez przepisy krajowe?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie nr 1 i 2:

Dla oceny porozumienia w świetle art. 101 TFUE nie ma znaczenia okoliczność, że konkurent (przedsiębiorca) poszkodowany w wyniku tego porozumienia działał na rynku właściwym nielegalnie ani fakt, że jego działalność nie została zakwestionowana przez właściwe organy kontrolne danego państwa członkowskiego.

Na pytanie nr 3:

W celu stwierdzenia naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE nie ma potrzeby udowodnienia osobistego zachowania przedstawiciela statutowego lub osobistej zgody, wyrażonej w formie upoważnienia udzielonego przez przedstawiciela statutowego przedsiębiorstwa, które brało lub mogło brać udział w porozumieniu ograniczającym konkurencję.

Na pytanie nr 4:

Artykuł 101 ust. 3 TFUE należy interpretować w ten sposób, że znajduje on zastosowanie także do porozumienia zakazanego na mocy art. 101 ust. 1 TFUE, które z samej natury wywołuje skutek w postaci wykluczenia z rynku indywidualnie określonego konkurenta (przedsiębiorcy), o ile porozumienie to spełnia kumulatywnie wszystkie warunki wymienione w art. 101 ust. 3 TFUE.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 7 lutego 2013 r.):

1) Artykuł 101 TFUE należy interpretować w ten sposób, że okoliczność, iż przedsiębiorstwo poszkodowane przez kartel mający na celu ograniczenie konkurencji w chwili jego zawarcia prowadziło na rynku właściwym działalność, której zarzucana jest niezgodność z prawem, nie ma znaczenia dla kwestii, czy ten kartel stanowi naruszenie tego postanowienia.

2) Artykuł 101 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że, aby stwierdzić istnienie porozumienia ograniczającego konkurencję, nie jest konieczne udowodnienie osobistego zachowania przedstawiciela statutowego przedsiębiorstwa lub osobistej zgody, wyrażonej w formie upoważnienia udzielonego przez tego przedstawiciela, na zachowanie jego podwładnego, który wziął udział w antykonkurencyjnym spotkaniu.

3) Artykuł 101 ust. 3 TFUE należy interpretować w ten sposób, że może on znajdować zastosowanie do porozumienia zakazanego na mocy art. 101 ust. 1 TFUE tylko wtedy, jeżeli przedsiębiorstwo, które powołuje się na to postanowienie, przedstawiło dowód na to, że cztery przewidziane w tym postanowieniu przesłanki zostały kumulatywnie spełnione.

21.C-86/12 Alokpa i in.

Przedmiot sprawy: prawo pobytu obywateli UE i członków ich rodzin na terytorium państw członkowskich – Karta Praw Podstawowych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, MPiPS, UdSC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy wykładni art. 20 TFUE, w razie potrzeby w związku z art. 20, 21, 24, 33 i 34 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – każdy z tych przepisów z osobna lub rozpatrywane łącznie – należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, by państwo członkowskie, po pierwsze, odmówiło obywatelowi państwa trzeciego, który sam sprawuje opiekę nad swoimi małymi dziećmi, będącymi obywatelami Unii, prawa pobytu w państwie członkowskim zamieszkania tych dzieci, w którym żyją wspólnie z nim od urodzenia, ale którego obywatelstwa nie posiadają, a po drugie, odmówiło temu obywatelowi państwa trzeciego zezwolenia na pobyt i, co więcej, zezwolenia na pracę?

2) Czy należy uznać, że takie decyzje mogą pozbawić te dzieci w ich państwie zamieszkania, w którym żyją od urodzenia, możliwości skutecznego korzystania z istoty praw związanych ze statusem obywatela Unii również w określonych okolicznościach, gdy ich drugi wstępny w linii prostej, z którym nigdy nie miały one wspólnego życia rodzinnego, zamieszkuje w innym państwie Unii, którego jest obywatelem?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Art. 20 TFUE oraz art. 20, 21, 24, 33 i 34 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – każdy z tych przepisów z osobna lub rozpatrywane łącznie – nie sprzeciwiają się temu, by państwo członkowskie, po pierwsze, odmówiło obywatelowi państwa trzeciego, który sam sprawuje opiekę nad swoimi małymi dziećmi, będącymi obywatelami Unii, prawa pobytu w państwie członkowskim zamieszkania tych dzieci, w którym żyją wspólnie z nim od urodzenia, ale którego obywatelstwa nie posiadają, a po drugie, odmówiło temu obywatelowi państwa trzeciego zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pracę, jeżeli nie spełniają one przesłanek przyznania prawa pobytu określonych w dyrektywie 2004/38/WE – również w sytuacji, gdy ich drugi wstępny w linii prostej, z którym nigdy nie miały one wspólnego życia rodzinnego, zamieszkuje w innym państwie Unii, którego jest obywatelem.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 10 października 2013 r.):

W sytuacji takiej, jaka ma miejsce w postępowaniu głównym, wykładni art. 20 TFUE i 21 TFUE należy dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie odmówiło prawa pobytu na swoim terytorium obywatelowi państwa trzeciego, który to obywatel ma na swoim wyłącznym utrzymaniu małe dzieci będące obywatelami Unii, przebywające wraz z nim od urodzenia w tym państwie członkowskim, mimo iż nie posiadają obywatelstwa tego państwa członkowskiego ani nie skorzystały ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się, o ile rzeczeni obywatele Unii nie spełniają wymogów ustanowionych w *dyrektywie 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej*

dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, lub taka odmowa nie pozbawia tych obywateli możliwości skutecznego skorzystania z istoty praw przyznanych przez status obywatela Unii. Dokonanie stosownych ustaleń należy do sądu odsyłającego.

22.C-87/12 Ymeraga i in.

Przedmiot sprawy: prawo pobytu obywateli UE i członków ich rodzin na terytorium państw członkowskich – Karta Praw Podstawowych – prawo do łączenia rodzin

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, UdSC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

W jakim zakresie status obywatela Unii i związane z tym prawo pobytu w państwie, którego jest się obywatelem, przewidziane w art. 20 TFUE, wraz z prawami, gwarancjami i obowiązkami przewidzianymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności i o ile zaistnieje taka potrzeba art. 20, 21, 24, 33 i 34, przyznają prawo do łączenia rodzin po stronie członka rodziny rozdzielonej, obywatela europejskiego, zamierzającego doprowadzić w państwie swojego miejsca zamieszkania, którego jest obywatelem, do połączenia z rodziną, czyli ojcem, matką i dwoma braćmi, obywatelami państwa trzeciego, w wypadku, gdy ów członek rodziny rozdzielonej nie skorzystał z prawa do swobodnego przepływu i nie zamieszkiwał w państwie członkowskim innymi niż to, którego jest obywatelem?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Status obywatela Unii i związane z tym prawo pobytu w państwie, którego jest się obywatelem, przewidziane w art. 20 TFUE, wraz z prawami, gwarancjami i obowiązkami przewidzianymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, nie przyznają prawa do łączenia rodzin po stronie członka rodziny rozdzielonej, obywatela Unii, zamierzającego doprowadzić w państwie swojego miejsca zamieszkania, którego jest obywatelem, do połączenia z rodziną, czyli ojcem, matką i rodzeństwem, obywatelami państwa trzeciego, w wypadku, gdy ów członek rodziny rozdzielonej nie skorzystał z prawa do swobodnego przepływu i nie zamieszkiwał w państwie członkowskim innymi niż to, którego jest obywatelem, a także gdy nie zachodzą okoliczności, które pozwoliłyby przyjąć, że odmowa przyznania prawa do łączenia rodzin skutkowałaby pozbawieniem obywatela Unii możliwości skutecznego korzystania z istoty praw przyznanych mu w związku ze statusem obywatela Unii lub stanowiłaby dla niego przeszkodę w wykonywaniu prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 8 maja 2013 r.):

Artykuł 20 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie odmówiło obywatelowi państwa trzeciego pobytu na swoim terytorium, chociaż obywatel ten pragnie zamieszkać z członkiem swojej rodziny będącym obywatelem Unii Europejskiej zamieszkałym w tym państwie członkowskim i posiadającym jego obywatelstwo, w sytuacji gdy ten obywatel Unii nigdy nie skorzystał ze swego prawa do swobodnego przemieszczania się, o ile taka odmowa nie oznacza pozbawienia tego obywatela Unii rzeczywistej możliwości skorzystania z istoty praw wynikających ze statusu obywatela Unii.

23.C-101/12 Schaible

Przedmiot sprawy: rolnictwo – system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz – ważność przepisów rozporządzenia nr 21/2004 przewidujących obowiązek indywidualnego znakowania zwierząt

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy ciążący na skarżącym obowiązek:

- 1) indywidualnego znakowania zwierząt na podstawie *rozporządzenia Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiającego system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz,*
- 2) elektronicznego, indywidualnego znakowania zwierząt na podstawie art. 9 ust. 3 akapit pierwszy *rozporządzenia (WE) nr 21/2004 zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1560/2007 z dnia 17 grudnia 2007 r. zmieniającym rozporządzenie nr 21/2004 w odniesieniu do daty wprowadzenia elektronicznej identyfikacji owiec i kóz,*
- 3) prowadzenia rejestru C na podstawie art. 5 ust. 1 w związku z pkt. 2 części B załącznika do rozporządzenia (WE) nr 21/2004,

– jest zgodny z mającym wyższą rangę prawem Unii i w związku z tym ważny?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

W przypadku państw członkowskich o stosunkowo małej populacji owiec i kóz indywidualne znakowanie tych zwierząt, polegające na nałożeniu na obie małżowiny każdego zwierzęcia identycznych kolczyków zawierających numery identyfikacyjne, jest odpowiednie do zapewnienia identyfikowalności w łańcuchu żywnościowym i skutecznego zwalczania chorób epizootycznych, co jest celem rozporządzenia (WE) nr 21/2004. Ustanowienie progu populacji owiec i kóz, od którego uzależnione jest zwolnienie z obowiązku elektronicznej identyfikacji zwierząt nieprzeznaczonych do handlu wewnątrzunijnego w państwach członkowskich, w których próg ten nie został przekroczony, jest zatem uzasadnione i nie narusza zasady równego traktowania. Z kolei wprowadzenie obowiązku elektronicznej identyfikacji w państwach członkowskich o małej populacji owiec i kóz, byłoby nieproporcjonalne w stosunku do celu rozporządzenia (WE) nr 21/2004 i stanowiłoby nadmierne obciążenie w przypadku ekstensywnej hodowli owiec i kóz, jaka ma miejsce w tych państwach. W konsekwencji nie można stwierdzić żadnego naruszenia zasady równego traktowania, zatem art. 9 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 21/2004 nie jest nieważny ze względu na naruszenie tej zasady. Jednocześnie w państwach o małej populacji owiec i kóz identyfikacja tych zwierząt polegająca na użyciu elektronicznego identyfikatora jest nieuzasadnionym, ze względu na ekstensywność chowu tych zwierząt, obciążeniem ekonomicznym dla hodowców owiec i kóz produkujących zwierzęta do handlu wewnątrzunijnego.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 17 października 2013 r.):

Analiza przedstawionych pytań nie wykazała jakiegokolwiek elementu tego rodzaju, że mogłyby mieć wpływ na ważność art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1 oraz art. 9 ust. 3 akapit pierwszy, jak również pkt 2 Części B załącznika do rozporządzenia Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiającego system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 933/2008 z dnia 23 września 2008 r.

24.C-105/12 do C-107/12 Essent i in.

Przedmiot sprawy: swoboda przepływu kapitału – zakaz prywatyzacji i łączenia przedsiębiorstw eksploatacji sieci energetycznych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSP, MG, URE

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy art. 345 TFUE należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „zasady prawa własności w państwach członkowskich” obejmuje swoim zakresem również uregulowanie sporne w niniejszej sprawie absolutnego zakazu prywatyzacji w rozumieniu Besluit aandelen netbeheerders w związku z art. 93 Elektriciteitswet 1998 i art. 85 Gaswet, w myśl którego udziały lub akcje w operatorach sieci mogą być przenoszone (bezpośrednio lub pośrednio) wyłącznie w kręgu podmiotów sprawujących władzę publiczną [w rozumieniu art. 1 Besluit aandelen netbeheerders]?
- 2) Jeżeli na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź twierdząca: czy skutkiem tego jest, iż postanowienia dotyczące swobodnego przepływu kapitału nie znajdują zastosowania do zakazu łączenia przedsiębiorstw i zakazu działalności ubocznej, a przynajmniej, że zakazu łączenia

przedsiębiorstw i zakazu działalności ubocznej nie należy badać w świetle postanowień dotyczących swobody przepływu kapitału?

3) Czy cele leżące również u podstawy Won [Wet onafhankelijk netbeheer], polegające na zapewnieniu przejrzystości na rynku energetycznym i zapobieganiu zakłóceniom konkurencji poprzez przeciwdziałanie subsydiowaniu krzyżowemu sensu largo (m.in. wymianę strategicznych informacji) stanowią interes o charakterze czysto ekonomicznym, czy też mogą zostać uznane również za interesy niemające charakteru ekonomicznego w tym sensie, że w zależności od okoliczności mogą one, jako nadrzędne względny interesu ogólnego, stanowić uzasadnienie ograniczenia swobodnego przepływu kapitału?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Przepis art. 345 TFUE należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „zasady prawa własności w państwach członkowskich” obejmuje swoim zakresem również uregulowanie spornego w niniejszej sprawie absolutnego zakazu prywatyzacji, w myśl którego udziały lub akcje w operatorach sieci mogą być przenoszone (bezpośrednio lub pośrednio) wyłącznie w kręgu podmiotów sprawujących władzę publiczną. Zakaz prywatyzacji spółek prowadzących działalność jako operatorzy sieci dystrybucyjnej nie stanowi przy tym ograniczenia swobody przepływu kapitału.

Nawet jednak gdyby uznać, że zakaz prywatyzacji spółek prowadzących działalność jako operatorzy sieci dystrybucyjnej stanowi ograniczenie swobody przepływu kapitału, to zakaz ten jest w każdym razie dopuszczalny jako proporcjonalny i niezbędny środek krajowy mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego rozumianego jako bezpieczeństwo energetyczne.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 22 października 2013 r.):

1) Artykuł 345 TFUE należy interpretować w ten sposób, że obejmuje on zakaz prywatyzacji taki jak zakaz sporny w postępowaniach głównych, wskutek którego akcje działającego na terytorium Niderlandów operatora systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej lub gazu muszą znajdować się, bezpośrednio lub pośrednio, w posiadaniu władz publicznych wskazanych w prawie krajowym. Jednakże wykładnia taka nie powoduje wykluczenia z zakresu zastosowania art. 63 TFUE przepisów krajowych tego rodzaju jak przepisy rozpatrywane w postępowaniach głównych, zakazujących prywatyzacji operatorów systemów dystrybucyjnych energii elektrycznej i gazu, a także zakazujących, po pierwsze, istnienia powiązań własnościowych lub w zakresie kontroli między spółkami wchodzącymi w skład grupy, do której należy operator systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej lub gazu działający na terytorium Niderlandów, a spółkami wchodzącymi w skład grupy, do której należy przedsiębiorstwo prowadzące na tym terytorium działalność w zakresie produkcji, dostarczania albo obrotu energią elektryczną lub gazem, a po drugie, dokonywania przez tego operatora lub przez grupę, do której operator ten należy, czynności lub działań mogących wpływać niekorzystnie na zarządzanie systemem.

2) W odniesieniu do rozpatrywanego w postępowaniach głównych zakazu prywatyzacji, podlegającego unormowaniu art. 345 TFUE, motywy stojące u podstaw decyzji ustawodawcy krajowego co do przyjętych zasad prawa własności można brać pod uwagę jako nadrzędne względny interesu ogólnego w celu uzasadnienia ograniczeń swobody przepływu kapitału. W odniesieniu do pozostałych zakazów cele w postaci zwalczania szeroko pojętego wzajemnego subsydiowania, w tym wymiany strategicznych informacji, zapewnienia przejrzystości na rynku energii elektrycznej i gazu oraz zapobiegania zakłóceniom konkurencji, mogą, jako nadrzędne względny interesu ogólnego, uzasadniać ograniczenia swobody przepływu kapitału wynikające z przepisów krajowych tego rodzaju jak przepisy rozpatrywane w postępowaniach głównych.

25.C-109/12 Laboratoires Lyocentre

Przedmiot sprawy: produkty lecznicze – kwalifikacja preparatu jako wyrobu medycznego lub produktu leczniczego

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MZ, URPL

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy dokonane w jednym państwie członkowskim zgodnie z dyrektywą 93/42/EWG o wyrobach medycznych zaklasyfikowanie preparatu jako opatrzonego oznaczeniem CE wyrobu medycznego w rozumieniu dyrektywy o wyrobach medycznych wyklucza zaklasyfikowanie go przez odpowiedni organ krajowy innego państwa członkowskiego, ze względu na jego farmakologiczne, immunologiczne lub metaboliczne działanie, jako produktu leczniczego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. b dyrektywy o produktach leczniczych 2001/83/WE?

2) W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej; czy ten odpowiedni organ krajowy powinien jedynie zastosować procedury przewidziane w dyrektywie o produktach leczniczych 2001/83/WE, czy też przed rozpoczęciem postępowania w przedmiocie klasyfikacji jako produktu leczniczego zgodnie z dyrektywą o produktach leczniczych powinien on zastosować przewidzianą w art. 8 dyrektywy procedurę ochronną lub też przepisy dotyczące bezzasadnego umieszczenia oznakowania CE zgodnie z art. 18 dyrektywy o wyrobach medycznych 93/42/EWG?

3) Czy dyrektywa o produktach leczniczych 2001/83/WE, dyrektywa o wyrobach medycznych 93/42/EWG czy też inne przepisy prawa Unii (przykładowo regulujące ochronę zdrowia i życia ludzkiego bądź też z zakresu prawa konsumenckiego) wykluczają to, że zawierające te same składniki i działające w taki sam sposób preparaty są w jednym i tym samym państwie jednocześnie sprzedawane z jednej strony jako produkt leczniczy, a z drugiej strony – jako wyrób medyczny?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie pierwsze:

Dokonane w jednym państwie członkowskim zgodnie z dyrektywą 93/42/EWG zaklasyfikowanie preparatu jako opatrzonego oznaczeniem CE wyrobu medycznego w rozumieniu tej dyrektywy nie wyklucza zaklasyfikowania go przez odpowiedni organ krajowy innego państwa członkowskiego, ze względu na jego farmakologiczne, immunologiczne lub metaboliczne działanie, jako produktu leczniczego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. b dyrektywy 2001/83/WE.

Na pytanie drugie w świetle odpowiedzi na pytanie pierwsze:

Przed rozpoczęciem postępowania w przedmiocie kwalifikacji produktu jako produktu leczniczego w rozumieniu dyrektywy 2001/83/WE właściwy organ krajowy nie jest zobowiązany do wszczęcia procedury przewidzianej w art. 8 dyrektywy 93/42/EWG, natomiast powinien zastosować tryb wynikający z art. 18 tej dyrektywy.

Na pytanie trzecie:

Przepisy prawa Unii Europejskiej, w szczególności dyrektywy 2001/83/WE i dyrektywy 93/42/EWG, dopuszczają sytuację, aby preparaty zawierające te same składniki i działające w taki sam sposób były w jednym i tym samym państwie jednocześnie sprzedawane z jednej strony jako produkt leczniczy, a z drugiej strony jako wyrób medyczny.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 3 października 2013 r.):

1) Zaklasyfikowanie produktu w jednym państwie członkowskim, na podstawie *dyrektywy Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotyczącej wyrobów medycznych, zmienionej dyrektywą 2007/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r.* jako wyrobu medycznego opatrzonego oznakowaniem CE nie stoi na przeszkodzie zaklasyfikowaniu tego samego produktu przez właściwe organy innego państwa członkowskiego, ze względu na jego działanie farmakologiczne, immunologiczne lub metaboliczne, jako produktu leczniczego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. b) *dyrektywy 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi, zmienionej rozporządzeniem (WE) nr 1901/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r.*

2) Właściwe organy państwa członkowskiego, w celu zaklasyfikowania jako produktu leczniczego na podstawie dyrektywy 2001/83, zmienionej rozporządzeniem nr 1901/2006, produktu zaklasyfikowanego już w innym państwie członkowskim jako wyrób medyczny opatrzonego oznakowaniem CE na podstawie dyrektywy 93/42, zmienionej dyrektywą 2007/47, muszą, przed zastosowaniem postępowania w przedmiocie klasyfikacji przewidzianego w dyrektywie 2001/83, zmienionej rozporządzeniem nr 1901/2006, zastosować procedurę przewidzianą w art. 18 dyrektywy 93/42, zmienionej dyrektywą 2007/47, oraz, w razie potrzeby, procedurę przewidzianą w art. 8 rzeczonej dyrektywy 93/42.

3) Produkt, który wprawdzie nie jest identyczny z innym produktem zaklasyfikowanym jako produkt leczniczy, ale zawiera ten sam składnik i działa w ten sam sposób co ów produkt, zasadniczo nie może być sprzedawany w jednym i tym samym państwie członkowskim jako wyrób medyczny w rozumieniu dyrektywy 93/42, zmienionej dyrektywą 2007/47, chyba że z uwagi na inną cechę charakterystyczną tego produktu, istotną w świetle art. 1 ust. 2 lit. a) rzeczony dyrektywy 93/42, konieczne jest, aby był on klasyfikowany i sprzedawany jako wyrób medyczny, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

26.C-131/12 Google Spain i Google

Przedmiot sprawy: przetwarzanie danych osobowych – przechowywanie informacji zindeksowanych przez wyszukiwarki internetowe

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: GIODO

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Co się tyczy terytorialnego zakresu stosowania *dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych* i w konsekwencji hiszpańskiego ustawodawstwa ochrony danych osobowych:

1.1. Czy należy uznać, iż ma miejsce „działalność gospodarcza” w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy 95/46/WE, gdy zachodzi jeden lub kilka z następujących przypadków:

– gdy przedsiębiorstwo będące dostawcą wyszukiwania ustanawia w danym państwie członkowskim biuro lub oddział, których celem jest promocja i sprzedaż powierzchni reklamowych w wyszukiwarce, której działalność jest skierowana do osób zamieszkujących to państwo,

lub

– gdy spółka dominująca wyznacza oddział znajdujący się w tym państwie członkowskim jako swojego przedstawiciela i jednocześnie jako administratora danych odpowiedzialnego za przetwarzanie dwóch określonych zbiorów, które wykazują związek z danymi klientów, którzy zamówili usługi reklamowe w rzeczonym przedsiębiorstwie,

lub

– gdy biuro lub oddział ustanowione w danym państwie członkowskim przekazują swojej spółce dominującej znajdującej się poza Unią Europejską, wnioski i żądania kierowane do niej zarówno przez osoby, których dane dotyczą, jak i przez właściwe organy w związku z przestrzeganiem prawa do ochrony danych osobowych, nawet jeśli taka współpraca jest dobrowolna?

1.2. Czy art. 4 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE należy interpretować w ten sposób, że „wykorzyst[anie] środk[ów] znajdując[y]ch się na terytorium wymienionego państwa członkowskiego” następuje w sytuacji, gdy wyszukiwarka korzysta z robotów internetowych lub tzw. „pająków”, by zlokalizować i zindeksować treści stron internetowych umieszczonych na serwerach znajdujących w tym państwie członkowskim,

lub

gdy wyszukiwarka posługuje się nazwą domeny przypisaną do danego państwa członkowskiego i porządkuje wyszukiwanie i wyniki z uwzględnieniem języka tego państwa członkowskiego?

1.3. Czy można uznać za wykorzystanie środków w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE czasowe przechowywanie informacji zindeksowanych przez wyszukiwarki internetowe? Jeżeli odpowiedź na to ostatnie pytanie będzie twierdząca, czy można uznać, iż ten łącznik występuje, gdy przedsiębiorstwo odmawia wskazania miejsca przechowywania tych indeksów, powołując się na względy konkurencyjności?

1.4. Niezależnie od odpowiedzi na wcześniejsze pytania i w szczególności w przypadku, gdyby Trybunał Sprawiedliwości Unii uznał, że nie występują łączniki przewidziane w art. 4 dyrektywy:

Czy należy stosować dyrektywę 95/46/WE w sprawie ochrony danych, z uwzględnieniem art. 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym państwie członkowskim, w którym mieści się punkt ciężkości konfliktu, tak, by umożliwić bardziej skuteczną ochronę praw obywateli Unii Europejskiej?

2) Co się tyczy działalności wyszukiwarek internetowych jako dostawców treści w odniesieniu do dyrektywy 95/46/WE w sprawie ochrony danych:

2.1. W związku z działalnością wyszukiwarki przedsiębiorstwa „Google” w Internecie jako dostawcy treści, która to działalność polega na zlokalizowaniu informacji opublikowanych lub zamieszczonych w sieci przez osoby trzecie, indeksowaniu ich w sposób automatyczny, czasowym przechowywaniu takich informacji i wreszcie ich udostępnianiu internautom w sposób uporządkowany zgodnie z określonymi preferencjami, w sytuacji gdy takie informacje zawierają dane osobowe osób trzecich:

Czy należy uznać opisaną powyżej działalność za „przetwarzanie danych” w rozumieniu definicji zawartej w 2 lit. b) dyrektywy 95/46/WE?

2.2. W przypadku gdy odpowiedź na powyższe pytanie będzie twierdząca i w związku z taką działalnością jak opisana powyżej: Czy należy interpretować art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE, w ten sposób, że przedsiębiorstwo, które zarządza wyszukiwarką „Google” jest „administratorem danych” osobowych zawartych na stronach internetowych indeksowanych przez tę wyszukiwarkę?

2.3. W przypadku gdy odpowiedź na powyższe pytanie będzie twierdząca:

Czy krajowy organ ochrony danych (w tym przypadku Agencia Española de Protección de Datos), strzegąc praw zawartych w art. 12 lit. b) i art. 14 lit. a) dyrektywy 95/46/WE, może zażądać bezpośrednio od przedsiębiorstwa „Google”, prowadzącego wyszukiwarkę internetową, usunięcia z jego indeksów informacji opublikowanych przez osoby trzecie, bez uprzedniego lub jednoczesnego zwrócenia się z takim żądaniem do podmiotu będącego właścicielem strony internetowej, na której zamieszczona została ta informacja?

2.4. W przypadku gdy odpowiedź na to ostatnie pytanie będzie twierdząca:

Czy odpowiedzialność podmiotów prowadzących wyszukiwarki internetowe za przestrzeganie tych praw jest wyłączona w sytuacji gdy informacja zawierająca dane osobowe została opublikowana zgodnie z prawem przez osoby trzecie i nadal znajduje się na źródłowej stronie internetowej?”

3) Co się tyczy zakresu prawa do unieważnienia lub sprzeciwu w kontekście „prawa do bycia zapomnianym”, pojawia się następujące pytanie:

3.1. Czy należy interpretować prawo do usunięcia i zablokowania danych ustanowione w art. 12 lit. b) oraz prawo sprzeciwu wynikające z art. 14 lit. a) dyrektywy 95/46/WE jako obejmujące prawo zainteresowanego do zwracania się do wyszukiwarek w celu uniemożliwienia indeksowania dotyczącej go informacji, opublikowanej na stronach internetowych osób trzecich, a takie żądania byłyby podyktowane wolą zainteresowanego, by te informacje nie były dostępne dla internautów, gdyż uważa, że mogą mu zaszkodzić lub też życzy sobie „być zapomnianym”, nawet jeśli dotyczy to informacji opublikowanych zgodnie z prawem przez osoby trzecie?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1.1. „Działalność gospodarcza” w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy 95/46/WE ma miejsce, gdy zachodzi jeden z następujących przypadków:

– gdy przedsiębiorstwo będące dostawcą wyszukiwania ustanawia w danym państwie członkowskim biuro lub oddział, których celem jest promocja i sprzedaż powierzchni reklamowych w wyszukiwarce, której działalność jest skierowana do osób zamieszkujących to państwo,

lub

– gdy spółka dominująca wyznacza oddział znajdujący się w tym państwie członkowskim jako swojego przedstawiciela i jednocześnie jako administratora danych odpowiedzialnego za przetwarzanie dwóch określonych zbiorów, które wykazują związek z danymi klientów, którzy zamówili usługi reklamowe w rzeczonym przedsiębiorstwie,

lub

– gdy biuro lub oddział ustanowione w danym państwie członkowskim przekazują swojej spółce dominującej znajdującej się poza Unią Europejską, wnioski i żądania kierowane do niej zarówno przez osoby, których dane dotyczą, jak i przez właściwe organy w związku z przestrzeganiem prawa do ochrony danych osobowych, nawet jeśli taka współpraca jest dobrowolna.

1.2. „Wykorzyst[anie] środk[ów] znajdując[y]ch się na terytorium wymienionego państwa członkowskiego”, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE należy interpretować w ten sposób, że występuje ono w sytuacji, gdy wyszukiwarka korzysta z robotów internetowych lub tzw. „pająków”,

by zlokalizować i zindeksować treści stron internetowych umieszczonych na serwerach znajdujących w tym państwie członkowskim,

lub

gdy wyszukiwarka posługuje się nazwą domeny przypisaną do danego państwa członkowskiego i porządkuje wyszukiwanie i wyniki z uwzględnieniem języka tego państwa członkowskiego.

1.3. Czasowe przechowywanie informacji zindeksowanych przez wyszukiwarki internetowe uznaje się za wykorzystanie środków w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46/WE, pod warunkiem, że serwery są zlokalizowane na terytorium państwa członkowskiego. W przypadku, gdy serwery są zlokalizowane poza terytorium państwa członkowskiego należałoby ustalić, czy w praktyce nie dochodzi do żadnych interakcji ze środkami technicznymi znajdującymi się w tym państwie członkowskim.

1.4. Dyrektywę 95/46/WE w sprawie ochrony danych należy stosować w sytuacji, gdy zostanie spełniona jedna z przesłanek wymienionych w art. 4 ust. 1 tej dyrektywy.

2.1. Działalność wyszukiwarki przedsiębiorstwa „Google” w Internecie jako dostawcy treści, która to działalność polega na zlokalizowaniu informacji opublikowanych lub zamieszczonych w sieci przez osoby trzecie, indeksowaniu ich w sposób automatyczny, czasowym przechowywaniu takich informacji i wreszcie ich udostępnianiu internautom w sposób uporządkowany zgodnie z określonymi preferencjami, w sytuacji gdy takie informacje zawierają dane osobowe osób trzecich, należy uznać za „przetwarzanie danych” w rozumieniu definicji zawartej w 2 lit. b) dyrektywy 95/46/WE.

2.2. Przedsiębiorstwo, które zarządza wyszukiwarką „Google”, jest administratorem indeksów będących wynikiem indeksowania stron internetowych przez tę wyszukiwarkę.

2.3. Zażądanie przez krajowy organ ochrony danych, strzegący praw zawartych w art. 12 lit. b) i art. 14 lit. a) dyrektywy 95/46/WE, bezpośrednio od przedsiębiorstwa „Google”, prowadzącego wyszukiwarkę internetową, usunięcia z jego indeksów informacji opublikowanych przez osoby trzecie, bez uprzedniego lub jednoczesnego zwrócenia się z takim żądaniem do podmiotu będącego właścicielem strony internetowej, na której zamieszczona została ta informacja, może nastąpić na warunkach określonych w art. 12-14 dyrektywy 2000/31/WE.

2.4. Odpowiedzialność podmiotów prowadzących wyszukiwarki internetowe za przestrzeganie tych praw, w świetle odpowiedzi na pytanie 2.3. jest wyłączona w sytuacji, gdy informacja zawierająca dane osobowe została opublikowana zgodnie z prawem przez osoby trzecie i nadal znajduje się na źródłowej stronie internetowej.

3.1. Prawo do usunięcia i zablokowania danych ustanowione w art. 12 lit. b) oraz prawo sprzeciwu wynikające z art. 14 lit. a) dyrektywy 95/46/WE, poza warunkami określonymi w dyrektywie 2000/31/WE, nie obejmuje prawa zainteresowanego do zwracania się do wyszukiwarek w celu uniemożliwienia indeksowania dotyczącej go informacji, opublikowanej na stronach internetowych osób trzecich, a takie żądania byłyby podyktowane wolą zainteresowanego, by te informacje nie były dostępne dla internautów, gdyż uważa, że mogą mu zaszkodzić lub też życzy sobie „być zapomnianym”, nawet jeśli dotyczy to informacji opublikowanych zgodnie z prawem przez osoby trzecie.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 25 czerwca 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Przetwarzanie danych osobowych odbywa się w kontekście „działalności gospodarczej” administratora danych w rozumieniu art. 14 ust. 1 lit. a) *dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych*, gdy przedsiębiorstwo zapewniające wyszukiwarkę internetową ustanawia w danym państwie członkowskim, dla celów promowania i sprzedaży powierzchni reklamowych w wyszukiwarce internetowej, oddział lub spółkę zależną, których działalność skierowana jest do osób mieszkających w tym państwie.

2) Dostawca usług wyszukiwania za pomocą wyszukiwarki internetowej, którego wyszukiwarka dokonuje lokalizacji informacji opublikowanych lub zamieszczonych w Internecie przez osoby trzecie, indeksuje je automatycznie, przechowuje czasowo i wreszcie udostępnia użytkownikom Internetu według określonej kolejności preferencji, „przetwarza” dane osobowe w rozumieniu art. 2 lit. b) dyrektywy 95/46, kiedy informacje te zawierają dane osobowe.

Jednakże dostawcy usług wyszukiwania za pomocą wyszukiwarki internetowej nie można uznać za „administratora” przetwarzania takich danych osobowych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46, z wyjątkiem zawartości indeksu jego wyszukiwarki, pod warunkiem że dostawca usług nie indeksuje ani nie archiwizuje danych osobowych niezgodnie z instrukcjami lub wnioskami wydawcy strony internetowej.

3) Prawa do usunięcia i zablokowania danych przewidziane w art. 12 lit. b) oraz prawo do sprzeciwu przewidziane w art. 14 lit. a) dyrektywy 95/46 nie przyznają osobie, której dane dotyczą, prawa do zwracania się do dostawcy usług wyszukiwania za pomocą wyszukiwarki internetowej celem uniemożliwienia indeksowania informacji dotyczących jej osobiście, opublikowanych legalnie na stronach internetowych osób trzecich, w oparciu o życzenie tej osoby, by takie informacje nie były znane użytkownikom Internetu, gdy uzna ona, że może to być dla niej szkodliwe, lub pragnie, by informacje te zostały zapomniane.

27.C-154/12 Isera & Scaldis Sugar e.a.

Przedmiot sprawy: rolnictwo – sektor cukru – opłata produkcyjna – ważność art. 16 rozporządzenia nr 318/2006

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy art. 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru, aktualnie art. 51 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych, nakładając na sektor cukru-buraków cukrowych opłatę w wysokości 12 EUR/tonę cukru kwotowego, jest nieważny:

- ponieważ podstawą prawną ustanowienia tego przepisu zastosowaną przez ustawodawcę jest dawny art. 37 ust. 2 akapit trzeci traktatu WE (obecnie art. 43 ust. 2 TFUE);
- ponieważ uzasadniając opłatę jako środek przeznaczony na finansowanie wydatków WOR cukru, chociaż w rzeczywistości finansuje ona dopłaty bezpośrednie lub ma na celu zachować neutralność budżetową reformy cukrowej 2006 r., ustawodawca nie przedstawia jasno i jednoznacznie uzasadnienia dla wprowadzenia opłaty, jak wymaga się tego w art. 296 TFUE (dawny art. 253 WE);
- ponieważ ze względu na to, że branża cukrowniczo-buraczana jest jedynym sektorem, na który nałożono taką opłatę wpływającą do budżetu ogólnego UE, opłatę należy uznać za dyskryminującą zarówno między plantatorami, którzy utrzymali produkcję buraków cukrowych, jak i tymi, którzy jej zaprzestali, jak też między branżą cukrowniczo-buraczaną i każdym innym sektorem rolnym lub nierolnym;
- ponieważ opłatę należy uznać za naruszającą zasadę proporcjonalności, gdyż opłata ta nie jest ani odpowiednia, ani niezbędna do finansowania wydatków WOR cukru, ani też proporcjonalna do rzeczywistych kosztów i perspektyw wydatków WOR cukru?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Artykuł 51 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych, nakładając na sektor cukru opłatę produkcyjną w wysokości 12 EUR/tonę cukru kwotowego, jest nieważny ponieważ:

- a) narusza zasadę proporcjonalności, w szczególności ze względu na to, że wysokość opłaty produkcyjnej jest niezależna od kosztów funkcjonowania sektora cukru, zaś przychody z tej opłaty wpływają do budżetu ogólnego Unii Europejskiej,
- b) narusza zasadę niedyskryminacji ze względu na to, że opłata produkcyjna obciąża wyłącznie producentów cukru i plantatorów buraka cukrowego, nie obciąża natomiast importerów cukru i innych producentów rolnych, przy czym odmienne traktowanie tych grup nie znajduje obiektywnego uzasadnienia,
- c) narusza art. 296 TFUE ze względu na brak wystarczającego uzasadnienia przyczyn i celów ustanowienia opłaty produkcyjnej.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (postanowienie z dnia 21 lutego 2013 r.):

L'examen de la question préjudicielle n'a révélé aucun élément de nature à affecter la validité des articles 16 du règlement (CE) n° 318/2006 du Conseil, du 20 février 2006, portant organisation commune des marchés dans le secteur du sucre, et 51 du règlement (CE) n° 1234/2007 du Conseil, du 22 octobre 2007, portant organisation commune des marchés dans le secteur agricole et dispositions spécifiques en ce qui concerne certains produits de ce secteur (règlement «OCM unique»).

28.C-155/12 RR Donnelley Global Turkney Solutions Poland (sprawa wniesiona przez sąd polski: Naczelny Sąd Administracyjny)

Przedmiot sprawy: podatek VAT - opodatkowanie usług w zakresie magazynowania towarów

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy unormowania wynikające z art. 44 i art. 47 dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że kompleksowe usługi w zakresie magazynowania towarów, obejmujące przyjmowanie towarów do magazynu, umieszczanie towarów na odpowiednich półkach magazynowych, przechowywanie tych towarów dla klienta, wydawanie towarów, rozładunek i załadunek oraz w stosunku do niektórych klientów przepakowywanie materiałów dostarczonych w opakowaniach zbiorczych do indywidualnych zestawów, są usługami związanymi z nieruchomościami, które opodatkowane są w miejscu, w którym znajduje się nieruchomość, zgodnie z art. 47 dyrektywy 2006/112/WE, czy też należy przyjąć, że są to usługi opodatkowane w miejscu, gdzie usługobiorca, na rzecz którego świadczone są usługi, posiada stałą siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub w przypadku jej braku, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu, stosownie do art. 44 dyrektywy 2006/112/WE?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Świadczenie kompleksowych usług w zakresie magazynowania towarów polegających na przyjmowaniu towarów do magazynu, umieszczaniu towarów na półkach magazynowych, przechowywaniu tych towarów dla klienta, a także wydawaniu towarów, rozładunku i załadunku stanowi świadczenie usług związanych z nieruchomościami, które zgodnie z art. 47 dyrektywy 2006/112/WE powinny podlegać opodatkowaniu w miejscu położenia danej nieruchomości.

W miejscu położenia danej nieruchomości powinny być również opodatkowywane usługi pakowania lub przepakowywania towarów, jeżeli w danym stanie faktycznym usługi te stanowią usługi pomocnicze do usług przechowywania towarów.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 27 czerwca 2013 r.):

Artykuł 47 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2008/8/WE z dnia 12 lutego 2008 r. należy interpretować w ten sposób, że kompleksowe usługi w zakresie magazynowania, obejmujące przyjmowanie towarów do magazynu, ich umieszczanie na odpowiednich półkach magazynowych, przechowywanie, pakowanie, wydawanie, rozładunek i załadunek są objęte tym artykułem jedynie wówczas, gdy magazynowanie stanowi świadczenie główne czynności jednolitej i usługobiorcom jest przyznane prawo używania całości lub części wyraźnie określonej nieruchomości.

29.C-169/12 TNT Express Worldwide (sprawa wniesiona przez sąd polski: Naczelny Sąd Administracyjny)

Przedmiot sprawy: podatek VAT - moment powstania obowiązku podatkowego dla usług transportowych i spedycyjnych - zgodność polskiej ustawy z dyrektywą 2006/112/WE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy unormowania wynikające z art. 66 lit. a), lit. b) i lit. c) *dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej* należy interpretować w ten sposób, iż w przypadku wystawienia przez podatnika faktury dokumentującej usługę objętą dyspozycją przewidzianego w tym artykule uprawnienia dla państwa członkowskiego (odstępstwa od art. 63, art. 64 i art. 65 dyrektywy 2006/112/WE), możliwe jest określenie wymagalności podatku (obowiązku podatkowego) w oparciu o art. 66 lit. b) dyrektywy 2006/112/WE na dzień zapłaty, nie później niż 30. dnia od dnia wykonania usługi?

2) Czy unormowania wynikające z art. 66 lit. a) i lit. b) dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwiają się one polskim przepisom krajowym przyjętym w art. 19 ust. 13 pkt 2 lit. a) i lit. b) ustawy o podatku VAT stanowiącym, iż moment powstania obowiązku podatkowego (zdarzenie, z nastąpieniem którego podatek staje się wymagalny dla niektórych transakcji) dla usług transportowych i spedycyjnych następuje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż 30. dnia, licząc od dnia wykonania tych usług także wówczas, gdy zostaje wystawiona i doręczona nabywcy faktura najpóźniej w ciągu 7 dni od wykonania usługi przewidująca późniejszy termin płatności, a nabywca usługi uprawniony jest od odliczenia podatku naliczonego za okres, w którym otrzymał fakturę, niezależnie od faktu zapłaty za usługę?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Przepisy dyrektywy 2006/112/WE nie sprzeciwiają się przyjęciu przez państwo członkowskie przepisów krajowych, zgodnie z którymi obowiązek podatkowy z tytułu świadczenia usług transportowych lub spedycyjnych powstaje w momencie otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż 30. dnia, licząc od dnia wykonania usługi.

Jednocześnie przepisy dyrektywy 2006/112/WE nie stoją na przeszkodzie takiemu określeniu momentu powstania obowiązku podatkowego z tytułu świadczenia usług transportowych lub spedycyjnych także w przypadku, gdy zostaje wystawiona i doręczona nabywcy faktura przewidująca późniejszy termin płatności, a nabywca jest uprawniony do odliczenia podatku naliczonego za okres, w którym otrzymał fakturę, niezależnie od faktu zapłaty za usługę.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 16 maja 2013 r.):

Artykuł 66 *dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2008/117/WE z dnia 16 grudnia 2008 r.*, należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie unormowaniu prawa krajowego, zgodnie z którym podatek od wartości dodanej w odniesieniu do usług transportowych i spedycyjnych staje się wymagalny w momencie otrzymania całości lub części zapłaty, lecz nie później niż po upływie 30 dni od dnia świadczenia usługi, nawet jeżeli faktura została wystawiona wcześniej i przewiduje późniejszy termin zapłaty.

30.C-170/12 Pinckney

Przedmiot sprawy: współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych – jurysdykcja szczególna w sprawach dotyczących czynów niedozwolonych – naruszenia majątkowych praw autorskich za pośrednictwem internetu – art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MS, MKiDN

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy art. 5 pkt 3 *rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych* należy interpretować w ten sposób, że w wypadku zarzutu naruszenia majątkowych praw autorskich za pomocą treści udostępnianych poprzez stronę internetową

- osoba uważająca się za poszkodowaną ma prawo wnieść powództwo odszkodowawcze do sądu każdego z państw członkowskich, na którego terytorium treść umieszczona na stronie internetowej jest

lub była dostępna, w zakresie naprawienia szkody poniesionej na terytorium państwa członkowskiego tego sądu,

czy

– treść ta musi być ponadto przeznaczona dla odbiorców znajdujących się na terytorium tego państwa członkowskiego, ewentualnie czy musi występować inny łącznik?

2) Czy odpowiedź na pytanie pierwsze będzie taka sama, jeżeli zarzucane naruszenie majątkowych praw autorskich nie wynika z udostępnienia w internecie zdematerializowanej treści, lecz, jak w niniejszej sprawie, z oferty sprzedaży w sieci materialnego nośnika zawierającego tę treść?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Artykuł 5 pkt 3 *rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych* należy interpretować w ten sposób, że w wypadku zarzutu naruszenia majątkowych praw autorskich za pomocą treści udostępnianych poprzez stronę internetową osoba uważająca się za poszkodowaną ma prawo wnieść powództwo odszkodowawcze do sądu każdego z państw członkowskich, na którego terytorium treść umieszczona na stronie internetowej jest lub była dostępna. Jednakże osoba taka może dochodzić odszkodowania przed tym sądem wyłącznie w zakresie naprawienia szkody poniesionej na terytorium państwa członkowskiego tego sądu. Dla skorzystania z powyższego uprawnienia nie jest konieczne, aby treści umieszczone na stronie internetowej musiały być przeznaczone dla odbiorców znajdujących się na terytorium tego państwa członkowskiego ani ewentualnie występował jakikolwiek inny łącznik z tym państwem.

2) Odpowiedź na pytanie pierwsze będzie taka sama, jeżeli zarzucane naruszenie majątkowych praw autorskich nie wynika z udostępnienia w internecie zdematerializowanej treści, lecz, jak w niniejszej sprawie, z oferty sprzedaży w sieci materialnego nośnika zawierającego tę treść.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 3 października 2013 r.):

Artykuł 5 pkt 3 *rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych* należy interpretować w ten sposób, że w wypadku zarzutu naruszenia majątkowych praw autorskich chronionych przez państwo członkowskie sądu, do którego wniesiono powództwo, sąd ten jest właściwy do rozpoznania powództwa odszkodowawczego wniesionego przez autora utworu przeciwko spółce z siedzibą w innym państwie członkowskim, która w tym państwie dokonała zwielokrotnienia tego utworu na nośniku materialnym rozpowszechnianym następnie przez spółki z siedzibą w trzecim państwie członkowskim za pośrednictwem strony internetowej dostępnej również na obszarze właściwości miejscowej sądu, do którego wniesiono powództwo. Sąd ten jest właściwy wyłącznie w zakresie szkody wyrządzonej na terytorium państwa członkowskiego, któremu podlega.

31.C-176/12 Association de médiation sociale

Przedmiot sprawy: prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa – bezpośredni skutek dyrektywy 2002/14/WE w stosunkach między jednostkami – Karta praw podstawowych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy na wyrażone w art. 27 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i skonkretyzowane w dyrektywie 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. *ustanawiającej ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej* prawo podstawowe pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa można powołać się w sporze między jednostkami, w celu weryfikacji zgodności krajowych przepisów dokonujących transpozycji dyrektywy?

2) W razie odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie, czy wskazane powyżej przepisy należy interpretować w ten sposób, że stoją na przeszkodzie krajowemu przepisowi ustawowemu, który wyłącza przy obliczaniu stanu liczebnego personelu przedsiębiorstwa, w szczególności do celów

określenia progu warunkującego dopuszczalność utworzenia organu przedstawicielskiego pracowników, osoby świadczące pracę na podstawie następujących umów: umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, umowy zawartej w ramach aktywizacji zawodowej bezrobotnych, umowy zawartej w ramach aktywizacji zawodowej bezrobotnych obejmującej pomoc w integracji w środowisku zawodowym i umowy o przyuczenie do zawodu?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Dyrektywa 2002/14/WE nie tworzy obowiązków dla podmiotów prywatnych i nie może być powoływana przeciwko nim, zaś art. 27 Karty praw podstawowych nie ustanawia prawa pracowników i ich przedstawicieli do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa, które mogłyby być skutecznie dochodzone w relacjach między jednostkami, ze względu na brak skuteczności Karty w stosunkach horyzontalnych oraz niewystarczająco precyzyjny i bezwarunkowy charakter tego przepisu. W świetle prawa Unii Europejskiej nie ma więc podstaw, aby sąd krajowy odstąpił od stosowania odpowiednich przepisów krajowych.

Rozpatrując spór zawisły wyłącznie pomiędzy podmiotami prywatnymi, sąd krajowy jest jednak zobowiązany przy stosowaniu przepisów prawa krajowego brać pod uwagę całość norm prawa krajowego oraz interpretować je, w najszerszym możliwym zakresie, w świetle brzmienia i celu dyrektywy 2002/14/WE, aby osiągnąć rozwiązanie zgodne z celem przez nią wytyczonym.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 18 lipca 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Na art. 27 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, skonkretyzowany w zasadniczy i bezpośredni sposób w art. 3 ust. 1 *dyrektywy 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającej ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej*, można powołać się w sporze między jednostkami, z ewentualnymi konsekwencjami w postaci odstąpienia od zastosowania przepisów prawa krajowego.

2) Wobec niemożności dokonania wykładni zgodnej prawa krajowego art. 27 karty, skonkretyzowany w zasadniczy i bezpośredni sposób w art. 3 ust. 1 dyrektywy 2002/14, należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniom krajowym, które wyłączają określoną kategorię pracowników, a w szczególności pracowników wykonujących pracę na podstawie „umów wyłączonych”, z obliczania liczby zatrudnionych pracowników w rozumieniu tego przepisu, zaś sąd krajowy jest upoważniony na mocy art. 52 ust. 5 karty do odstąpienia od zastosowania przepisów prawa krajowego sprzecznych ze wskazanymi powyżej normami prawa Unii.

32.C-190/12 Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company

(sprawa wniesiona przez sąd polski: Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy)

Przedmiot sprawy: podatek dochodowy od osób prawnych – opodatkowanie dywidend – odmienne traktowanie funduszy mających siedzibę w państwie członkowskim UE i w państwie trzecim – swoboda przepływu kapitału

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy art. 56 ust. 1 TWE (obecnie art. 63 TFUE) ma zastosowanie do oceny dopuszczalności stosowania przez państwo członkowskie przepisów prawa krajowego, które różnicują sytuację prawną podatników w taki sposób, że przyznają, w ramach generalnego zwolnienia podmiotowego, zwolnienie od zryczałtowanego podatku dochodowego w zakresie otrzymanych dywidend funduszom inwestycyjnym mającym siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, a nie przewidują takiego zwolnienia dla funduszu inwestycyjnego, będącego rezydentem podatkowym USA?

2) Czy odmienne traktowanie funduszy mających siedzibę w państwie trzecim oraz funduszy mających siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej przewidziane w prawie krajowym w

zakresie zwolnienia podmiotowego w dziedzinie podatku dochodowego można uznać za prawnie uzasadnione w świetle postanowień art. 58 ust. 1 lit. a) w zw. z art. 58 ust. 3 TWE (obecnie art. 65 ust. 1 lit a) w zw. z art. 65 ust. 3 TFUE)?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Przepis art. 63 ust. 1 TFUE nie ma zastosowania do oceny dopuszczalności stosowania przez państwo członkowskie przepisów prawa krajowego, które różnicują sytuację prawną podatników w taki sposób, że przyznają, w ramach generalnego zwolnienia podmiotowego, zwolnienie od zryczałtowanego podatku dochodowego w zakresie otrzymanych dywidend funduszom inwestycyjnym mającym siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, a nie przewidują takiego zwolnienia dla funduszu inwestycyjnego, będącego rezydentem podatkowym w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Przepisy te mogą być rozpatrywane wyłącznie w świetle swobody przedsiębiorczości lub swobody świadczenia usług.

2) (a) Nawet gdyby art. 63 ust. 1 TFUE miał zastosowanie do oceny przepisów prawa krajowego, które różnicują sytuację prawną podatników w taki sposób, że przyznają, w ramach generalnego zwolnienia podmiotowego, zwolnienie od zryczałtowanego podatku dochodowego w zakresie otrzymanych dywidend funduszom inwestycyjnym mającym siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, a nie przewidują takiego zwolnienia dla funduszu inwestycyjnego, będącego rezydentem podatkowym z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, quod non, takie przepisy w każdym razie nie stanowią ograniczenia swobody przepływu kapitału, zagwarantowanej przez art. 63 ust. 1 TFUE

(b) Nawet gdyby system opodatkowania na podstawie kwestionowanych przepisów ustawy PDOP stanowił ograniczenie swobody przepływu kapitału, quod non, to w omawianym stanie faktycznym i prawnym zastosowanie znajdzie klauzula dopuszczająca istnienie ograniczeń w przepływie kapitału wynikająca z art. 64 ust. 1 zdanie pierwsze TFUE, albowiem opodatkowanie dywidend wypłacanych funduszowi inwestycyjnemu, będącemu rezydentem podatkowym państwa trzeciego, obowiązywało przed dniem 31 grudnia 1993 r.

(c) Nawet gdyby nie było podstaw do zastosowania art. 64 ust. 1 TFUE do systemu opodatkowania przewidującego zwolnienie od opodatkowania funduszy inwestycyjnych działających na podstawie przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych i jednocześnie przewidującego opodatkowanie dywidend wypłacanych „funduszowi inwestycyjnemu”, będącemu rezydentem podatkowym państwa trzeciego, quod non, to art. 63 i art. 65 TFUE nie sprzeciwiają się takiemu systemowi, albowiem wprowadzone w ramach tego systemu odmienne traktowanie podatników jest uzasadnione różnym ich miejscem rezydencji i inwestowania kapitału. Ponadto system ten jest niezbędny do zachowania spójności systemu podatkowego i zapobiegania naruszeniom ustaw w sferze podatkowej.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 6 października 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Artykuł 56 WE należy interpretować w ten sposób, że na przepis ten można się powołać przeciwko stosowaniu przepisów podatkowych państwa członkowskiego takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, na mocy których ze zwolnienia podatkowego nie mogą korzystać dywidendy wypłacane przez spółki mające siedzibę w rzeczonym państwie członkowskim na rzecz funduszu inwestycyjnego mającego siedzibę w państwie trzecim.

2) Artykuły 56 WE i 58 WE nie sprzeciwiają się stosowaniu przepisów podatkowych państwa członkowskiego takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, na mocy których ze zwolnienia podatkowego nie mogą korzystać dywidendy wypłacane przez spółki mające siedzibę w rzeczonym państwie członkowskim na rzecz funduszu inwestycyjnego mającego siedzibę w państwie trzecim, ponieważ organy rzeczonego państwa członkowskiego nie są w stanie zweryfikować informacji ewentualnie przekazanych przez ten fundusz inwestycyjny, dotyczących w szczególności jego zezwolenia i działania, w braku ram prawnych i współpracy administracyjnej analogicznych do obowiązujących w Unii Europejskiej i w Europejskim Obszarze Gospodarczym.

33.C-195/12 I.B.V & Cie SA

Przedmiot sprawy: energetyka – promowanie kogeneracji jako metody oszczędzania energii – systemy wsparcia jednostek kogeneracji – art. 7 dyrektywy 2004/8/WE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MG, URE

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy art. 7 dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniającej dyrektywę 92/42/EWG, ewentualnie w związku z art. 2 i 4 dyrektywy 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych i w związku z art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, należy interpretować w świetle ogólnej zasady równości, art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 20 i 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej jako:

a) niemający zastosowania do instalacji kogeneracji o wysokiej wydajności w rozumieniu załącznika III do dyrektywy;

b) nakazujący, zezwalający albo zakazujący, by środek wsparcia, taki jak zawarty w art. 38 ust. 3 dekretu Regionu Walońskiego z dnia 12 kwietnia 2001 r. dotyczącego organizacji regionalnego rynku energii elektrycznej, był dostępny wszystkim instalacjom kogeneracji przetwarzającym głównie biomasę, które odpowiadają warunkom określonym w tym artykule, z wyjątkiem instalacji kogeneracji przetwarzających głównie drewno lub odpady drewniane?

2) Czy odpowiedź będzie różna, jeżeli instalacja kogeneracji przetwarza głównie tylko drewno albo przeciwnie – tylko odpady drewniane?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

W zakresie odpowiedzi na pytanie pierwsze, przepisy dyrektyw 2004/8/WE, 2001/77/WE i 2009/28/WE, które stanowią podstawę ustanowienia systemów wsparcia produkcji energii elektrycznej w kogeneracji oraz produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, nie mogą być interpretowane w świetle postanowień Karty Praw Podstawowych w sposób, z którego wynikałoby obowiązek włączenia drewna, w szczególności pełnowartościowego, do systemu, gdyż prowadziłoby to do sprzeczności z prawami przyznanymi państwom członkowskim na mocy tych dyrektyw i naruszałoby swobodę państw członkowskich w zakresie kształtowania systemów wsparcia na ich terytorium.

Wyłączenie drewna z systemu wsparcia energii wytworzonej w źródłach odnawialnych i wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji nie jest również sprzeczne z ogólną zasadą równości, w związku z obiektywnymi różnicami zachodzącymi przy wykorzystaniu drewna i innych rodzajów biomasy

W świetle odpowiedzi na pytanie pierwsze, odpowiedź na pytanie drugie jest bezprzedmiotowa.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 26 września 2013 r.):

1) Artykuł 7 dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie promowania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniającej dyrektywę 92/42/EWG należy interpretować w ten sposób, że zakres jego stosowania nie jest ograniczony tylko do tych instalacji do kogeneracji, które charakteryzują się tym, że są wysokosprawnymi instalacjami w rozumieniu tej dyrektywy.

2) Na obecnym etapie prawa Unii zasada równego traktowania i niedyskryminacji, wyrażona w szczególności w art. 20 i 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, nie sprzeciwia się temu, aby przy ustanawianiu krajowych systemów wspierania kogeneracji i wytwarzania energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii, takich jak te, których dotyczy art. 7 dyrektywy 2004/8 i art. 4 dyrektywy 2001/77 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, państwa członkowskie przewidziały środek wzmożonego wsparcia, taki jak ten, którego dotyczy postępowanie główne, z

którego to środka mogą korzystać wszystkie instalacje do kogeneracji przetwarzające głównie biomasę, z wykluczeniem instalacji do kogeneracji przetwarzających głównie drewno lub odpady drzewne.

34.C-227/12 Koninklijke Luchtvaart Maatschappij i TUI Airlines Nederland

Przedmiot sprawy: przewozy lotnicze – odpowiedzialność przewoźnika za szkody spowodowane opóźnieniem lotu – wykonanie wyroku Trybunału w sprawach *Sturgeon i in.* – egzekucja administracyjna należności od przewoźników

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM, ULC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy art. 7 i 16 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów w związku z zasadą lojalności wobec Unii należy interpretować w ten sposób, że ustanawiają one (w związku z ustawą krajową) dla organu publicznego, takiego jak zaskarżony organ, uprawnienie lub obowiązek

w zakresie podjęcia działań egzekwujących wobec przewoźników lotniczych ze względu na niewypłacenie pasażerom odszkodowania za opóźnienie, nawet gdy pasażerowie ci mają możliwość wystąpienia w tym celu na drogę sądową, jak to przewiduje art. 33 konwencji montrealskiej?

2) W razie udzielania odpowiedzi twierdzącej na poprzednie pytanie: czy wydanie nakazu administracyjnego opatrzonego rygorem nałożenia grzywny przymuszającej, takiego jak rozpatrywany w niniejszej sprawie, należy do działań egzekwujących, które mogą być podjęte?

3) Czy w tym względzie ma znaczenie:

a) czy przewoźnicy lotniczy poinformowali, czy nie poinformowali pasażerów o tych uprawnieniach?

b) czy – przy założeniu niewystarczającego zastosowania się do art. 14 rozporządzenia – przed wydaniem nakazu opatrzonego rygorem nałożenia grzywny przymuszającej wobec przewoźników lotniczych została nałożona sankcja ze względu na nieprzestrzeganie tego artykułu?

c) czy zainteresowani pasażerowie powiadomili przewoźników lotniczych o tym, czy chcą otrzymać to odszkodowanie, czy też nie?

d) że zaskarżony organ nie zdecydował się na instrument w postaci nakazu opatrzonego rygorem zastosowania przymusu administracyjnego (w przypadku którego zaskarżony organ, jeśli przewoźnicy lotniczy nie zastosują się do nakazu, sam dokonuje wypłat pasażerom na koszt przewoźników lotniczych), ale na instrument w postaci nakazu opatrzonego rygorem nałożenia grzywny przymuszającej (w przypadku którego przewoźnicy lotniczy w razie niezastosowania się do nakazu są winni zaskarżonemu organowi kwotę równą całości należnego odszkodowania, a kwota ta przypada skarbowi państwa)?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytania nr 1 i 2:

Artykuł 16 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 należy interpretować w ten sposób, że obowiązkiem organu wyznaczonego przez państwo członkowskie jest zastosowanie przewidzianych w prawie krajowym środków niezbędnych w celu zapewnienia przestrzegania praw pasażerów, w sytuacji gdy jest to konieczne dla uzyskania od przewoźnika lotniczego wypłaty odszkodowania przewidzianego w art. 7 rozporządzenia należnego pasażerom za opóźnienie lotu, nawet gdy pasażerowie ci mają możliwość wystąpienia w tym celu na drogę sądową zgodnie z art. 33 konwencji montrealskiej. W takiej sytuacji wyznaczony organ może również wydać nakaz administracyjny opatrzonego rygorem nałożenia grzywny przymuszającej, jeżeli taką możliwość przewiduje prawo państwa członkowskiego.

Pytanie nr 3 lit. a), b) i d):

Na możliwość zastosowania przez wyznaczony organ przewidzianych w prawie krajowym środków związanych z naruszeniem przez przewoźnika lotniczego art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 nie mają wpływu poniższe okoliczności:

- a) czy ten przewoźnik lotniczy poinformował pasażerów o uprawnieniach przysługujących im na podstawie przepisów rozporządzenia,
- b) czy wyznaczony organ nałożył na tego przewoźnika sankcję za naruszenie art. 14 rozporządzenia,
- c) że wyznaczony organ nie zdecydował się na instrument w postaci nakazu opatrzonego rygorem zastosowania przymusu administracyjnego (w przypadku którego organ, jeśli przewoźnicy lotniczy nie zastosują się do nakazu, sam dokonuje wypłat pasażerom na koszt przewoźników lotniczych), ale na instrument w postaci nakazu opatrzonego rygorem nałożenia grzywny przymuszającej (w przypadku którego przewoźnicy lotniczy w razie niezastosowania się do nakazu są winni organowi kwotę równą całości należnego odszkodowania, a kwota ta przypada skarbowi państwa).

Na pytanie nr 3 lit. c):

Dla stwierdzenia naruszenia przez przewoźnika lotniczego art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 oraz zastosowania przez wyznaczony organ przewidzianych w prawie krajowym środków związanych z naruszeniem tego przepisu konieczne jest wystąpienie przez pasażera do tego przewoźnika z żądaniem wypłaty odszkodowania.

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 23 kwietnia 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem wniosku przez sąd krajowy.

35.C-276/12 Sabou

Przedmiot sprawy: współpraca administracyjna w dziedzinie opodatkowania – ochrona praw podatnika w procedurze wymiany informacji podatkowych na wniosek organu innego państwa członkowskiego

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy z prawa Unii Europejskiej wynika, że podatnik ma prawo zostać poinformowany o decyzji władz podatkowych w sprawie wystąpienia z wnioskiem o przekazanie informacji zgodnie z *dyrektywą Rady z dnia 19 grudnia 1977 r. dotyczącą wzajemnej pomocy właściwych władz Państw Członkowskich w obszarze podatków bezpośrednich oraz opodatkowania składek ubezpieczeniowych*? Czy podatnik ma prawo uczestniczyć w sporządzaniu wniosku skierowanego do innego państwa członkowskiego? Jeżeli podatnik nie wywodzi takich uprawnień z prawa Unii Europejskiej, to czy podobne uprawnienia może mu przyznawać prawo krajowe?
- 2) Czy podatnik ma prawo uczestniczyć w przesłuchaniu świadków w państwie członkowskim, do którego wniosek o przekazanie informacji został skierowany, w ramach rozpatrywania takiego wniosku złożonego na podstawie dyrektywy 77/799/EWG? Czy państwo członkowskie, do którego zwrócono się z takim wnioskiem jest zobowiązane do uprzedniego poinformowania podatnika o tym, kiedy świadek będzie przesłuchiwany, jeżeli występujące z wnioskiem państwo członkowskie zwróciło się o przedstawienie takiej informacji?
- 3) Czy władze podatkowe w państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem, są zobowiązane – przy przedstawianiu informacji zgodnie z dyrektywą 77/799/EWG – do zawarcia w swej odpowiedzi pewnej minimalnej treści, tak aby jasno wynikało z niej, z jakich źródeł i przy użyciu jakiej metody władze podatkowe państwa, do którego zwrócono się z wnioskiem, uzyskały przekazane informacje? Czy podatnik może zakwestionować prawidłowość przekazanych w ten sposób informacji, na przykład powołując się na uchybienia proceduralne, jakie wystąpiły w poprzedzającym przekazanie informacji postępowaniu w państwie, do którego zwrócono się z wnioskiem? Czy jednak zastosowanie ma zasada wzajemnego zaufania i współpracy, w myśl której informacje przekazane przez władze podatkowe państwa, do którego zwrócono się z wnioskiem, nie mogą być podawane w wątpliwość?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Przepisy dyrektywy 77/799/EWG nie regulują kwestii praw przysługujących podatnikowi w procesie wymiany informacji podatkowych pomiędzy państwami członkowskimi, jak również kwestii minimalnej treści odpowiedzi udzielanej przez dane państwo członkowskie na wniosek innego państwa członkowskiego. W związku z brakiem uregulowania powyższych kwestii na gruncie dyrektywy 77/799/EWG, powinny być one rozpatrywane na podstawie przepisów prawa wewnętrznego danego państwa członkowskiego.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 22 października 2013 r.):

1) Prawo Unii, wynikające w szczególności z *dyrektywy Rady 77/799/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. dotyczącej wzajemnej pomocy właściwych władz państw członkowskich w dziedzinie podatków bezpośrednich oraz opodatkowania składek ubezpieczeniowych, zmienionej dyrektywą Rady 2006/98/WE z dnia 20 listopada 2006 r.* oraz z prawa podstawowego do bycia wysłuchanym należy interpretować w ten sposób, że nie przyznaje podatnikowi państwa członkowskiego prawa do bycia poinformowanym o wniosku o udzielenie pomocy tego państwa członkowskiego skierowanym do drugiego państwa członkowskiego między innymi w celu sprawdzenia danych przedstawionych przez podatnika w ramach jego deklaracji dotyczącej podatku dochodowego, ani prawa do brania udziału w sformułowaniu wniosku kierowanego do wezwanego państwa członkowskiego, ani prawa do uczestniczenia w przesłuchaniu świadków organizowanego w ostatnim z wymienionych państw.

2) Dyrektywa 77/799, zmieniona dyrektywą 2006/98, nie reguluje kwestii, w jakich warunkach podatnik może zakwestionować prawdziwość informacji przekazanej przez wezwane państwo członkowskie, a także nie nakłada żadnego szczególnego wymogu w odniesieniu do treści przekazywanej informacji.

36.C-284/12 Deutsche Lufthansa

Przedmiot sprawy: pomoc publiczna – skutki decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego – kryterium selektywności pomocy w przypadku działań przedsiębiorstwa publicznego prowadzącego lotnisko

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UOKiK, MTBiGM

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy niezaskarżona decyzja Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, przewidzianego w art. 108 ust. 3 zdanie drugie TFUE powoduje, że sąd krajowy w postępowaniu w sprawie skargi o zwrot wypłaconych kwot i zaprzestanie dalszych wypłat jest związany w zakresie oceny charakteru pomocy państwa poglądem prawnym Komisji wyrażonym w decyzji o wszczęciu postępowania?

2) W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej:

Czy działania przedsiębiorstwa publicznego w rozumieniu art. 2 lit. b) pkt i) *dyrektywy Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw*, które prowadzi lotnisko, należy z punktu widzenia prawa pomocy państwa uznać za działania selektywne w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE z tego powodu, że są one korzystne tylko dla tych przedsiębiorstw transportu lotniczego, które korzystają z tego lotniska?

3) W przypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie drugie:

a) czy kryterium selektywności nie jest spełnione wówczas, gdy przedsiębiorstwo publiczne prowadzące lotnisko przyznaje wszystkim spółkom lotniczym decydującym się na korzystanie z lotniska w przejrzysty sposób takie same warunki?

b) czy dotyczy to także sytuacji, w której prowadzący lotnisko zdecydował się na określony model prowadzenia działalności (w niniejszej sprawie: współpraca z tzw. tanimi liniami, low-cost-carrier), warunki korzystania przystosowane są do tego kręgu klientów i z tego względu nie są w tym samym stopniu atrakcyjne dla wszystkich spółek lotniczych?

c) czy dane działanie ma charakter selektywny w każdym razie wówczas, gdy znaczna część ruchu pasażerskiego lotniska na przestrzeni wielu lat związana jest z jedną spółką lotniczą?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pierwsze pytanie:

Niezaskarżona decyzja Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, przewidzianego w art. 108 ust. 3 zdanie drugie TFUE, nie powoduje, że sąd krajowy w postępowaniu w sprawie skargi o zwrot wypłaconych kwot i zaprzestanie dalszych wypłat jest związany w zakresie oceny charakteru pomocy państwa poglądem prawnym Komisji wyrażonym w decyzji o wszczęciu postępowania.

Na drugie pytanie:

Działań przedsiębiorstwa publicznego w rozumieniu art. 2 lit. b) pkt i) dyrektywy Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r., które prowadzi lotnisko, nie można uznać za działania selektywne w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE z tego powodu, że są one korzystne dla przedsiębiorstw transportu lotniczego korzystających z tego lotniska.

Na trzecie pytanie, lit. a) i b):

Kryterium selektywności nie jest spełnione wówczas, gdy przedsiębiorstwo publiczne prowadzące lotnisko przyznaje wszystkim spółkom lotniczym decydującym się na korzystanie z lotniska w przejrzysty sposób takie same warunki. Dotyczyć to będzie również sytuacji, w której prowadzący lotnisko zdecydował się na określony model prowadzenia działalności, warunki korzystania przystosowane są do tego kręgu klientów i z tego względu nie są w tym samym stopniu atrakcyjne dla wszystkich spółek lotniczych.

Na trzecie pytanie, lit. c):

Dane działanie nie ma charakteru selektywnego w kontekście pomocy państwa nawet wówczas, gdy znaczna część ruchu pasażerskiego lotniska na przestrzeni wielu lat związana jest z jedną spółką lotniczą.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 27 czerwca 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Sąd krajowy rozpatrujący żądanie zaprzestania dalszych wypłat i odzyskania kwot już wypłaconych w wykonaniu środka, który można przypisać państwu i który nie został zgłoszony w rozumieniu art. 108 ust. 3 zdanie pierwsze TFUE, w odniesieniu do którego Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE, jest zobowiązany do podjęcia wszelkich środków niezbędnych do zapewnienia przestrzegania przez władze krajowe obowiązku zawieszenia wynikającego z art. 108 ust. 3 zdanie ostatnie TFUE i z zawartego we wspomnianej decyzji tymczasowego uznania środka za pomoc oraz do usunięcia skutków ewentualnego naruszenia tego obowiązku. Środki te obejmują wstrzymanie wykonania spornego środka oraz odzyskanie wypłaconych już kwot.

Jeżeli sąd krajowy nie zgadza się z kwalifikacją spornego środka dokonaną przez Komisję w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, może on wystąpić do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym ważności na podstawie art. 267 akapit pierwszy lit. b) TFUE oraz, jeżeli jest to dozwolone w prawie krajowym, postanowić, że nie przystępuje do ostatecznego odzyskania kwot do momentu wydania ostatecznej decyzji przez Komisję, jak również wydać w międzyczasie tymczasowy nakaz odzyskania i orzec, że płatności dla beneficjenta będą wpłacane na zablokowany rachunek do momentu wydania orzeczenia co do istoty sporu.

Zważywszy na odpowiedź udzieloną na pierwsze pytanie prejudycjalne, nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie i trzecie.

37.C-290/12 Della Rocca

Przedmiot sprawy: prawo pracy – umowy o pracę na czas określony – zastosowanie dyrektywy 1999/70/WE do stosunku pracy tymczasowej między "outsourcingowanym" pracownikiem i agencją pracy tymczasowej

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy uwzględniając uwagę, o której mowa w pkt 36 postanowienia Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 września 2010 r. w sprawie C-386/09 Briot, *dyrektywa Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotycząca Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC)*, a zwłaszcza jej klauzula 2 odnosi się również do stosunku pracy tymczasowej pomiędzy outsourcingowanym pracownikiem i agencją pracy tymczasowej lub pomiędzy outsourcingowanym pracownikiem i użytkownikiem, a więc czy dyrektywa 1999/70/WE normuje rzeczzone stosunki?

2) Czy w braku innych środków zapobiegawczych, przepis zezwalający na określenie końcowej daty umowy o pracę z agencją pracy tymczasowej oraz na odnowienie tej umowy nie na podstawie względów technicznych, organizacyjnych lub produkcyjnych odnoszących się do agencji w związku z konkretnym stosunkiem pracy tymczasowej, lecz na podstawie względów ogólnych odnoszących się do outsourcingowanego pracownika niezwiązanych z konkretnym stosunkiem pracy, spełnia wymogi, o których mowa w klauzuli 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 1999/70/WE lub też może on stanowić obejście samej dyrektywy; czy obiektywne względy, o których mowa w klauzuli 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 1999/70/WE muszą być określone w dokumencie i dotyczyć konkretnego stosunku pracy tymczasowej i jego odnowienia, z uwagi na co odniesienie do mających obiektywny charakter ogólnych względów, które uzasadniały zawarcie umowy outsourcingu, jest nieodpowiednie by spełnić warunki klauzuli 5 lit. a)?

3) Czy klauzula 5 dyrektywy 1999/70/WE stoi na przeszkodzie temu, by konsekwencjami nadużycia obciążony był podmiot trzeci, w niniejszym przypadku użytkownik?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Porozumienie ramowe UNICE-CEEP-ETUC w sprawie pracy na czas określony, stanowiące załącznik do dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. nie znajduje zastosowania wobec pracowników tymczasowych, nie ma bowiem zastosowania ani do stosunku pracy tymczasowej pomiędzy outsourcingowanym pracownikiem i agencją pracy tymczasowej, ani do relacji pomiędzy outsourcingowanym pracownikiem i pracodawcą użytkownikiem.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 11 kwietnia 2013 r.):

Dyrektywę Rady 99/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącą porozumienia ramowego UNICE, CEEP oraz ETUC w sprawie pracy na czas określony oraz Porozumienie ramowe w sprawie pracy na czas określony zawarte w dniu 18 marca 1999 r., znajdujące się w załączniku do tej dyrektywy, należy interpretować w taki sposób, że nie mają one zastosowania ani do stosunku pracy na czas określony pomiędzy pracownikiem tymczasowym a agencją pracy tymczasowej, ani do stosunku pracy na czas określony pomiędzy takim pracownikiem a przedsiębiorstwem użytkownikiem.

38.C-291/12 Schwarz

Przedmiot sprawy: ważność rozporządzenia Rady nr 2252/2005 w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez Państwa Członkowskie – prawo do ochrony danych osobowych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, MAiC, GIODO

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa członkowskie, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 444/2009 z dnia 28 maja 2009 r., obowiązuje?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Artykuł 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa członkowskie, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 444/2009 z dnia 28 maja

2009 r., jest ważny. Przepis ten został przyjęty w oparciu o właściwą podstawę traktatową i nie narusza zasady proporcjonalności.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 17 października 2013 r.):

Analiza przedłożonego pytania nie wykazała okoliczności, które mogłyby wpłynąć na ważność art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa członkowskie, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 444/2009 z dnia 6 maja 2009 r.

39.C-292/12 Ragn-Sells

Przedmiot sprawy: ochrona konkurencji – rynek gospodarowania odpadami – wyłączne prawo przetwarzania odpadów komunalnych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MŚ, UOKiK

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy art. 106 ust. 1 w związku z art. 102 TFUE, jak również swobody przepływu towarów, przedsiębiorczości i świadczenia usług należy interpretować w ten sposób, że nie stanowi naruszenia żadnego (żadnej) z nich, jeżeli państwo członkowskie dopuści, by na określonym obszarze przedsiębiorstwu, które prowadzi określoną instalację przetwarzania odpadów, przyznane zostało za wynagrodzeniem wyłączne prawo przetwarzania odpadów komunalnych, w sytuacji, gdy w promieniu 260 km działa wiele przedsiębiorstw konkurencyjnych, do których należy wiele różnych instalacji przetwarzania odpadów, odpowiadających im wymogom środowiskowym i stosującym równoważne technologie?
- 2) Czy art. 106 ust. 2 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stanowi jego naruszenia, jeżeli państwo członkowskie uznaje za usługi w ogólnym interesie gospodarczym z jednej strony zbiórkę i transport odpadów, a z drugiej strony przetwarzanie odpadów, rozdzielając jednak te usługi i tym samym ograniczając swobodną konkurencję na rynku gospodarowania odpadami?
- 3) Czy w postępowaniu o udzielenie koncesji na usługę zbierania i transportu odpadów, w którym obowiązuje warunek, że na obszarze określonym w umowie koncesyjnej przyznaje się dwóm przedsiębiorstwom wyłączne prawo przetwarzania odpadów, można wyłączyć zastosowanie postanowień TFUE z zakresu prawa konkurencji?
- 4) Czy art. 16 ust. 3 dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie może, w oparciu o zasadę bliskości ograniczyć konkurencję i zezwolić, by przedsiębiorstwu, które prowadzi instalację przetwarzania odpadów, przyznać za wynagrodzeniem wyłączne prawo przetwarzania odpadów, w sytuacji, gdy w promieniu 260 km działa wiele przedsiębiorstw konkurencyjnych, do których należy wiele różnych instalacji przetwarzania odpadów, odpowiadających wymogom środowiskowym i stosujących równoważne technologie?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie czwarte:

Artykuł 16 ust. 3 dyrektywy 2008/98/WE należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie może w oparciu o zasadę bliskości ograniczyć konkurencję w ten sposób, że przedsiębiorstwu, które prowadzi instalację odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, położoną najbliżej miejsca powstania odpadów, przyznane zostanie za wynagrodzeniem prawo wyłączne w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w sytuacji, gdy w dalszej odległości od miejsca powstania odpadów działa wiele przedsiębiorstw konkurencyjnych, do których należy wiele innych instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, odpowiadających wymogom środowiskowym i stosujących równoważne technologie.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy.

40.C-293/12 Digital Rights Ireland

Przedmiot sprawy: ochrona danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej – ważność dyrektywy 2006/24/WE w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności – prawa podstawowe – stosowanie Karty praw podstawowych UE przez sądy krajowe

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, MS, MAiC, GIODO

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy ograniczenie wynikające z wymogów art. 3, 4 i 6 *dyrektywy 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności oraz zmieniającej dyrektywę 2002/58/WE* prawa strony skarżącej do korzystania z telefonii komórkowej jest niezgodne z art. 5 ust. 4 TUE, jako nieproporcjonalne i zbędne lub niewłaściwe do realizacji uzasadnionych celów:

a) zapewnienia dostępności określonych danych do celu dochodzenia, wykrywania i ścigania poważnych przestępstw?

b) zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego Unii Europejskiej?

2) W szczególności:

i) Czy dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z prawem obywateli do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich określonym w art. 21 TFUE?

ii) Czy dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z prawem do poszanowania życia prywatnego określonym w art. 7 Karty praw podstawowych UE i art. 8 EKPC?

iii) Czy dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z prawem do ochrony danych osobowych określonym w art. 8 Karty?

iv) Czy dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z prawem do wolności wypowiedzi określonym w art. 11 Karty i art. 10 EKPC?

v) Czy dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z prawem do dobrej administracji określonym w art. 41 Karty?

3) W jakim zakresie traktaty – a zwłaszcza zasada lojalnej współpracy określona w art. 4 ust. 3 TUE – zobowiązują sąd krajowy do badania i oceny zgodności krajowych przepisów wdrażających dyrektywę 2006/24/WE z gwarancjami przyznanymi w Karcie praw podstawowych UE, w tym w jej art. 7 (powtórzonym w art. 8 EKPC)?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Ograniczenia prawa do korzystania z telefonii komórkowej, wynikające z art. 3, 4 i 6 dyrektywy 2006/24/WE, są zgodne z art. 5 ust. 4 TUE.

2) Dyrektywa 2006/24/WE jest zgodna z art. 21 TFUE, art. 7, 8, 11 i 41 Karty praw podstawowych UE oraz art. 8 i 10 EKPC.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy.

41.C-316/12 Guevara Kamm

Przedmiot sprawy: przewozy lotnicze – „racjonalnie uzasadnione” przyczyny odmowy przyjęcia pasażera na pokład w rozumieniu art. 2 lit. j rozporządzenia nr 261/2004

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM, ULC

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy art. 2 lit. j) rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, mając na uwadze wymienione tam wyrażenie „racjonalnie uzasadniona”, należy interpretować w ten sposób, że „racjonalnie uzasadnione” mogą być tylko przyczyny związane z osobą pasażera, które stwarzają zagrożenie dla ruchu lotniczego lub bezpieczeństwa innych pasażerów lub naruszając inne, publiczne lub prywatne interesy, czy też „racjonalnie uzasadnione” mogą być również inne przyczyny niezwiązane z osobą pasażera, jak przykładowo w szczególności przypadki siły wyższej?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Przepis art. 2 lit. j) rozporządzenia (WE) nr 261/2004 należy interpretować w ten sposób, że „racjonalnie uzasadnione” mogą być wyłącznie przyczyny związane z osobą pasażera. Nie są natomiast „racjonalnie uzasadnione” przyczyny niezwiązane z osobą pasażera, jak na przykład przypadki wystąpienia tzw. siły wyższej.

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 4 grudnia 2012 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem wniosku przez sąd krajowy.

42.C-319/12 MDDP

(sprawa wniesiona przez sąd polski: Naczelny Sąd Administracyjny)

Przedmiot sprawy: podatek VAT – zwolnienie z VAT usług edukacyjnych świadczonych przez podmioty niepubliczne w celach komercyjnych – zgodność polskiej ustawy z dyrektywą 2006/112/WE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy przepisy art. 132 ust.1 lit. i), art. 133 i art. 134 dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one objęciu zwolnieniem od podatku od wartości dodanej usług edukacyjnych świadczonych przez podmioty niepubliczne w celach komercyjnych, które wynika z art. 43 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w związku z poz. 7 załącznika nr 4 do tej ustawy, w stanie prawnym obowiązującym w 2010 r.?

2) W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie pierwsze, czy ze względu na niezgodność zwolnienia z przepisami dyrektywy 2006/112/WE, podatnik na podstawie art. 168 tej dyrektywy będzie uprawniony jednocześnie do stosowania zwolnienia od podatku oraz korzystania z prawa do odliczenia podatku naliczonego?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Artykuł 132 ust. 1 lit. i), art. 133 oraz art. 134 dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one regulacjom krajowym, zgodnie z którymi zwolnieniem z opodatkowania podatkiem VAT są objęte usługi świadczone przez podmioty niepubliczne w celach komercyjnych, o ile usługi te mieszczą się w zakresie pojęcia „kształcenia, dzieci lub młodzieży, kształcenia powszechnego lub wyższego lub kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania”.

2) W przypadku niezgodności zwolnienia z opodatkowania podatkiem VAT przewidzianego przepisami prawa krajowego z przepisami dyrektywy 2006/112/WE, podatnik nie jest uprawniony do jednoczesnego stosowania zwolnienia z opodatkowania podatkiem VAT przewidzianego przepisami prawa krajowego oraz korzystania z prawa do odliczenia podatku naliczonego na podstawie art. 168 tej dyrektywy.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 20 czerwca 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Artykuł 132 ust. 1 lit. i), art. 133 i 134 dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one włączeniu do zwolnienia podatkowego usług edukacyjnych świadczonych przez podmioty prywatne w celach komercyjnych. Sprzeciwiają się one jednak transpozycji zwolnienia podatkowego, które nie ustanawia żadnych wymogów dla uznania podobnych celów podmiotów prywatnych.

2) W odniesieniu do niezgodności krajowego zwolnienia z dyrektywą VAT podatnik nie jest uprawniony zarówno do skorzystania ze zwolnienia, jak i do skorzystania z prawa do odliczenia. Bezpośrednie powołanie się na art. 132 ust. 1 lit. i) dyrektywy VAT w wypadku takim jak niniejszy prowadziłoby do obowiązku podatkowego dla usług edukacyjnych tylko wtedy, gdyby zakwalifikowanie danego podatnika jako podmiotu o podobnych celach przekraczało granice swobodnego uznania państw członkowskich.

43.C-351/12 OSA

Przedmiot sprawy: prawo autorskie – pozbawienie autorów wynagrodzenia za udostępnianie utworów pacjentom uzdrowisk – przyznanie monopolu organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy dyrektywę 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym należy interpretować w ten sposób, iż odstępstwo niedopuszczające wynagrodzenia dla autorów za udostępnianie ich utworów w drodze transmisji telewizyjnej lub radiowej za pośrednictwem odbiorników telewizyjnych lub radiowych pacjentom w pokojach zakładu uzdrowiskowego, który jest przedsiębiorstwem, jest sprzeczne z art. 3 i 5 [art. 5 ust. 2 lit. e), art. 5 ust. 4 lit. b), art. 5 ust. 5]?

2) Czy treść tych przepisów dyrektywy dotyczących powyższego korzystania z utworu jest bezwarunkowa i wystarczająco precyzyjna, aby organizacje zajmujące się zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi mogły powoływać się na nie przed sądami krajowymi w sporze pomiędzy osobami fizycznymi, w przypadku gdy państwo nie dokonało właściwej transpozycji tej dyrektywy do prawa krajowego?

3) Czy art. 56 i nast. oraz art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (lub, w odpowiednim przypadku, art. 16 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie usług na rynku wewnętrznym) należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przepisów prawa krajowego, które zastrzegają wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na terytorium państwa tylko jednej (monopolistycznej) organizacji zajmującej się zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi, a tym samym nie zezwalają usługobiorcom na swobodny wybór organizacji zajmującej się zbiorowym zarządzaniem z innego państwa Unii Europejskiej?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie trzecie:

Co do zasady stosowanie przepisów prawa krajowego, które nie zezwalają usługobiorcom na swobodny wybór organizacji zajmującej się zbiorowym zarządzaniem z innego państwa Unii Europejskiej powinno być oceniane pod kątem zgodności z art. 56 i nast. oraz art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 16 dyrektywy 2006/123/WE. Natomiast w zakresie, w jakim organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na mocy przepisu prawa krajowego jest upoważniona do reprezentowania podmiotów uprawnionych niezależnie od tego, czy powierzyli jej swoje prawa (przymusowe bądź rozszerzone zbiorowe zarządzanie), swoboda świadczenia usług jest wyłączona na mocy art. 17 pkt 11 dyrektywy 2006/123/WE.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 14 listopada 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Odstępstwo niedopuszczające wynagrodzenia dla autorów za udostępnianie ich utworów za pomocą odbiorników radiowych lub telewizyjnych pacjentom w sypialniach w zakładzie uzdrowiskowym, który jest przedsiębiorstwem, jest sprzeczne z przepisami *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym*.

2) Jeżeli państwo członkowskie nie dokonało właściwej transpozycji dyrektywy 2001/29, sądy krajowe są zobowiązane do dokonywania wykładni prawa wewnętrznego, tak dalece jak to możliwe, w świetle brzmienia i celu tej dyrektywy, aby osiągnąć zamierzony przez nią rezultat. W okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym nie jest istotne, czy przepisy dyrektywy są wystarczająco bezwarunkowe i precyzyjne, aby jednostka mogła powoływać się na nie wobec państwa lub podmiotu zrównanego z państwem.

3) Stosowaniu przepisów prawa krajowego, które zastrzegają wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na terytorium państwa członkowskiego jednej (monopolistycznej) organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, a tym samym nie zezwalają usługobiorcom na swobodny wybór organizacji zbiorowego zarządzania z innego państwa członkowskiego, nie stoją na przeszkodzie art. 102 TFUE lub art. 16 *dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym*. Przepisom takim stoją na przeszkodzie art. 56 i nast. TFUE tylko wtedy, gdy zostanie stwierdzone, że nie realizują usprawiedliwionego celu zgodnego z traktatami, nie są uzasadnione nadrzędnymi względami interesu publicznego, nie są odpowiednie dla zapewnienia realizacji tego celu lub wykraczają poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia.

44.C-355/12 Nintendo e.a.

Przedmiot sprawy: prawo autorskie – ochrona prawna przed obchodzeniem zabezpieczeń technologicznych – zasada proporcjonalności

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy wykładni art. 6 *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym* w związku z motywem 48 tej dyrektywy należy dokonywać w ten sposób, że ochrona technologicznych środków zabezpieczających związanych z utworami lub przedmiotami objętymi ochroną prawa autorskiego może rozciągać się również na system produkowany i sprzedawany przez to samo przedsiębiorstwo, w ramach którego na sprzęcie (hardware) zostało zainstalowane urządzenie mające rozpoznawać na odrębnym nośniku zawierającym podlegający ochronie utwór (grę wideo produkowaną przez to samo przedsiębiorstwo, jak też przez podmioty trzecie, będące właścicielami podlegających ochronie utworów) kod dostępu, w braku którego rzeczony utwór nie może być odtwarzany i używany w ramach tego systemu, co oznacza, że wskazane urządzenie stanowi część systemu, który nie zapewnia interoperacyjności z komplementarnymi urządzeniami i produktami, które nie pochodzą od przedsiębiorstwa produkującego sam system?

2) Czy wykładni art. 6 *dyrektywy 2001/29/WE* w związku z motywem 48 tej dyrektywy – w razie konieczności dokonania oceny, czy wykorzystanie produktu lub części, których celem jest obejście technologicznego środka zabezpieczającego przeważa bądź nie względem innych celów i wykorzystania, które są istotne z handlowego punktu widzenia – można dokonywać w ten sposób, że sąd krajowy powinien odwołać się do kryteriów oceny obejmujących przede wszystkim szczególne przeznaczenie przypisane przez właściciela praw do produktu, w którym została umieszczona treść objęta ochroną, czy też raczej lub w ramach uzupełnienia sąd ten powinien odwołać się do kryteriów ilościowych związanych z zakresem porównywanego wykorzystania lub kryteriów jakościowych, to jest odnoszących się do charakteru i znaczenia takiego wykorzystania?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Wykładni art. 6 *dyrektywy 2001/29/WE* w związku z motywem 48 tej dyrektywy należy dokonywać w ten sposób, że ochrona technologicznych środków zabezpieczających związanych z utworami lub przedmiotami objętymi ochroną prawa autorskiego może również rozciągać się na system produkowany i sprzedawany przez to samo przedsiębiorstwo, w ramach którego na sprzęcie (hardware) zostało zainstalowane urządzenie mające rozpoznawać na odrębnym nośniku zawierający podlegający ochronie utwór (grę wideo produkowaną przez to samo przedsiębiorstwo, jak też przez podmioty

trzecie, będące właścicielami podlegających ochronie utworów) kod dostępu, w braku którego rzeczony utwór nie może być odtwarzany i używany w ramach tego systemu.

2) Wykładni art. 6 dyrektywy 2001/29/WE w związku z motywem 48 tej dyrektywy – w razie konieczności dokonania oceny, czy wykorzystanie produktu lub części, których celem jest obejście technologicznego środka zabezpieczającego przeważa bądź nie względem innych celów i wykorzystania, które są istotne z handlowego punktu widzenia – należy dokonywać w ten sposób, że ocena powinna uwzględniać przeznaczenie przypisane przez właściciela praw do produktu, w którym została umieszczona treść objęta ochroną. Główne kryterium oceny powinien jednak stanowić stopień realizacji celów i sposobów wykorzystania urządzenia, innych niż ułatwianie lub umożliwianie obchodzenia zabezpieczeń technicznych, lecz istotnych z handlowego punktu widzenia. Ocena taka powinna być dokonywana w sposób kompleksowy i zindywidualizowany oraz opierać się na obiektywnych przesłankach, przy uwzględnieniu wszystkich zastosowań danego urządzenia.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 19 września 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Przy prawidłowej wykładni *dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym*, „środki technologiczne” w rozumieniu art. 6 tejszy dyrektywy mogą obejmować środki, które nie tylko zostały zintegrowane z samymi utworami objętymi ochroną, lecz również z urządzeniami przeznaczonymi do umożliwienia dostępu do przedmiotowych utworów;

2) Przy określaniu, czy takie środki spełniają warunki objęcia ich ochroną na podstawie art. 6 dyrektywy 2001/29/WE w sytuacji kiedy skutkują one powstrzymaniem lub ograniczeniem nie tylko czynności wymagających udzielenia zgody przez właściciela praw na podstawie tej dyrektywy, lecz również czynności niewymagających takiej zgody, sąd krajowy powinien dokonać weryfikacji, czy zastosowanie tych środków jest zgodne z zasadą proporcjonalności, a w szczególności, czy w aktualnym stanie rozwoju technologicznego pierwszy z wymienionych skutek mógłby zostać zrealizowany bez wywoływania drugiego skutku bądź wywołując go w mniejszym zakresie.

3) Przy określaniu, czy należy zapewnić ochronę przed dostawą urządzeń, produktów, części bądź usług na podstawie art. 6 ust. 2 dyrektywy 2009/21, nie zachodzi konieczność uwzględniania szczególnego przeznaczenia przypisanego przez właściciela praw urządzeniu zaprojektowanemu w celu umożliwienia dostępu do objętych ochroną utworów. W przeciwieństwie do tego względem, który posiada znaczenie jest zakres, w którym urządzenia, produkty, części składowe bądź usługi, przed którymi właściciel praw ubiega się o ochronę, są lub mogą być wykorzystywane do zgodnych z przepisami prawa celów innych niż umożliwianie czynności wymagających zezwolenia ze strony właściciela praw.

45.C-358/12 Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici

Przedmiot sprawy: zamówienia publiczne – poważne naruszenie obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych jako przesłanka wykluczenia uczestnika z przetargu

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: UZP

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy zasada proporcjonalności, wywodząca się ze swobody przedsiębiorczości oraz zasad niedyskryminacji i ochrony konkurencji, o których mowa w art. 49, 56 i 101 TFUE oraz związana z nią zasada racjonalności sprzeciwiają się obowiązywaniu prawa krajowego, które zarówno w przypadku zamówień powyżej jak i poniżej progu wspólnotowego, uznaje za poważne naruszenie obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych, które zostało ostatecznie wykazane, jeżeli naruszenie dotyczy kwoty przewyższającej 100,00 EUR i zarazem wyższej niż 5% różnicy pomiędzy kwotami należnymi a kwotami zapłaconymi w odniesieniu do każdego okresu wypłaty wynagrodzeń lub płatności składek, w wyniku czego instytucja zamawiająca ma obowiązek wykluczenia z przetargu uczestnika, który dopuścił się takiego naruszenia, bez oceny innych aspektów obiektywnie świadczących o wiarygodności uczestnika przetargu jako strony umowy?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Zasada proporcjonalności nie sprzeciwia się obowiązywaniu prawa krajowego, które – zarówno w przypadku zamówień powyżej, jak i poniżej progu unijnego – uznaje za poważne naruszenie obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych, które zostało ostatecznie wykazane, jeżeli naruszenie dotyczy kwoty przewyższającej 100,00 EUR i zarazem wyższej niż 5% różnicy pomiędzy kwotami należnymi a kwotami zapłaconymi w odniesieniu do każdego okresu wypłaty wynagrodzeń lub płatności składek, w wyniku czego instytucja zamawiająca ma obowiązek wykluczenia z przetargu uczestnika, który dopuścił się takiego naruszenia, bez oceny innych aspektów obiektywnie świadczących o wiarygodności uczestnika przetargu jako strony umowy.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy.

46.C-361/12 Carratù

Przedmiot sprawy: prawo pracy – równe traktowanie pracowników zatrudnionych na czas określony i nieokreślony w zakresie ochrony przed niezgodnym z prawem rozwiązaniem stosunku pracy

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MPiPS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy przepis prawa wewnętrznego, który w zastosowaniu dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) przewiduje, dla przypadku niezgodnego z prawem zawieszenia wykonania umowy o pracę zawierającej nieważną klauzulę określającą termin jej trwania, odmienne i zdecydowanie mniej daleko idące konsekwencje ekonomiczne niż w przypadku niezgodnego z prawem zawieszenia wykonania umowy o pracę ogólnego prawa cywilnego zawierającej nieważną klauzulę określającą termin jej trwania, jest sprzeczny z zasadą równoważności?

2) Czy okoliczność, że w zakresie stosowania sankcji jej skuteczność przynosi korzyść nadużywającemu pracodawcy, ze szkodą dla pracownika dotkniętego nadużyciem, w ten sposób, że czas trwania postępowania działa bezpośrednio na szkodę pracownika z korzyścią dla pracodawcy, oraz okoliczność, że z trwaniem postępowania zmniejsza się proporcjonalnie skuteczność przywrócenia do takiego stopnia, iż zostaje prawie wyeliminowana, są zgodne z prawem UE?

3) Czy w zakresie stosowania prawa UE w rozumieniu art. 51 Karty Nicejskiej (Praw Podstawowych) to, że czas trwania postępowania działa bezpośrednio na szkodę pracownika z korzyścią dla pracodawcy oraz to, że z trwaniem postępowania zmniejsza się proporcjonalnie skuteczność przywrócenia, do takiego stopnia, iż zostaje prawie wyeliminowana, jest zgodne z art. 47 Karty i art. 6 EKPC (Europejskiej Konwencji Praw Człowieka)?

4) Czy mając na uwadze informacje zawarte w art. 3 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2000/78/WE i w art. 14 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/54/WE pojęcie warunków pracy ujęte w klauzuli 4 dyrektywy 1999/70/WE obejmuje także konsekwencje niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy?

5) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na poprzednie pytanie, czy różnica w zakresie zwykłych konsekwencji przewidzianych w wewnętrznym porządku prawnym w odniesieniu do niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy na czas nieokreślony i na czas określony jest uzasadniona w rozumieniu klauzuli 4?

6) Czy ogólne zasady obowiązującego prawa Unii, pewności prawa, ochrony uzasadnionych oczekiwań, równości broni w postępowaniu, skutecznej ochrony sądowej, dostępu do niezależnego sądu i bardziej ogólnie sprawiedliwego procesu, zagwarantowane w art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (ze zmianami wynikającymi z art. 1 ust. 8 traktatu lizbońskiego, do którego odsyła art. 46 Traktatu o Unii Europejskiej) w związku z art. 6 europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. oraz z art. 46, 47 i 52 ust. 3 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przyjętej w Nicei dnia 7 grudnia 2000 r., włączonej do traktatu lizbońskiego, należy interpretować w ten sposób, iż stoją na przeszkodzie ustanowieniu przez [Republikę Włoską] po istotnym upływie czasu (dziewięć lat) przepisu formułującego wykładnię

autentyczną, odmienną od brzmienia interpretowanego przepisu takiego jak art. 32 ust. 7 ustawy nr 183/10, który zmienia konsekwencje toczących się postępowań działając bezpośrednio na szkodę pracownika z korzyścią dla pracodawcy, oraz temu, że z trwaniem postępowania zmniejsza się proporcjonalnie skuteczność przywrócenia, do takiego stopnia, iż zostaje prawie wyeliminowana?

7) W razie uznania przez Trybunał Sprawiedliwości, że przytoczone zasady nie mają rangi podstawowych zasad porządku prawnego Unii Europejskiej dla celów ich horyzontalnego i ogólnego zastosowania, a więc stwierdzenia jedynie niezgodności przepisu takiego jak art. 32 ust. 5-7 ustawy nr 183/10 z obowiązkami ustanowionymi w dyrektywie 1999/70/WE i Karcie Nicejskiej, czy spółkę, taką jak pozwana należy uznać za organ państwowy dla celów bezpośredniego wertykalnego zastosowania prawa UE, a w szczególności klauzuli 4 dyrektywy 1999/70/WE i Karty Nicejskiej?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie czwarte:

Klauzula 4 Porozumienia ramowego UNICE-CEEP-ETUC w sprawie pracy na czas określony, stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r., nie ma zastosowania do zasad rozwiązywania umów o pracę oraz konsekwencji nieprawidłowego rozwiązania umów terminowych.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 26 września 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Na pytanie czwarte i piąte:

Wykładni pojęcia „warunki pracy” użytego w klauzuli 4 ust. 1 załącznika do *dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej porozumienia ramowego w sprawie umów na czas określony, zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC* należy dokonywać w ten sposób, że obejmuje ono odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, włącznie z zamieszczeniem niezgodnej z prawem klauzuli o określonym czasie trwania umowy.

Wykładni klauzuli 4 ust. 1 porozumienia ramowego należy dokonywać w ten sposób, że nie są z nią sprzeczne, w sytuacji takiej jak w postępowaniu przed sądem krajowym, przepisy krajowe, zgodnie z którymi odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem zamieszczenia w umowie o pracę klauzuli o określonym czasie trwania tej umowy zawiera się w przedziale między 2,5-krotnością a 12-krotnością miesięcznego wynagrodzenia.

47.C-378/12 Onuekwere

Przedmiot sprawy: prawo obywateli UE i członków ich rodzin do pobytu na terytorium państw członkowskich – zaliczanie okresów pozbawienia wolności do czasu legalnego zamieszkiwania dla celów nabycia prawa do stałego pobytu – art. 16 dyrektywy 2004/38/WE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, MS, UdSC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) W jakich okolicznościach, o ile w ogóle, okres pozbawienia wolności stanowi legalny pobyt dla celów związanych z nabyciem prawa stałego pobytu na mocy art. 16 *dyrektywy 2004/38 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich*?

2) Czy jeżeli okres pozbawienia wolności nie może być uznany za legalny pobyt, to osoba, która odbywała karę pozbawienia wolności, jest uprawniona do zsumowania okresów pobytu przed i po odbyciu tej kary dla celów obliczenia pięcioletniego okresu zamieszkiwania wymaganego do nabycia prawa stałego pobytu na mocy wspomnianej dyrektywy?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Okres pozbawienia wolności nie stanowi legalnego pobytu dla celów związanych z nabyciem prawa stałego pobytu na mocy art. 16 dyrektywy 2004/38/WE.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 3 października 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Wykładni art. 16 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, należy dokonywać w taki sposób, że:

- okres odbywania kary pozbawienia wolności nie może być zakwalifikowany jako „legalne zamieszkiwanie”, a więc nie można uwzględniać go dla celów obliczania pięcioletniego okresu wymaganego do nabycia prawa stałego pobytu, oraz

-okresy legalnego zamieszkiwania przypadające przed i po odbyciu kary pozbawienia wolności nie mogą być sumowane dla celów obliczania pięcioletniego okresu, ponieważ odbywanie kary pozbawienia wolności przerywa jego ciągłość.

48.C-390/12 Pflieger e.a.

Przedmiot sprawy: gry hazardowe na automatach – system zezwoleń na prowadzenie gier na automatach – swoboda świadczenia usług – określoność sankcji karnych

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF, MS

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

1) Czy wyrażona w art. 56 TFUE i w art. 15–17 Karty praw podstawowych UE zasada proporcjonalności stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak wynikające z rozpatrywanych w postępowaniu przed sądem krajowym przepisów §§ 3–5, 14 i 21 GSpG, które umożliwiają organizowanie gier hazardowych na automatach tylko pod warunkiem – zarówno obwarowanym karami, jak i zagrożonym zastosowaniem bezpośredniej interwencji – udzielenia uprzedniego, ale dostępnego tylko w ograniczonej liczbie zezwolenia, choć do tej pory – o ile wiadomo – nie zostało wykazane przez państwo w żadnym postępowaniu sądowym ani administracyjnym, że związana z tym przestępczość lub uzależnienie od hazardu rzeczywiście stanowią istotny problem, któremu nie można zaradzić poprzez kontrolowaną ekspansję dozwolonych działalności z zakresu gier na wielu indywidualnych usługodawców, a jedynie poprzez kontrolowaną i związaną z tylko umiarkowaną reklamą ekspansję monopolisty (lub niewielu oligopolistów)?

2) W razie odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze: czy wyrażona w art. 56 TFUE i w art. 15–17 Karty zasada proporcjonalności stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak wynikające z §§ 52–54, 56a GSpG i § 168 StGB, poprzez które w drodze niedookreślonych pojęć ustawowych wprowadzona zostaje w rezultacie prawie bezwyjątkowa karalność różnorodnych form tylko w dalekim stopniu zaangażowanych (i w danych okolicznościach zamieszkałych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej) osób (jak samych dystrybuujących, wydzierżawiających lub wynajmujących automaty do gier hazardowych)?

3) W razie odpowiedzi przeczącej na pytanie drugie: czy wymogi demokratycznego państwa prawa, które w sposób oczywisty leżą u podstaw art. 16 Karty, lub wymóg sprawiedliwości i skuteczności z art. 47 Karty, lub nakaz przejrzystości z art. 56 TFUE, lub zakaz ponownego sądenia i karania z art. 50 Karty stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak wynikające z §§ 52–54, 56a GSpG i § 168 StGB, których wzajemne rozgraniczenie w braku jednoznacznego uregulowania ustawowego z trudem da się przewidzieć i określić ex ante dla obywatela, a w konkretnym przypadku da się ustalić dopiero w drodze wymagającego nakładów formalnego postępowania, i z którymi związane są jednak daleko idące różnice co do właściwości (organ administracyjny lub sąd), uprawnień interwencyjnych, związanej z tym w danym wypadku stygmatyzacji i pozycji procesowej (np. odwrócenia ciężaru dowodu)?

4) W razie odpowiedzi przeczącej na jedno z trzech pierwszych pytań: czy art. 56 TFUE lub art. 15–17 Karty lub art. 50 Karty stoją na przeszkodzie karaniu osób, które pozostają w jednym z wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 1 i § 2 ust. 2 GSpG bliskich związków w odniesieniu do automatów do gier hazardowych, lub zajęciu bądź konfiskacie tych urządzeń, lub zamknięciu całego przedsiębiorstwa takiej osoby?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

1) Oceny zgodności przepisów krajowych, które umożliwiają organizowanie gier hazardowych na automatach tylko pod warunkiem – zarówno obwarowanym karami, jak i zagrożonym zastosowaniem bezpośredniej interwencji – udzielenia uprzedniego, ale dostępnego tylko w ograniczonej liczbie zezwolenia, z wyrażoną w art. 56 TFUE zasadą proporcjonalności powinien dokonać sąd krajowy, uwzględniając istnienie szerokich dyskrecyjnych uprawnień władz krajowych w zakresie reglamentacji wykonywania działalności hazardowej.

2) Artykuł 56 TFUE nie sprzeciwia się wprowadzeniu sankcji takich, jak będące przedmiotem niniejszego postępowania, o ile przepisy, których naruszenie zagrożone jest karą, są zgodne z prawem Unii i nie mają charakteru dyskryminującego. Ocena spełnienia powyższych przesłanek należy do sądu krajowego.

3) Przepisy Karty praw podstawowych UE, w szczególności art. 15-17, 47 i 50, nie mogą stanowić podstawy do oceny zgodności z prawem Unii Europejskiej przepisów prawa państwa członkowskiego, takich jak przepisy przytoczone w pytaniu prejudycjalnym przez sąd krajowy, ze względu na brak możliwości zastosowania Karty w takiej sytuacji, zgodnie z jej art. 51 ust. 1.

Na wypadek, gdyby Trybunał Sprawiedliwości nie podzielił tego stanowiska:

Przepisy Karty, w szczególności art. 15-17, 47 i 50, co do zasady nie sprzeciwiają się uregulowaniom krajowym takim jak przepisy przytoczone w pytaniu prejudycjalnym przez sąd krajowy. Oceny zgodności przepisów krajowych z Kartą powinien dokonać sąd krajowy, uwzględniając istnienie szerokich dyskrecyjnych uprawnień władz krajowych w zakresie reglamentacji wykonywania działalności hazardowej, a także wskazówki wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 14 listopada 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

1) Artykuł 56 TFUE sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, takiemu jak stanowiące przedmiot sporów w postępowaniach głównych, zgodnie z którym tylko ograniczona ilość dotychczasowych posiadaczy koncesji może organizować gry losowe, chyba że ograniczenie jest usprawiedliwione nadrzędnym celem interesu ogólnego takim jak ochrona konsumentów lub zapobieganie przestępczości, dąży do osiągnięcia tego celu w sposób konsekwentny i spójny, z uwzględnieniem polityk handlowych posiadaczy koncesji oraz ma proporcjonalny charakter. To do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie, czy kryteria te zostały spełnione. Gdy ograniczenie spełnia powyższe kryteria, nie jest sprzeczne z art. 15, 16 lub 17 Karty praw podstawowych UE.

2) Artykuł 56 TFUE oraz art. 15, 16 i 17 Karty nie sprzeciwiają się przepisowi, który rozszerza odpowiedzialność karną na osoby, które w sposób bezpośredni lub pośredni są odpowiedzialne za naruszenie ograniczenia w przedmiocie świadczenia usług w zakresie gier, pod warunkiem, że zakres podmiotowy odpowiedzialności karnej jest ograniczony do tych osób, które wiedziały lub powinny były wiedzieć, że ich działalność przyczyniła się do powstania naruszenia.

3) Ani art. 56 TFUE, ani art. 16, 47 lub 50 Karty nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak będące przedmiotem sporów w postępowaniach głównych, które przewiduje, że sankcje karne nakładane są w związku z nielegalnymi usługami w zakresie gier, w których występują stawki w wysokości 10 EUR oraz w przypadku „gier seryjnych”, w których występują niższe stawki indywidualne, łącznie wynoszące ponad 10 EUR, natomiast sankcje administracyjne znajdują zastosowanie w przypadku nielegalnych usług w zakresie gier, w których występują stawki niższe niż 10 EUR.

4) Artykuł 56 TFUE oraz art. 15, 16 i 17 Karty stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym automaty do gry wykorzystywane bez koncesji do prowadzenia gier losowych automatycznie podlegają przypadkowi i są niszczone bez możliwości zmiany tej decyzji z uwzględnieniem stopnia winy właściciela automatu lub zakresu naruszenia. Artykuł 56 TFUE oraz art. 15, 16 i 17 Karty nie stoją jednak na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym państwu członkowskiemu przysługuje kompetencja uznaniowa w zakresie zamknięcia zakładu, w którym automaty do gry nieobjęte koncesją zostały publicznie udostępnione.

49.C-391/12 RLvS

Przedmiot sprawy: ochrona konsumentów – nieuczciwe praktyki handlowe – zakaz odpłatnych publikacji prasowych nieoznaczonych pojęciem „ogłoszenie” – ochrona niezależności prasy

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN, UOKiK

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy art. 7 ust. 2 i pkt 11 załącznika I oraz art. 4 i art. 3 ust. 5 *dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym* stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisu krajowego, który oprócz ochrony konsumenta przed wprowadzeniem w błąd służy również niezależności prasy i w przeciwieństwie do art. 7 ust. 2 i pkt 11 załącznika I do dyrektywy zakazuje wszelkich odpłatnych publikacji bez względu na realizowany przez nie cel, jeżeli publikacja nie jest oznaczona pojęciem „ogłoszenie”, chyba że już samo umieszczenie i kształt publikacji wskazują na to, że jest ona ogłoszeniem?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Przepisy dyrektywy 2005/29/WE nie stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisu krajowego, który oprócz ochrony konsumenta przed wprowadzeniem w błąd służy również niezależności prasy i w przeciwieństwie do art. 7 ust. 2 i pkt 11 załącznika I do dyrektywy zakazuje wszelkich odpłatnych publikacji bez względu na realizowany przez nie cel, jeżeli publikacja nie jest oznaczona pojęciem „ogłoszenie”, chyba że już samo umieszczenie i kształt publikacji wskazują na to, że jest ona ogłoszeniem.

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 17 października 2013 r.):

W okolicznościach takich jak będące przedmiotem postępowania głównego, na *dyrektywę 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym* oraz zmieniającą *dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady* oraz *rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa dotycząca nieuczciwych praktykach handlowych”)* nie można powoływać się wobec wydawców prasowych, co oznacza, że w okolicznościach tych dyrektywę tę należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się stosowaniu przepisu prawa krajowego, na mocy którego wydawcy ci zobowiązani są umieścić szczególną wzmiankę, w tym przypadku słowo „ogłoszenie” („Anzeige”), w każdej publikacji w ich czasopismach, za którą otrzymują wynagrodzenie, chyba że prezentacja lub koncepcja tej publikacji od razu umożliwiają rozpoznanie jej charakteru reklamowego.

50.C-398/12 M

Przedmiot sprawy: zasada *ne bis in idem* – Konwencja wykonawcza do układu z Schengen – prawomocne orzeczenie o umorzeniu postępowania karnego jako przesłanka wykluczająca wszczęcie postępowania w tej samej sprawie w innym państwie

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MS

Pytanie zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

Czy prawomocne orzeczenie o umorzeniu postępowania wydane przez państwo członkowskie Unii Europejskiej będące stroną Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen (KWUS) w wyniku obszernego śledztwa przeprowadzonego w ramach postępowania, które może zostać wznowione w wypadku pojawienia się nowych dowodów, wyklucza wszczęcie lub prowadzenie postępowania sądowego w sprawie tych samych czynów wobec tej samej osoby w innym umawiającym się państwie?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Prawomocne orzeczenie o umorzeniu postępowania wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej będącego stroną KWUS w wyniku obszernego śledztwa przeprowadzonego w ramach postępowania, które może zostać wznowione w wypadku pojawienia się nowych dowodów, jest objęte zasadą *ne bis in idem* w rozumieniu art. 54 KWUS, a tym samym wyklucza wszczęcie lub prowadzenie postępowania sądowego w sprawie tych samych czynów wobec tej samej osoby w innym umawiającym się państwie.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy.

51.C-400/11 MG

Przedmiot sprawy: prawo obywateli UE i członków ich rodzin do pobytu na terytorium państw członkowskich – ochrona przed wydaleniem – przesłanka 10-letniego zamieszkiwania w przyjmującym państwie członkowskim w rozumieniu art. 28 ust. 3 lit. a dyrektywy 2004/38/WE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MSW, UdSC

Pytania zadane Trybunałowi Sprawiedliwości:

- 1) Czy okres spędzony przez obywatela Unii w zakładzie karnym w następstwie skazania go za przestępstwo przerywa okres pobytu w przyjmującym państwie członkowskim wymagany do tego, aby obywatel ów mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem na podstawie art. 28 ust. 3 lit. a) *dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich*, czy też w inny sposób wyklucza możliwość skorzystania przez niego z tego poziomu ochrony?
- 2) Czy sformułowanie „poprzednie dziesięć lat” użyte w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy oznacza, że aby obywatel Unii mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem, jego pobyt musi być nieprzerwany?
- 3) Czy okres 10 lat, wymagany do celów art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy, w trakcie którego obywatel Unii musiał zamieszkiwać w przyjmującym państwie członkowskim, ustala się:
  - a) licząc wstecz od dnia podjęcia decyzji o wydaleniu; czy też
  - b) licząc wprzód od dnia rozpoczęcia przez tego obywatela pobytu w przyjmującym państwie członkowskim?
- 4) Czy w przypadku odpowiedzi na pytanie 3 a) w ten sposób, że owy 10-letni okres ustala się, licząc wstecz, ma znaczenie okoliczność, iż w przypadku danej osoby 10-letni okres upłynął przed owym pozbawieniem wolności?

Propozycja odpowiedzi przedstawiona przez Pełnomocnika Polski:

Na pytanie pierwsze:

Okres spędzony przez obywatela Unii w zakładzie karnym w następstwie skazania go za przestępstwo przerywa okres pobytu w przyjmującym państwie członkowskim wymagany do tego, aby obywatel ów mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem na podstawie art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE.

Na pytanie drugie:

Sformułowanie „poprzednie dziesięć lat” użyte w art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE oznacza, że aby obywatel Unii mógł skorzystać z najwyższego poziomu ochrony przed wydaleniem, jego pobyt musi być nieprzerwany.

Na pytanie trzecie i czwarte:

Okres 10 lat, wymagany do celów art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE, w trakcie którego obywatel Unii powinien zamieszkiwać w przyjmującym państwie członkowskim, ustala się licząc wstecz od dnia podjęcia decyzji o wydaleniu. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że przed pozbawieniem wolności obywatel Unii zamieszkiwał w danym państwie członkowskim przez 10 lat.

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy.

ZAŁĄCZNIK nr 2:

skargi o stwierdzenie nieważności aktów prawa UE wniesione przez Polskę w 2012 r.

1. T-290/12 Polska przeciwko Komisji

Zaskarżone przepisy:

Artykuł 1 pkt 2-4, 6, 12 i 13, załączniki I-II oraz art. 2 ust. 1-3 w związku z art. 3 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 302/2012 z dnia 4 kwietnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 99 z 5.4.2012, str. 21)

Zarzuty:

- 1) Naruszenie zasady pewności prawa i zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, poprzez ograniczenie w sposób nagły współfinansowania grup producentów owoców i warzyw, uniemożliwienie producentom owoców i warzyw jednoznacznego poznania ich praw i obowiązków oraz planowania działalności gospodarczej w rozsądnym terminie, a także uniemożliwienie producentom dostosowania się do zmienionych warunków finansowania, pomimo że ponieśli oni koszty finansowe i organizacyjne utworzenia grupy producentów i sporządzenia planu dochodzenia do uznania, kierując się obietnicą, jasno wynikającą z przepisów prawa Unii Europejskiej, otrzymania wsparcia dla realizacji planu w przypadku jego zatwierdzenia;
- 2) Naruszenia zasady proporcjonalności, poprzez przyjęcie środków powodujących szkody dla organizacji sektora owoców i warzyw, znacznie przewyższające możliwe do osiągnięcia korzyści, w tym oszczędności budżetowe;
- 3) Naruszenia art. 296 TFUE poprzez niewystarczające uzasadnienie zaskarżonych przepisów;
- 4) Naruszenia zasady solidarności i zasady lojalnej współpracy, poprzez naruszenie przez Komisję jej zobowiązania do utrzymania dotychczasowego poziomu współfinansowania, przyjęcie zaskarżonych środków w sposób uniemożliwiający rozsądne konsultacje z państwami członkowskimi oraz ze względu na skutki zaskarżonych środków, tj. pogłębianie różnic w rozwoju rynku owoców i warzyw w poszczególnych państwach członkowskich.

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Sąd Unii Europejskiej.

ZAŁĄCZNIK nr 3:

skargi o stwierdzenie naruszenia zobowiązań wynikających z członkostwa w UE wniesione przez Komisję Europejską przeciwko Polsce w 2012 r.

1. C-48/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 33 ust. 1 tejsze dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 71.521,38 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MŚ

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 8 stycznia 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

2. C-90/12

Zarzuty Komisji:

Poprzez niepodjęcie odpowiednich środków niezbędnych do zastosowania się do art. 5 oraz 6 rozporządzenia *(WE nr 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi*, a w każdym razie poprzez niezawiadomienie Komisji o takich środkach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy tychże artykułów przedmiotowego rozporządzenia.

Ministerstwo odpowiedzialne: MTBiGM

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 7 listopada 2013 r.):

1) Nie podejmując środków niezbędnych do zastosowania się do art. 5 i 6 rozporządzenia (WE) nr 847/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie negocjacji i wykonania umów dotyczących usług lotniczych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na podstawie tych artykułów wspomnianego rozporządzenia;

2) Rzeczpospolita Polska zostaje obciążona kosztami postępowania.

3. C-135/12

Zarzuty Komisji:

Poprzez nieprzyjęcie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do zastosowania się do *dyrektywy Komisji 2009/145/WE z dnia 26 listopada 2009 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do zatwierdzania populacji miejscowych i odmian warzyw tradycyjnie uprawianych w poszczególnych miejscach i regionach i zagrożonych erozją genetyczną oraz odmian warzyw niemających wewnętrznej wartości dla plonów o przeznaczeniu handlowym, wyprodukowanych w celu uprawy w określonych warunkach, oraz wprowadzania do obrotu materiału siewnego tych populacji miejscowych i odmian*, a w każdym

razie poprzez niepoinformowanie Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 36 wspomnianej dyrektywy.

Ministerstwo odpowiedzialne: MRiRW

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 19 września 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

4. C-245/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy 2008/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 26 ust. 1 teże dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 93.492 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MŚ

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 23 lipca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

5. C-308/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do transpozycji *dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (dyrektywa odpadowa)*, i w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 40 ust. 1 teże dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 67.314,24 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MŚ

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 25 czerwca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

6. C-330/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE zmieniającej dyrektywy 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej oraz wzajemnych połączeń oraz 2002/20/WE w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 5 teże dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 56.095,20 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MAiC

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 27 marca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

7. C-331/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE zmieniającej dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, dyrektywę 2002/58/WE dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 4 tejsze dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 56.095,20 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MAiC

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 27 marca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

8. C-332/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy 2009/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. ustanawiającej podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego i zmieniającej dyrektywę Rady 1999/35/WE oraz dyrektywę 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 25 tejsze dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 56.095,20 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MTBiGM

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 4 stycznia 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

9. C-333/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej, ujednoliconej dyrektywą 2010/13/UE*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 3 tejsze dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 112.190,40 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MAiC

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 6 marca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

10.C-500/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy Komisji 2011/18/UE z dnia 1 marca 2011 r. zmieniającej załączniki II, V i VI do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 2 teże dyrektywy.

Ministerstwo odpowiedzialne: MTBiGM

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości.

11.C-544/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania *dyrektywy 2009/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 1, art. 6 ust. 2 oraz art. 2, 7, 8, 9 i 13 teże dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 75.002,88 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MTBiGM

Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 23 lipca 2013 r. sprawa została wykreślona z rejestru w związku z wycofaniem skargi przez Komisję.

12.C-598/12

Zarzuty Komisji:

Nie przyjmując wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania art. 2 pkt 1, 22, 32 i 33, art. 3 ust. 3-7 i 13, art. 6 ust. 1 i 3, art. 9 oraz art. 13-14 i art. 17-23, art. 10 i 11, art. 16 ust. 1 i 2, art. 26 ust. 2 lit. b, c i d) trzecie i czwarte zdanie, art. 29, art. 38 ust. 1-4, art. 39 ust. 1-4, art. 40 ust. 1-3 i 5-7 oraz załącznika I pkt 1 i 2 *dyrektywy 2009/72/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE*, a w każdym razie nie powiadamiając Komisji o takich przepisach, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 49 ust. 1 teże dyrektywy.

Wnosząc skargę Komisja zażądała nałożenia na Polskę kary pieniężnej: 84.378,24 EUR dziennie od dnia ogłoszenia wyroku.

Ministerstwo odpowiedzialne: MG

Komisja cofnęła skargę.

ZAŁĄCZNIK nr 4:

uwagi interwenienta przedstawione przez Polskę w 2012 r.

1. C-274/11 Hiszpania przeciwko Radzie UE (w tej sprawie Pełnomocnik wziął udział tylko w rozprawie)

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2011/167/UE z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej.

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MG

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 16 kwietnia 2013 r., rozstrzygający łącznie sprawy C-274/11 i C-295/11):

Skargi Hiszpanii i Włoch zostają oddalone.

2. C-292/11 P (odwołanie Komisji od wyroku w sprawie T-33/09 Komisja Europejska przeciwko Portugalii)

Przedmiot sprawy:

Żądanie uchylenia wyroku Sądu z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie T-33/09 Republika Portugalska przeciwko Komisji, stwierdzającego nieważność decyzji Komisji C (2008) 7419 z dnia 25 listopada 2008 r. w sprawie nakazu zapłaty okresowej kary pieniężnej za okres od dnia 1 czerwca do dnia 17 lipca 2008 r., w wykonaniu wyroku Trybunału z dnia 10 stycznia 2008 r., wydanego w sprawie C-70/06, zasądzającego od Portugalii okresową karę pieniężną za każdy dzień opóźnienia w podjęciu środków niezbędnych do zastosowania się do wyroku z dnia 14 października 2004 r. w sprawie C-275/03.

Strona popierana przez Polskę: Portugalia

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: Pełnomocnik działa samodzielnie

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 16 maja 2012 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Oddalenie odwołania Komisji Europejskiej.

3. C-293/11 Komisja Europejska przeciwko Grecji

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia, że Grecja uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 306-310 dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (procedura szczególna VAT dla biur podróży).

Strona popierana przez Polskę: Grecja

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 26 września 2013 r.):

Skarga Komisji Europejskiej zostaje oddalona.

4. C-295/11 Włochy przeciwko Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2011/167/UE z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej.

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MG

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 16 kwietnia 2013 r., rozstrzygający łącznie sprawy C-274/11 i C-295/11):

Skargi Hiszpanii i Włoch zostają oddalone.

5. C-450/11 Komisja Europejska przeciwko Portugalii

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia, że Portugalia uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 306-310 dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (procedura szczególna VAT dla biur podróży).

Strona popierana przez Polskę: Portugalia

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MF

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 26 września 2013 r.):

Skarga zostaje oddalona.

6. C-28/12 Komisja Europejska przeciwko Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich Unii Europejskiej zebranych w Radzie z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii i tymczasowego stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony; oraz w sprawie podpisania w imieniu Unii i tymczasowego stosowania Umowy dodatkowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, dotyczącej stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony (2011/708/UE).

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości.

7. C-43/12 Komisja Europejska przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/82/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie ułatwień w zakresie transgranicznej wymiany informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Strona popierana przez Polskę: Parlament Europejski i Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM, MS, MSW

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 10 września 2013 r. zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Oddalenie skargi Komisji Europejskiej.

8. C-61/12 Komisja Europejska przeciwko Litwie

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia, że poprzez wprowadzenie zakazu rejestracji samochodów osobowych, których kierownica jest zamontowana po prawej stronie lub wprowadzenie wymogu, by zamontowana po prawej stronie kierownica nowego samochodu osobowego lub samochodu osobowego zarejestrowanego uprzednio w innym państwie członkowskim została przed rejestracją przeniesiona na lewą stronę, Litwa uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy dyrektywy Rady 70/311/EWG z dnia 8 czerwca 1970 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do układów kierowniczych pojazdów silnikowych i ich przyczep, dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów oraz art. 34 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Strona popierana przez Polskę: Litwa

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM

Trybunał Sprawiedliwości do chwili obecnej nie rozstrzygnął sprawy. Rzecznik generalny w opinii z dnia 7 listopada 2013 r. (wspólnej dla sprawy C-61/12 oraz sprawy C-639/11 Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej) zaproponował następujące rozstrzygnięcie:

Rzeczpospolita Polska w sprawie C-639/11 oraz Republika Litewska w sprawie C-61/12 uchybiły zobowiązaniom ciążącym na nich na podstawie art. 2a dyrektywy Rady 70/311/EWG z dnia 8 czerwca 1970 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do układów kierowniczych pojazdów silnikowych i ich przyczep, zmienionej po raz ostatni dyrektywą Komisji 1999/7/WE z dnia 26 stycznia 1999 r., art. 4 ust. 3 dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów (dyrektywy ramowej), a także art. 34 TFUE i 36 TFUE poprzez utrzymanie w mocy przepisów krajowych, z których wynika, że rejestracja na terytorium krajowym tych państw samochodów osobowych, w których układ kierowniczy jest umieszczony po prawej stronie – niezależnie od tego, czy są to pojazdy nowe, czy też były już uprzednio zarejestrowane w innym państwie członkowskim – jest uzależniona od przełożenia układu kierowniczego na stronę lewą.

9. C-103/12 i C-165/12 Parlament Europejski i Komisja Europejska przeciwko Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2012/19/UE z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia w imieniu Unii Europejskiej deklaracji w sprawie przyznania uprawnień do połowów na wodach UE w wyłącznej strefie ekonomicznej u wybrzeży Gujany Francuskiej statkom rybackim pływającym pod banderą Boliwariańskiej Republiki Wenezueli.

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MRiRW

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości.

10.C-114/12 Komisja Europejska przeciwko Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zgromadzonych w Radzie o udziale Unii Europejskiej i jej państw członkowskich w negocjacjach dotyczących Konwencji Rady Europy o ochronie praw organizacji nadauczycielskich.

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MKiDN, MAiC

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości.

11.C-137/12 Komisja Europejska przeciwko Radzie UE

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2001/853/UE z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, konwencji o prawnej ochronie usług opartych lub polegających na dostępie warunkowym.

Strona popierana przez Polskę: Rada UE

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MS, MAiC

Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok z dnia 22 października 2013 r.):

- 1) Stwierdza się nieważność decyzji Rady 2011/853/UE z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, konwencji o prawnej ochronie usług opartych lub polegających na dostępie warunkowym.
- 2) Utrzymane zostają skutki decyzji 2011/853 do chwili wejścia w życie, w rozsądnym terminie, który nie powinien przekroczyć sześciu miesięcy, nowej decyzji opartej na właściwych podstawach prawnych.

12.C-152/12 Komisja Europejska przeciwko Bułgarii

Przedmiot sprawy:

Żądanie stwierdzenia, że Republika Bułgarii uchybiła swoim zobowiązaniom wynikającym z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 2001/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz przyznawanie świadectw bezpieczeństwa przez to, że systemu pobierania opłat przez zarządcę infrastruktury w Bułgarii nie oparła zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 2001/14/WE na kosztach ponoszonych bezpośrednio w wyniku prowadzenia przewozów kolejowych. Z drugiej strony Bułgaria nie powiadomiła, by zgodnie z art. 8 ust. 1 tej dyrektywy oparła opłaty na systemie, który ma na celu pełne pokrycie kosztów. Z tego powodu Bułgaria powinna była w każdym wypadku spełnić warunki określone w tym artykule.

Strona popierana przez Polskę: Bułgaria

Urzędy współpracujące z Pełnomocnikiem: MTBiGM

Sprawa nie została dotychczas rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości.
